សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Économiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ នគរបាលយុត្តិធម៌

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ **ហ៊ុន ម៉ារីម៉ា**

ប៊ុន ចន្ទរតនា

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ជួ សុភារ៉ា**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី២២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៨

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២២

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំឈ្មោះ **ហ៊ុន ម៉ារីម៉ា** និងឈ្មោះ **ម៉ុន ចន្ទរតនា** ជានិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច សូមសម្តែងនូវឧបការៈគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះ៖

- លោកឪពុក **ហ៊ុន អាត** អ្នកម្តាយ **គាំ ខេម** និងលោកឪពុក **ម៉ុន ស្រ៊ិនលី** អ្នកម្តាយ **ឌី សារ៉េត** ដែលបានផ្តល់កំណើតដល់កូន និងបានលះបង់ទាំងកម្លាំងកាយចិត្ត ព្រមទាំងធនធានក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូន តាំងពីតូចក្រូចឆ្មារហូតដល់ធំពេញវ័យ និងបានអប់រំបង្ហាត់បង្រៀនប្រៀនប្រដៅ ឱ្យដើរតាមគន្លងធម៌ និងបានផ្តល់ជាកម្លាំងចិត្ត ដែលបានជំរុញឱ្យកូនគ្រប់រូបទទួលបានការសិក្សាអប់រំតាំងពីបឋមរហូតមកដល់បញ្ចប់នូវថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា។ នេះជាគុណូបការៈយ៉ាងប្រសើរថ្លៃថ្លា សូមលើកហត្ថាប្រណមបួងសួងដល់វត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិ និងពពួកទេវតាទាំងឡាយ សូមជួយថែរក្សាអស់លោកអ្នកមានគុណទាំងទ្វេឱ្យពើបប្រទះនូវសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន និងមានអាយុយឺនយូរដើម្បីជាម្លប់ដ៏ត្រជាក់ត្រជុំដល់កូន។
- សូមគោរពអរគុណចំពោះអ្នកមានឧបការៈ មានដូចជាបងប្អូន មិត្តភក្តិ ដែលបានទំនុកបម្រុងដល់ ការសិក្សា និងបានលើកទឹកចិត្តយ៉ាងមុតមាំក្នុងការសិក្សារៀនសូត្រ ក៏ដូចជាផ្តល់នូវថវិកា គ្រឿងសិក្ខូបករណ៍ ដើម្បីសម្រួលដល់ការសិក្សាកន្លងមក។
- សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ **លុយ ចន្ណា** នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច និង ហើយក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ សាកលវិទ្យាធិការរង លោកប្រធានការិយាល័យស្រាវជ្រាវ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូសាស្ត្រាចារ្យ និងមន្ត្រីរាជការទាំងអស់ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានខិតខំបង្ហាត់បង្ហាញជួយពន្យល់ណែនាំនូវមុខវិជ្ជាទាំងអស់។
- ជាពិសេស សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងក្រៃលែងចំពោះលោកសាស្ត្រាចារ្យ **ជូ សុនារ៉ា** ដែលបានចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃក្នុងការពន្យល់ណែនាំអំពីនីតិវិធីសំខាន់ៗនៃការស្រាវជ្រាវរបៀបនៃការសរសេរសារណា ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីពង្រឹង និងពង្រីកនូវពុទ្ធិដល់យើងខ្ញុំដែលជានិស្សិត។

ជាចុងក្រោយ សូមគោរពជូនពរដល់ទ្រង់ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ និងមិត្តភក្តិទាំងអស់ឱ្យជួបប្រទះពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតទៅជាបការៈដទៃឡើយ។

អារម្ភកថា

យើងខ្ញុំឈ្មោះ **ហ៊ុន ម៉ារីម៉ា** និងឈ្មោះ **ម៉ុន ចន្ទរតនា** បន្ទាប់ពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រ នៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច រយៈពេល ៤ ឆ្នាំ យើងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ទាំងផ្នែកទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តនៅក្នុងវិស័យនេះ។ ស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ ដោយផ្អែកតាមចំណេះដឹងនៃការសិក្សា ទាំងអម្បាលមាណធ្វើឱ្យយើងខ្ញុំមានឱកាស និងលទ្ធភាពក្នុងការសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះ សម្រាប់ទុកជាឯកសារដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយ។ ហើយនេះក៏ជាឱកាសដ៏មានតម្លៃមួយ ដែលអាចស្ទង់អំពីចំណេះដឹងរបស់យើងខ្ញុំដែលមានពីមុន និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែម។ ហេតុនេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានជ្រើសរើសប្រធានបទទាក់ទងនឹង «**តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌**» មកធ្វើជាប្រធានបទក្នុងការស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ឆ្នាំសិក្សានេះ។ កម្មវត្ថុសំខាន់មួយទៀតនោះ គឺចង់ឱ្យនិស្សិតជំនាន់ក្រោយ ក៏ដូចជាសាធារណៈជនបានយល់ដឹងនិងយកចិត្តទុកដាក់អំពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ព្រោះនគរបាលយុត្តិធម៌ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការបង្ក្រាប បង្ការ កុំឱ្យមានបទល្មើសឡើងច្រើននៅក្នុងសង្គម ជួយរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់ ផ្តល់នូវសុខសុវត្ថិភាពដល់ប្រជាពលរដ្ឋ។

មុននឹងបញ្ចប់ បើទោះបីជាយើងខ្ញុំបានខិតខំផ្ចិតផ្ចង់ក្នុងការសរសេរ និងជៀសវាងនូវកំហុសឆ្គងទាំងផ្នែកអក្ខរាវិរុទ្ធ ពាក្យសម្តី និងផ្នែកវេយ្យាករណ៍យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏កំហុសនឹងនៅតែកើតមានដោយប្រការណាមួយដោយអចេតនាជាក់ជាពុំខាន។ ហេតុដូច្នេះ យើងខ្ញុំសូមការខន្តីអភ័យទោស ក៏ដូចជាការអធ្យាស្រ័យ ដោយសេចក្តីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ហើយយើងខ្ញុំរីករាយនឹងទទួលរាល់មតិកែលំអ ដើម្បីស្ថាបនានូវរាល់ចំណុចខ្វះខាតទាំងឡាយដើម្បីយកមកបំពេញបន្ថែម ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍន៍នូវសំណេរអត្ថបទក្រោយៗទៀតឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមគោរពជូនពរដល់មិត្តនិស្សិត មិត្តអ្នកអានទាំងអស់ សូមទទួលបានជោគជ័យ គ្រប់ភារកិច្ច និងកម្លាំងពលំខ្លាំងក្លា ប្រាជ្ញាវាងវៃ អាយុយឺនយូរ រកទទួលទានមានបានគ្រប់ៗគ្នា ព្រមទាំងជួប ពុទ្ធពរទាំង ៤ ប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្ដីផ្ដើម ១

ជំពូកទី១

សមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

១.១. មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៤

១.១.១. ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៥

១.១.១.១. ការទទួលបានតាមរយៈការប្រលងប្រជែង ៥

១.១.១.២. ការទទួលបានតាមរយៈឋានន្តរសក្តិ និងមុខងារ ៦

១.១.១.៣. ការទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិ ៨

១.១.២. សម្បថនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៩

១.១.៣. កំហុសប្រព្រឹត្តក្នុងពេលអនុវត្តមុខងារ ៩

១.១.៣.១. នីតិវិធីខាងវិន័យ ៩

១.១.៣.២. ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ១០

១.១.៣.៣. ការហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារ ១០

១.២. ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ១១

១.២.១. ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ១១

១.២.១.១. នគរបាលជាតិ ១១

១.២.១.២. កងរាជអាវុធហត្ថ ១១

១.២.២. សម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ១២

១.២.៣. កំហុសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ ១២

១.២.៣.១. នីតិវិធីខាងវិន័យ ១២

១.២.៣.២. ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ១២

១.៣. មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលមាននីតិសម្បទាពិសេស សម្រាប់ពិនិត្យបទល្មើសមួយចំនួន ១៣

១.៣.១. ការទទួលបាននីតិសម្បទាតាមរយៈច្បាប់ដោយឡែក ១៣

១.៣.១.១. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ១៣

១.៣.១.២. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ១៤
១.៣.១.៣. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីគយ ១៤
១.៣.១.៤. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ ១៥
១.៣.២. ការធ្វើសម្បថ ១៥
១.៣.៣. កំហុសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ ១៥
១.៣.៣.១. នីតិវិធីខាងវិន័យ ១៦
១.៣.៣.២. ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ ១៦
១.៤. សមត្ថកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ១៦
១.៤.១. សមត្ថកិច្ចដែនដី ១៦
១.៤.២. សមត្ថកិច្ចសម្ភារៈ ១៧
១.៤.៣. សមត្ថកិច្ចពិសេស ១៨
១.៤.៣.១. សិទ្ធិអំណាចពិសេសក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ១៨
១.៤.៣.២. សិទ្ធិអំណាចមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងបទល្មើសព្រៃឈើ ២០
១.៤.៣.៣. សមត្ថកិច្ចពិសេសរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីគយ ២៣
១.៤.៣.៤. សមត្ថកិច្ចពិសេសរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ ២៣

ជំពូកទី២

បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

២.១. បេសកកម្មរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅដំណាក់កាលមុនជំនុំជម្រះ ២៤
២.១.១. ការពិនិត្យបទល្មើស ២៤
២.១.២. ការទទួលពាក្យបណ្តឹង ២៤
២.១.២.១. បណ្តឹងទាមទារ ២៤
២.១.២.២. បណ្តឹងបរិហារ ២៥
២.១.២.៣. នីតិវិធីនៃការទទួលពាក្យបណ្តឹង ២៥
២.១.២.៤. ចំណាត់ការលើពាក្យបណ្តឹង ២៥
២.១.៣. ការស៊ើបអង្កេត ២៦
២.១.៣.១. ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង ២៧

២.១.៣.២. ការស៊ើបអង្កេតបឋម ៣៣
២.១.៤. ចំណុចខុសគ្នារវាងការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង និងការស៊ើបអង្កេតបឋម ៣៦
២.១.៥. នីតិវិធីក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ៣៧
២.១.៥.១. ការអនុវត្តដីកាកោះ ៣៧
២.១.៥.២. ការអនុវត្តដីកាបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ៣៧
២.១.៥.៣. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ៣៧
២.១.៥.៤. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៣៧
២.១.៥.៥. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៣៨
២.១.៥.៦. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ៣៨
២.១.៥.៧. ការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ៣៨
២.១.៥.៨. ឋានានុក្រមក្នុងពេលបំពេញបេសកកម្ម ៤០
២.២. បេសកកម្មរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ៤០
២.២.១. ឋានានុក្រមក្នុងការបំពេញបេសកកម្ម ៤០
២.២.២. ទម្រង់នៃការបំពេញកិច្ចរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ៤០
២.៣. ការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ៤១
២.៣.១. ការបញ្ជូនខ្លួនរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ៤១
២.៣.២. នីតិវិធីនៃការបញ្ជូនខ្លួនជនសង្ស័យរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ៤១
២.៤. បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌នៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ ៤១
២.៤.១. បេសកកម្មនៅសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត ៤១
២.៤.១.១. ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ៤២
២.៤.១.២. ការអមជនជាប់ចោទនៅក្នុងនីតិវិធីបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ៤២
២.៤.១.៣. ការរក្សាទុកជនជាប់ចោទមុនចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ៤២
២.៤.១.៤. ការនាំខ្លួនជនជាប់ចោទបង្ហាញខ្លួនតាមរយៈដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកាបញ្ជូន ៤២
២.៤.១.៥. ការធ្វើជាសាក្សីរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ៤២
២.៤.១.៦. ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ ៤៣
២.៤.១.៧. ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ៤៣
២.៤.១.៨. ការទទួល និងការបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ ៤៣

២.៤.២. បេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ៤៣
២.៤.២.១. ការទទួលពាក្យបណ្ដឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ ៤៤
២.៤.២.២. ការបញ្ជូនពាក្យបណ្ដឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ ៤៤
២.៤.២.៣. ការប្រគល់ដីកាកោះហៅ.. ៤៤
២.៤.៣. បេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃតុលាការកំពូល ៤៥
២.៥. បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្រោយការជំនុំជម្រះ ៤៥
២.៥.១. បេសកកម្មនៅដំណាក់កាលនីតិវិធីប្រតិបត្តិ ៤៥
២.៥.១.១. ការធានារ៉ាប់រងការអនុវត្តទោស ៤៦
២.៥.១.២. ការស្នើសុំពិនិត្យបញ្ជី និងបង្ហាញជនជាប់ឃុំ.. ៤៦
២.៥.១.៣. ការជូនដំណឹង ការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួនទណ្ឌិតក្នុងករណីបង្ខំដល់រូបកាយ ៤៦
២.៥.២. បេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីដោយឡែក ៤៧
សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន.. ៤៨
អនុសាសន៍.. ៥០
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

ជាទូទៅប្រទេសមួយដែលមានការអភិវឌ្ឍជឿនលឿន លុះត្រាតែប្រទេសនោះមានការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើប្រជាពលរដ្ឋដោយផ្តល់ឱ្យនូវសន្តិភាព សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងរបៀបរៀបរយនៅក្នុងសង្គម។ ទោះបីជាមានការខិតខំព្យាយាមរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់យ៉ាងណាក៏ដោយក៏ជៀសមិនផុតពី ការកើតឡើងនៅបទល្មើសផ្សេងៗឡើយ។ នៅពេលដែលមានបទល្មើសកើតឡើង នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការអន្តរាគមន៍ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់។ លើសពីនេះ ដើម្បីជួយឱ្យស្ថាប័នតុលាការអាចជំនុំជម្រះក្តីដែលប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូនព្រមទាំងទទួលបានសុក្រឹតភាព តម្លាភាព និងយុត្តិធម៌ នោះត្រូវមាននគរបាលយុត្តិធម៌ដែលជាផ្នែកមួយនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ជាក់ស្តែងនគរបាលយុត្តិធម៌មានសមាសភាពជាច្រើនដូចជា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ព្រមទាំងមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកបានប្រគល់អំណាចឱ្យធ្វើការពិនិត្យបទល្មើសខ្លះៗក្នុងវង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ យ៉ាងណាមិញ ក្នុងការទទួលបានសមាសភាពជានគរបាលយុត្តិធម៌នេះបាន លុះត្រាតែបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចដែលមានចែងក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឬមានចែងក្នុងច្បាប់ដោយឡែកមួយចំនួន ទើបអាចក្លាយខ្លួនទៅជានគរបាលយុត្តិធម៌បាន។ នគរបាលយុត្តិធម៌ពិតជាមានបេសកកម្មយ៉ាងច្រើនដូចជាការកសាងសំណុំរឿង កំណត់អត្តសញ្ញាណ ចាប់ជនល្មើស ព្រមទាំងប្រមូល ភស្តុតាង ក៏ដូចជាបើកកិច្ចស៊ើបអង្កេតដែលរួមមានការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង និងការស៊ើបអង្កេតបឋម ក្នុងគោលបំណងស្វែងរកយុត្តិធម៌ទៅតាមផ្លូវច្បាប់។ ប្រាកដណាស់ នគរបាលយុត្តិធម៌ជាអ្នកធ្វើការស៊ើបអង្កេតស្វែងការពិតនៃអំពើដែលល្មើសច្បាប់ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែប្រសិនបើនគរបាលយុត្តិធម៌បានប្រព្រឹត្តនូវកំហុសផ្សេងៗនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ នោះនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏មិនអាចជៀសផុតពីការទទួលខុសត្រូវផងដែរ។ ច្បាប់បានផ្តល់សមាសភាពឱ្យក្លាយជានគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយច្បាប់ក៏បានកំណត់អំពីនីតិវិធីខាងវិន័យ និងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យនៅពេលដែលនគរបាលយុត្តិធម៌បានប្រព្រឹត្តកំហុសផងដែរ។

ជាចុងក្រោយ យើងបានដឹងហើយថានគរបាលយុត្តិធម៌ពិតជាបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងបរិបទរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់យើងទាំងអស់គ្នាដែលពួកគាត់ត្រូវតែមានវត្តមានជានិច្ចដោយមិនអាចខានបានទេ។ នគរបាលយុត្តិធម៌ គឺនៅតែបន្តទប់ស្កាត់បទល្មើស បង្ក្រាបបទល្មើស បង្ការបទល្មើស ក៏ដូចជាបន្តធ្វើជាជំនួយដល់អំណាចតុលាការក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌តាមរយៈការស៊ើបអង្កេតរបស់ពួកគាត់។ ដូច្នេះយើងអាចនិយាយបានថាចំពោះ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌គឺតែងតែផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជូនប្រជាពលរដ្ឋ ព្រមទាំងសង្គមជាតិទាំងមូលផងដែរ។

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ៖

សម្រាប់សារណាដែលមានប្រធានបទ "**តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌**" ដែលយើងខ្ញុំបានធ្វើការកំណត់នូវសំណួរស្រាវជ្រាវដូចតទៅ៖

១.តើសមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌មាននរណាខ្លះ? តើត្រូវមានគុណសម្បត្តិអ្វីខ្លះ ទើបអាចក្លាយជានគរបាលយុត្តិធម៌? ហើយតើមានច្បាប់ដោយឡែកណាខ្លះ ដែលបានផ្តល់នីតិសម្បទាឱ្យមន្ត្រីរបស់ខ្លួនក្លាយជានគរបាលយុត្តិធម៌? មានសិទ្ធិអំណាចអ្វីខ្លះ?

២.តើនគរបាលយុត្តិធម៌មានបេសកកម្មអ្វីខ្លះ? ហើយតើនីតិវិធីក្នុងការអនុវត្តមានលក្ខណៈដូចម្តេចខ្លះ? ចំពោះចម្លើយសម្រាប់សំណួរទាំងពីរខាងលើនេះនឹងត្រូវបកស្រាយនៅក្នុងជំពូកទី១ និងជំពូកទី២ នៃសារណានេះផងដែរ សម្រាប់សំណួរទី១ នឹងត្រូវបង្ហាញក្នុងជំពូកទី១ ហើយសំណួរទី២ នឹងត្រូវបង្ហាញក្នុងជំពូកទី២។

៣. គោលបំណងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

ការស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទមួយនេះ គឺក្នុងគោលបំណងចង់ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ក៏ដូចជាសិស្សានុសិស្ស និស្សិតទាំងឡាយបានយល់ដឹងអំពី តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌។ យើងខ្ញុំចង់បង្ហាញឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីសមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ក៏ដូចជាបេសកកម្មដ៏សំខាន់របស់នគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ចំពោះការស្រាវជ្រាវនេះក៏មានគោលបំណងក្នុងការជួយសម្រួលដល់អ្នកសិក្សាអំពីផ្នែកនីតិសាស្ត្រ និងអ្នកដែលចូលចិត្តធ្វើការស្រាវជ្រាវលើក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌផងដែរ។

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

នៅក្នុងប្រធានបទមួយនេះ គឺមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ទៅលើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយដែលកើតឡើងរហូតដល់ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលនគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិអំណាច និងដែនសមត្ថកិច្ចក្នុងការបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន។ ត្រូវបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងការស៊ើបអង្កេតក៏ដូចជាការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ និងមានបេសកកម្មនៅដំណាក់កាលសាលាជំនុំជម្រះក្តីទាំងជាន់ទាប និងជាន់ខ្ពស់។ ហើយក៏អាចបន្តទៅដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះរួមទាំងបេសកកម្មនៅក្នុងនីតិវិធីដោយឡែក និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិដែលមានចែងយ៉ាងលម្អិតនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧ រួមទាំងបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលពាក់ព័ន្ធ។

៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទមួយនេះ គឺពិតជាមានការលំបាកសម្រាប់យើងខ្ញុំទាំងពីរ ព្រោះត្រូវស្វែងរកឯកសារពីច្បាប់ដោយឡែកជាច្រើន ដើម្បីឱ្យសារណានេះមានខ្លឹមសារត្រឹមត្រូវស្របទៅតាមច្បាប់។ បើទោះបីជាការស្រាវជ្រាវនេះទាមទារឱ្យយើងខ្ញុំមានភាពអំណត់អត់ធន់ និងចំណាយពេលវេលាជាច្រើន ព្រមទាំងចំណាយ

កម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្តក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែយើងខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយយ៉ាងខ្លាំងដែលបានសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះ ដោយយើងខ្ញុំបានស្វែងយល់ពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបន្ថែម និងបានស្វែងយល់អំពីច្បាប់ដោយឡែកមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ។

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

ក្នុងនាមយើងខ្ញុំជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្ត្រ គឺយើងខ្ញុំបានខិតខំប្រឹងប្រែងសិក្សាស្រាវជ្រាវពីឯកសារច្បាប់មួយចំនួនដែលមានខ្លឹមសារ និងមានសារៈប្រយោជន៍ដល់ប្រធានបទរបស់យើងខ្ញុំ។ ដោយយើងខ្ញុំបានធ្វើការដកស្រង់ចេញពីច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តច្បាប់ជាតិដែលមានដូចជា រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ដូចជាក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់ដោយឡែកមួយចំនួន ហើយក៏បានស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៅលើសៀវភៅដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទនេះផងដែរ។

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ៖

ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយស្រួល និងកាន់តែយល់ច្បាស់លាស់អំពី តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងបរិបទនៃការសរសេរសារណានេះ យើងខ្ញុំបានធ្វើការបែងចែករចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវជា ២ ជំពូកដូចបានបកស្រាយខាងក្រោមនេះ៖

ជំពូកទី១៖ ស្តីអំពីសមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលក្នុងជំពូកនេះ យើងខ្ញុំបានបកស្រាយអំពីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលរួមមាន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ព្រមទាំងមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកប្រគល់អំណាចឱ្យធ្វើការពិនិត្យបទល្មើសខ្លះៗ ក្នុងរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ លើសពីនេះទៅទៀត យើងខ្ញុំក៏បានលើកឡើងអំពីកំហុសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងាររបស់នគរបាលយុត្តិធម៌។

ជំពូកទី២៖ ស្តីអំពីបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលធ្វើការបកស្រាយអំពីកិច្ចស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌រួមមាន ការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង និងការស៊ើបអង្កេតបឋម ព្រមទាំងបញ្ចប់នៃកិច្ចស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌។ លើសពីនេះទៅទៀតក៏បានធ្វើការបកស្រាយអំពីនីតិវិធីក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ និងមានបេសកកម្មនៅដំណាក់កាលសាលាជំនុំជម្រះក្តីទាំងជាន់ទាប និងជាន់ខ្ពស់។ ស្របនឹងនេះដែរក៏បានលើកឡើងអំពីបេសកកម្មនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងនីតិវិធីប្រតិបត្តិ និងនីតិវិធីដោយឡែក។

ជំពូកទី១
សមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ជំពូកទី១

សមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

នគរបាលយុត្តិធម៌ គឺជាជំនួយរបស់អំណាចតុលាការ មានន័យថាគាត់ជាជំនួយឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យបទល្មើសទាំងឡាយដែលមានដូចជា បទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ ក្នុងគោលបំណងកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងចាប់ជនល្មើស ព្រមទាំងប្រមូលភស្តុតាង។[1] បន្ទាប់ពីបានយល់ដឹងអំពីនគរបាលយុត្តិធម៌រួចមក។ យើងត្រូវធ្វើការស្វែងយល់អំពីសមាសភាពនគរបាលយុត្តិធម៌។ ចំពោះសមាសភាពនគរបាលយុត្តិធម៌រួមមាន៖

១-មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។

២-ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។

៣-មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកប្រគល់អំណាចឱ្យធ្វើការពិនិត្យបទល្មើសខ្លះៗក្នុងរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។[2]

ព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពការងារមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ដែលនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន។ ព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាចទៅលើមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៨២ (ការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ កាលណាមន្ត្រីនេះបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនជានគរបាលយុត្តិធម៌។

ការត្រួតពិនិត្យលើនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការឃ្លាំមើល និងការត្រួតពិនិត្យរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវអនុវត្តអំណាចខាងវិន័យទៅលើនគរបាលយុត្តិធម៌។[3] បន្ទាប់ពីបានយល់ដឹងអំពីសមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ហើយ យើងប្រាកដជាមានចម្ងល់ថាតើបុគ្គលណាខ្លះដែលអាចទទួលបានសមាសភាពជានគរបាលយុត្តិធម៌? ដើម្បីយល់ដឹងឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីសមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ យើងបានបែងចែកជា ៣ (បី) ចំណុចដូចខាងក្រោម៖

១.១. មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ជាសមាសភាពមួយរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ដែលយើងនឹងលើកយកមកសិក្សាមុនគេ។ ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺសំដៅលើបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលមានគុណសម្បត្តិក្នុងការ

[1] មាត្រា ៥៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[2] មាត្រា ៥៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[3] មាត្រា ៥៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ទទួលបានតួនាទីជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ដូចនេះយើងគប្បីធ្វើការស្វែងយល់បន្ថែមថាតើការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើដូចម្ដេចខ្លះ?

១.១.១. ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

បើយោងតាមមាត្រា ៦០ និងមាត្រា ៦០៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងទាក់ទងពីការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺអាចទទួលបានតាមរយៈការប្រលងប្រជែង តាមរយៈឋានន្តរសក្តិ និងមុខងារ ព្រមទាំងការទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិផងដែរ។ យើងនឹងសិក្សាឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីចំណុចនីមួយៗដូចតទៅ៖

១.១.១.១. ការទទួលបានតាមរយៈការប្រលងប្រជែង

ក្នុងចំណុចនេះផងដែរ លុះត្រាតែបានឆ្លងកាត់ការប្រលងប្រជែង ដើម្បីទទួលបានសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ជាមុនសិន ទើបអាចក្លាយទៅជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បាន។ ប៉ុន្តែសម្រាប់ការប្រលងនេះ បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិប្រលងប្រជែង គឺតម្រូវឱ្យបុគ្គលនោះទាល់តែជា៖

ក. មន្ត្រីនគរបាលជាតិ

សំដៅទៅលើមន្ត្រីនគរបាលជាតិនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ មានឋានន្តរសក្តិចាប់ពីអនុសេនីយ៍ត្រី (សក្តិ១) ឡើងទៅ ហើយគាត់បានបម្រើការងារយ៉ាងតិចបំផុតរយៈពេល ២ (ពីរ) ឆ្នាំ នៅក្នុងនគរបាលជាតិរួចហើយ បន្ទាប់ពីបានទទួលសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌។

ខ. នាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ

សំដៅទៅលើនាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ នៃក្រសួងការពារជាតិដែលមាន (សក្តិ១) ឡើងទៅ ហើយគាត់បានបម្រើការងារយ៉ាងតិចបំផុតរយៈពេល ២ (ពីរ) ឆ្នាំ នៅក្នុងកងរាជអាវុធហត្ថរួចហើយ បន្ទាប់ពីបានទទួលសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌។

បន្ទាប់ពីបានយល់ដឹងអំពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិប្រលងប្រជែងរួចមក យើងនឹងធ្វើការសិក្សាបន្ថែមពីបែបបទនៃការប្រលងយកសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌នេះ គឺត្រូវបំពេញនូវវិញ្ញាសាប្រលង ក៏ដូចជាត្រូវស្ថិតនៅក្រោមគណៈមេប្រយោគដែលមកពីស្ថាប័នជំនាញមួយចំនួនផងដែរ។

- **វិញ្ញាសាប្រលង**

សញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នៃនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវផ្តល់ជូនបន្ទាប់ពីឆ្លងកាត់ការប្រលងបែបវិជ្ជាជីវៈដែលរួមមានវិញ្ញាសាជាមូលដ្ឋានដែលមានចំនួន ៣ (បី) គឺ៖

១-វិញ្ញាសាស្តីពីនីតិព្រហ្មទណ្ឌ

២-វិញ្ញាសាស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

៣-វិញ្ញាសាស្តីពីករណីយកិច្ចសាស្ត្រ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមសីលធម៌ ដែលបានតាក់តែង ដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ។ សម្រាប់សញ្ញាបត្រនេះផងដែរ ត្រូវចុះហត្ថលេខារួមដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ និងមានបោះត្រាផង។[4]

- **គណៈមេប្រយោគ**

សម្រាប់គណៈមេប្រយោគនៃការប្រលង គឺស្ថិតក្រោមអធិបតីភាពរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ឬចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលដែលទទួលមុខងារនេះ។ ហើយសមាសភាពនៃគណៈមេប្រយោគដែលទាក់ទងនឹងមន្ត្រីនគរបាលជាតិ ឬយោធិននៃកងរាជអាវុធហត្ថមានដូចជា៖

១. ទាក់ទងនឹងមន្ត្រីនៃនគរបាលជាតិ គណៈមេប្រយោគមានសមាសភាពដូចតទៅ៖

-ចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូល

-ចៅក្រមអយ្យការម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

-តំណាង ២ (ពីរ) រូប របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ។

២. ទាក់ទងនឹងយោធិននៃកងរាជអាវុធហត្ថ គណៈមេប្រយោគមានសមាសភាពដូចតទៅ៖

-ចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូល

-ចៅក្រមអយ្យការម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

-តំណាង ២ (ពីរ) រូប មកពីក្រសួងការពារជាតិ។

បែបបទនៃការចេញសញ្ញាបត្រ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមមួយ រវាងរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ។[5]

ចំណាំ៖ នៅពេលដែលគាត់ប្រលងជាប់ទទួលបានសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌រួចហើយ សញ្ញាបត្រនេះ និងត្រូវចុះហត្ថលេខា និងបោះត្រារួមផងដែរ ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាក់ព័ន្ធ មានន័យថា បើជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលចេញមកពីខាងនគរបាលជាតិ គឺចុះហត្ថលេខា និងបោះត្រាដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ តែបើសិនជាមកពីខាងកងរាជអាវុធហត្ថ គឺចុះហត្ថលេខា និងបោះត្រា ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ។

ដូចនេះ ដើម្បីអាចទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិតាមរយៈការប្រលងប្រជែង គឺតម្រូវឱ្យបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌក៏ដូចជាបែបបទមួយចំនួនដែលបានរៀបរាប់នៅខាងលើនេះ។

១.១.១.២. ការទទួលបានតាមរយៈឋានន្តរសក្តិ និងមុខងារ

ទោះបីមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើនេះក៏ដោយ ក៏បុគ្គលមួយចំនួនអាចទទួលបាន

[4] មាត្រា ៦១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[5] មាត្រា ៦២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

គុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានដែរ ឱ្យតែបុគ្គលនោះមានឋានន្តរសក្តិ និងមុខងារដូចខាងក្រោម៖

ក-អភិបាល និងអភិបាលរងរាជធានី ខេត្ត ក្រុង អភិបាល និងអភិបាលរង ស្រុក ខណ្ឌ និង មេឃុំ ចៅសង្កាត់។

ខ-ចំពោះប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋានកណ្តាលសន្តិសុខ និងប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋានកណ្តាលសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ នៃអគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ។

គ-ប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋាន, ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ, ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែក ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌនិងស្ថិតក្រោមឱវាទរបស់នាយកដ្ឋានកណ្តាលនគរបាលយុត្តិធម៌ នាយកដ្ឋានកណ្តាលសន្តិសុខ និងនាយកដ្ឋានកណ្តាលសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។

ឃ-ប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋាន, ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែក នៃ៖

-នាយកដ្ឋាននគរបាលព្រំដែន "ចំពោះបទល្មើសឆ្លងដែន"

-មន្ទីរប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

-នាយកដ្ឋាននគរបាលទេសចរណ៍

-ស្នងការពិសេសការពារបេតិកភ័ណ្ឌ។

ង-ស្នងការ ស្នងការរងនគរបាលខេត្ត ក្រុង។

ច-ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ, ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែក ដែលទទួលបន្ទុកទៅលើការងារព្រហ្មទណ្ឌចំណុះស្នងការនគរបាលខេត្ត ក្រុងដូចជា៖

-ការិយាល័យនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌកម្រិតធ្ងន់ និងការិយាល័យព្រហ្មទណ្ឌកម្រិតស្រាល

-ការិយាល័យប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស និងការពារអនីតិជន

-ការិយាល័យនគរបាលសេដ្ឋកិច្ច

-ការិយាល័យបច្ចេកទេសវិទ្យាសាស្ត្រព្រហ្មទណ្ឌ

-ការិយាល័យប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

-ការិយាល័យប្រឆាំងភេរវកម្ម និង

-ការិយាល័យជនបរទេស។

ឆ-អធិការ និងអធិការរង ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌនៃអធិការដ្ឋាននគរបាល ស្រុក និង ខណ្ឌ។

ជ-ចំពោះប្រធាន និងអនុប្រធាននៅការិយាល័យនគរបាលចរាចរ ព្រមទាំងប្រធាន និងអនុប្រធាន

ផ្នែកនគរបាលចរាចរ "ចំពោះបទល្មើសចរាចរ" ។ ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងអាវុធជាតិផ្ទុះ និង ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកនៃការិយាល័យគ្រប់គ្រងអាវុធជាតិផ្ទុះ "ចំពោះបទល្មើសអាវុធជាតិផ្ទុះ" ។ ប្រធាន និង អនុប្រធានអង្គភាព ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យនគរបាលទេសចរណ៍ និងប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែក នៃការិយាល័យនគរបាលទេសចរណ៍។

ឈ-ប្រធាន និងអនុប្រធានប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់ "ចំពោះបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ"។

ញ-មេបញ្ជាការ និងមេបញ្ជាការរងនៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌ។

ដ-មេបញ្ជាការ និងមេបញ្ជាការរងកងរាជអាវុធហត្ថប្រចាំខេត្ត ក្រុង ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការ ព្រហ្មទណ្ឌ។

ឋ-មេបញ្ជាការ និងមេបញ្ជាការរងកងរាជអាវុធហត្ថប្រចាំស្រុក ខណ្ឌ ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការ ព្រហ្មទណ្ឌ។

ឌ-ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកនៃកងរាជអាវុធហត្ថទទួលបន្ទុក កិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌ។

ឈ-ប្រធាន និងអនុប្រធានអង្គភាពផ្សេងទៀត ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការស៊ើបអង្កេតបទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងករណីចាំបាច់។

យើងបានដឹងហើយថា ចំពោះការទទួលបានតាមឋានន្តរសក្តិនេះ គឺមានបុគ្គលយ៉ាងច្រើនដែលបាន រៀបរាប់តាំងពីចំណុច ក រហូតដល់ ឈ។

បញ្ជាក់៖ រដ្ឋមន្ត្រីជាអាណាព្យាបាលនៃមន្ត្រីនគរបាល ឬជាអាណាព្យាបាលនៃនាយទាហានកងរាជអាវុធ ហត្ថទាំងឡាយ ដែលមានចែងនៅក្នុងចំណុចទី១ ទី២ និងទី៣ នៃមាត្រានេះ មានភារកិច្ចតែងតាំងមន្ត្រីនគរបាល និងនាយទាហានកងរាជអាវុធហត្ថទាំងឡាយណា ដែលត្រូវបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដោយ ប្រកាសរួមជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។

យើងបានស្វែងយល់យ៉ាងច្បាស់អំពីការទទួលបានតាមរយៈការប្រលងប្រជែង ក៏ដូចជាការទទួលបានតាមរយៈ ឋានន្តរសក្តិរួចមកហើយ ដូចនេះយើងនឹងបន្តទៅស្វែងយល់អំពីការទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិម្តង។

១.១.១.៣. ការទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិ

ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិផងដែរ។ ចំពោះ ចំណុចនេះមានន័យថា ជនទាំងឡាយណាដែលបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមុនក្រមនេះចូលជាធរមាន នោះនឹង មានការផ្តល់ជូនដល់គាត់នូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ យើងនឹងលើកយកមកសិក្សានូវបុគ្គល ២ (ពីរ) ប្រភេទ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចខាងក្រោម៖

ក. នាយនគរបាលជាតិ

សំដៅទៅលើនាយនគរបាលជាតិដែលមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការសិក្សា ស្តីពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មុនពេលក្រមនេះចូលជាធរមាន ដែលត្រូវទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយនឹងត្រូវតែងតាំងជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងយុត្តិធម៌។

ខ. នាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ

សំដៅទៅលើនាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលមានវិញ្ញាបនបត្រនៃមន្ត្រីប៉ូលីសតុលាការ មុនពេលក្រមនេះចូលជាធរមាន ត្រូវទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវសញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវតែងតាំងជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងការពារជាតិ និងក្រសួងយុត្តិធម៌។[6]

១.១.២. សម្បថនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

នៅពេលដែលរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាមីជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌បានចេញនូវប្រកាសរួមក្នុងការតែងតាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌រួចមក មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនទាន់អាចទៅបំពេញមុខងារនេះភ្លាមនោះទេ គឺត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើសម្បថជាមុនសិន។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ម្នាក់ៗ ត្រូវតែស្បថថា ខ្លួននឹងបំពេញដោយភក្តីភាពនូវមុខងាររបស់ខ្លួន។ សម្បថត្រូវធ្វើនៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍។ រូបមន្តនៃសម្បថត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ យ៉ាងណាមិញការធ្វើសម្បថនេះក៏មានអញ្ញត្រកម្មមួយផងដែរ គឺគាត់មិនចាំបាច់ធ្វើជាថ្មីម្តងទៀតឡើយនៅពេលដែលទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នាពេលក្រោយទៀត។[7]

១.១.៣. កំហុសប្រព្រឹត្តក្នុងពេលអនុវត្តមុខងារ

បន្ទាប់ពីទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌រួចមក គឺគាត់មានសិទ្ធិអំណាច ព្រមទាំងកាតព្វកិច្ចក្នុងការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន។ យើងដឹងហើយថាក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់មនុស្សយើង គឺតែងតែអាចប្រព្រឹត្តនូវកំហុសមិនថាតិចក្តី ឬច្រើនក្តីដោយយើងមិនអាចជៀសផុតបានឡើយ។ ដូចនេះហើយចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏ដូចគ្នា គាត់ច្បាស់ជាអាចប្រព្រឹត្តនូវកំហុស។ យើងនឹងទៅសិក្សាទាក់ទងនឹង នីតិវិធីខាងវិន័យ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ និងការហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។

១.១.៣.១. នីតិវិធីខាងវិន័យ

រាល់កំហុសទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងពេលអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន គឺត្រូវរាយការណ៍ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ យោងតាមករណីនីមួយៗផងដែរ គឺអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ប្រកាសជូនដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬ

[6] មាត្រា ៦០៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[7] មាត្រា ៦៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ដើម្បីផ្តើមដំណើរការនីតិវិធីវិន័យ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យនេះ។[8]

១.១.៣.២. ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យទាំងឡាយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសណាមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។ មានន័យថារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ជាអ្នកដាក់ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យទៅលើមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបានធ្វើខុស ហើយបណ្តឹងអាជ្ញានេះផងដែរ គឺនៅតែអាចធ្វើបានចំពោះបទល្មើសដែលគាត់បានប្រព្រឹត្ត។ កាលណាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងអំឡុងពេលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន យុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬជំនុំជម្រះដែលទទួលបន្ទុករឿងនេះត្រូវផ្ទេរសំណុំរឿងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលទៅឱ្យយុត្តាធិការផ្សេងចាត់ការវិញបាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ល្អដល់រដ្ឋបាលតុលាការ និងត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អង្គភាពសាមី។ សម្រាប់ពាក្យសុំដកសិទ្ធិនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា។[9]

១.១.៣.៣. ការហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារ

ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថា សភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃកំហុសដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ណាម្នាក់ដែលអាចមានវិសមិតភាពជាមួយនឹងការបំពេញមុខងារ នោះគាត់មានសិទ្ធិប្រកាសចេញវិធានការដូចខាងក្រោម៖

១-ហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់ រយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើនបំផុត។

២-ហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាស្ថាពរ។

មុននឹងចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ កោះហៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងកត់ត្រាទុកនូវសេចក្តីសង្កេតរបស់មន្ត្រីនោះ។ សាមីជនអាចរកជំនួយពីមេធាវី ឬទីប្រឹក្សាម្នាក់តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន។ សេចក្តីសម្រេចពីការហាមឃាត់ ត្រូវតែបញ្ជាក់សំអាងហេតុ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវផ្តល់ជាដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិទៅតាមករណីនីមួយៗ។ សេចក្តីសម្រេចនេះអាចជាកម្មវត្ថុនៃ បណ្តឹងតវ៉ាទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលអាចប្រកាសបដិសេធចោលនូវការសម្រេចហាមឃាត់ ឬបន្ថយរយៈពេលនៃការហាមឃាត់របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា។ ក្រសួងសាមីនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលត្រូវបានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចហាមឃាត់នោះអាចបញ្ជូនយោបល់របស់ខ្លួនទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។

[8] មាត្រា ៦៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[9] មាត្រា ៦៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលត្រូវបានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចហាមឃាត់ អាចដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ាដោយមានសំអាងហេតុ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួលដំណឹង អំពីសេចក្តីសម្រេចហាមឃាត់នោះ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ត្រូវសម្រេចសេចក្តីលើបណ្តឹងតវ៉ាខាងលើ ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងយូរបំផុត ១ (មួយ) ខែ គិតពីថ្ងៃទទួលពាក្យប្តឹង។ សេចក្តីសម្រេចនេះ មិនអាចប្តឹងតវ៉ាបានឡើយ។

ក្នុងអំឡុងពេលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងតវ៉ា និងអំឡុងពេលនៃការសម្រេចសេចក្តីលើបណ្តឹងតវ៉ារបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលត្រូវបានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចហាមឃាត់នោះ គឺមិនអាចបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឡើយ។ ចំពោះមន្ត្រីនេះអាចបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌វិញបាន ប្រសិនបើរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌សម្រេចបដិសេធចោលការសម្រេចហាមឃាត់ ឬបន្ថយរយៈពេលនៃការហាមឃាត់។

កិច្ចទាំងឡាយដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានបំពេញ ដោយបំពានសេចក្តីសម្រេចពីការហាមឃាត់របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។[10]

១.២. ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺជាសមាសភាពមួយទៀតបន្ទាប់ពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ដើម្បីអាចក្លាយជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌តើមាននូវគុណសម្បត្តិអ្វីខ្លះ?

១.២.១. ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ដើម្បីអាចទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺបុគ្គលនោះត្រូវមានគុណសម្បត្តិចំនួន ២ (ពីរ) ដូចខាងក្រោម៖

១.២.១.១. នគរបាលជាតិ

ក្នុងចំណុចនេះ បើយើងក្រឡេកទៅលើមាត្រា ៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌថ្មី ត្រង់ចំណុច ១ និងចំណុច ២ គឺសំដៅទៅលើនាយនគរបាល និងនាយនគរបាលរង ដែលមិនមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ មួយវិញទៀត គឺជាភ្នាក់ងារនគរបាលជាតិផ្សេងទៀត ដែលគាត់មិនមែនបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឡើយ។

១.២.១.២. កងរាជអាវុធហត្ថ

ក្នុងចំណុចនេះផងដែរ បើយើងក្រឡេកទៅលើមាត្រា ៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌថ្មី ត្រង់ចំណុច ៣ និងចំណុច ៤ គឺសំដៅទៅលើនាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលមិនមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ មួយទៀតគឺជាយោធិនផ្សេងទៀត ដែលគាត់មិនមែនបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែរ។[11]

[10] មាត្រា ៦៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[11] មាត្រា ៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ដូចនេះសម្រាប់បុគ្គលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ គឺមានគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏ជាជំនួយដល់អំណាចតុលាការផងដែរ។

១.២.២. សម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ក្រសួងសាមី ត្រូវបញ្ជូនបញ្ជីឈ្មោះភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ដើម្បីបន្តនីតិវិធីសម្បថ។ មុននឹងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលកាន់តំណែង និងអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនគឺគាត់ត្រូវតែធ្វើសម្បថជាមុនសិន។ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្បថថា បំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដោយស្មោះត្រង់។ ទាក់ទងនឹងទីកន្លែងធ្វើសម្បថនេះគឺខុសពីទីកន្លែងធ្វើសម្បថរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ពោលគឺភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើសម្បថនៅចំពោះមុខសាលាដំបូង ចំណែកឯមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌គឺត្រូវធ្វើសម្បថនៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍។ សម្រាប់សម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌នេះពុំចាំបាច់ធ្វើឡើងវិញឡើយ នៅពេលដែលបានទទួលនូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌នាពេលក្រោយទៀត។ ចំពោះរូបមន្តសម្បថវិញ គឺត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។[12]

១.២.៣. កំហុសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ

សម្រាប់ចំណុចនេះក៏មិនខុសគ្នាពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែរ គឺបន្ទាប់ពីបានធ្វើការតែងតាំង និងបានធ្វើសម្បថចូលកាន់តំណែងជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ហើយនោះមានន័យថាគាត់ត្រូវបំពេញមុខងារតាមភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌បានប្រព្រឹត្តកំហុសតើមាននីតិវិធីខាងវិន័យ និងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចម្តេចខ្លះ?

១.២.៣.១. នីតិវិធីខាងវិន័យ

រាល់កំហុសទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តដោយភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងពេលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួននោះ គឺត្រូវតែឱ្យដំណឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយចៅក្រមស៊ើបសួរជូនចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ យោងតាមករណីនីមួយៗ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាប្រកាសប្រាប់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិដើម្បីចាប់ផ្តើមនីតិវិធីខាងវិន័យ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការក្នុងការបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យ។[13]

១.២.៣.២. ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសណាមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។ ក្នុងចំណុចនេះមានន័យថា ប្រសិនបើ

---

[12] មាត្រា ៧៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[13] មាត្រា ៧៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ គាត់ធ្វើខុសដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស នោះគាត់នឹងត្រូវបានដាក់ទណ្ឌកម្ម ក៏ដូចជាត្រូវបានប្តឹងពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះផងដែរ។

កាលណាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រព្រឹត្តបទល្មើស នៅក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន តុលាការកំពូលអាចផ្ទេរអំណាចឱ្យទៅយុត្តាធិការផ្សេងចាត់ការវិញបាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ល្អដល់រដ្ឋបាលតុលាការ។ ពាក្យសុំដកសិទ្ធិនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា។[14]

១.៣. មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលមាននីតិសម្បទាពិសេសសម្រាប់ពិនិត្យបទល្មើសមួយចំនួន

១.៣.១. ការទទួលបាននីតិសម្បទាតាមរយៈច្បាប់ដោយឡែក

ត្រង់ចំណុចនេះ យើងនឹងបកស្រាយអំពីការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកប្រគល់អំណាចឱ្យពិនិត្យបទល្មើស។ ប៉ុន្តែត្រូវតែដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងពេលបំពេញមុខងារនេះដែរ។

ការទទួលបាននីតិសម្បទានេះ គឺមានចែងក្នុងច្បាប់ដោយឡែកយ៉ាងច្រើន។ ប៉ុន្តែយើងខ្ញុំ សូមដកស្រង់ចេញពីច្បាប់ដោយឡែកតែមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះដែលមានដូចជា៖ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីគយ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ។ល។

១.៣.១.១. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ

ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងនីតិវិធីសម្រាប់អនុវត្តចំពោះបទល្មើសពុករលួយ ដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងបទល្មើសពុករលួយដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ កាលណាពុំមានចែងនីតិវិធីដោយឡែកនៅក្នុងច្បាប់នេះទេ។ យោងតាមមាត្រា ២២ នៃច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដែលបានបញ្ញត្តិអំពីមន្ត្រីដែលមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសពុករលួយថា ប្រធាន អនុប្រធាន និង មន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មានសមត្ថកិច្ចស៊ើបអង្កេតលើបទល្មើសពុករលួយដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ និង បទល្មើសពុករលួយដែលមានចែងក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ អង្គភាពផ្សេងទៀតដែលបានដឹងអំពីបទល្មើសពុករលួយទាំងឡាយដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ និងបទល្មើសពុករលួយដែលមានចែងក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌត្រូវប្តឹងទៅអង្គភាព ឬការិយាល័យរាជធានី-ខេត្ត ប្រឆាំងអំពើពុករលួយអំពីរឿងហេតុនៃបទល្មើសទាំងនេះដែលស្តីពីការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយចែងថាប្រធាន និងអនុប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដោយ

[14] មាត្រា ៨០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ពេញច្បាប់ ដើម្បីបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន។ ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយមានភារកិច្ចរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះមន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដែលត្រូវទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។[15]

ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បថ ប្រធាន អនុប្រធាន និងមន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវស្បថថាបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដោយស្មោះត្រង់ តាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៦៣ (សម្បថនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។[16]

១.៣.១.២. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ

ជាការពិតណាស់ រដ្ឋបាលព្រៃឈើអាចទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ។ ចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើ ជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចរិតពិសេសដែលដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ។ រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសព្រៃឈើ ហើយត្រូវចងក្រងសំណុំរឿងជូនតុលាការ។[17] ការធ្វើប្រតិបត្តិការបេសកកម្មស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន ពាក់សញ្ញាសំគាល់ ពាក់ឋានន្តរសក្តិ និងត្រូវមានលិខិតបញ្ជាបេសកកម្ម។[18]

១.៣.១.៣. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីគយ

យើងបានដឹងហើយថាចំពោះមន្ត្រីគយ ក៏បានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ផងដែរ។ មន្ត្រីគយដែលបានសច្ចាប្រណិធាន អាចបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បាន គឺលុះត្រាតែសាមីខ្លួនបានទទួលនីតិសម្បទាពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ ចំពោះមន្ត្រីគយដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើ និងចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុបទល្មើសគយតាមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

នៅពេលបំពេញបេសកកម្មស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសគយ មន្ត្រីគយត្រូវមានលិខិតបញ្ជាបេសសកម្ម និងត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន ពាក់សញ្ញាសម្គាល់ ពាក់ឋានន្តរសក្តិ លើកលែងតែមានការណែនាំដោយឡែកពីនាយកទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ។ សំលៀកបំពាក់ឯកសណ្ឋាន សញ្ញាសម្គាល់ និងឋានន្តរសក្តិរបស់មន្ត្រីគយត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។[19]

---

[15] មាត្រា ២៣ នៃច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

[16] មាត្រា ២៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

[17] មាត្រា ៧៦ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

[18] មាត្រា ៧៧ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

[19] មាត្រា ៥៨ នៃច្បាប់ស្តីពីគយឆ្នាំ២០០៧

១.៣.១.៤. តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ

មន្ត្រីនៃក្រសួងកិច្ចការនារី ដែលបម្រើការងារលើវិស័យដែលបញ្ញត្តិដោយច្បាប់ខាងលើត្រូវទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងអាចធ្វើជាដើមបណ្តឹងជួសមុខឱ្យជនរងគ្រោះ ក្នុងគោលដៅទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការពារជនរងគ្រោះ ស្របតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន។[20]

បញ្ជាក់៖ បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិអំណាចតែងតាំង គឺរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ព្រោះបើផ្អែកតាមមាត្រា ៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ត្រង់វាក្យខណ្ឌទី២នៃកថាខណ្ឌទី១ ដែលបានចែងថាបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់នីតិសម្បទាត្រូវកំណត់រវាងក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។ ដូច្នេះអ្នកដែលមានសិទ្ធិកំណត់ក្នុងការផ្តល់នីតិសម្បទាដល់ពួកគាត់ គឺមានដូចជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងពាក់ព័ន្ធដែលជារដ្ឋមន្ត្រីតែប៉ុណ្ណោះ។

ចំពោះសេចក្តីសម្រេចក្នុងការតែងតាំង គឺរដ្ឋមន្ត្រីមានសិទ្ធិចេញប្រកាស ដើម្បីតែងតាំងមន្ត្រីមួយចំនួននៅក្រោមឱវាទរបស់ខ្លួន។ តែបើរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងពីរផ្សេងពីគ្នាសម្រេចតែងតាំងមន្ត្រីតែមួយដូចគ្នា ដូច្នេះជាសេចក្តីសម្រេចរួមគ្នានោះគេហៅថាប្រកាសរួម។ ដើម្បីផ្តល់នីតិសម្បទាជូនមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតនោះ គឺរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងយុត្តិធម៌និងរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងពាក់ព័ន្ធត្រូវចេញប្រកាសរួម ដើម្បីទុកជាសេចក្តីសម្រេចក្នុងការតែងតាំងពួកគាត់។

ឧទាហរណ៍៖ បើមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈ បានធ្វើការនៅក្រសួងរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ដូច្នេះពួកគាត់ត្រូវតែងតាំងរវាងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់នីតិសម្បទាត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរវាងក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។

១.៣.២. ការធ្វើសម្បថ

មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតត្រូវស្បថថា បំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដោយស្មោះត្រង់។ សម្បថត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាលាដំបូង។ សម្រាប់រូបមន្តនៃពាក្យសម្បថ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌។ ចំពោះការពិនិត្យបទល្មើស មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារទាំងនេះធ្វើរបាយការណ៍។ សម្រាប់របាយការណ៍នេះមានតំលៃត្រឹមតែព័ត៌មានធម្មតាប៉ុណ្ណោះ។

១.៣.៣. កំហុសដែលគ្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ

នៅពេលមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈបានទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ហើយ គាត់នឹងបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏ គាត់មិនអាចជៀសផុតពីការប្រព្រឹត្តខុសដែរ។

[20] មាត្រា ១០ នៃច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះឆ្នាំ២០០៥

សម្រាប់កំហុសរបស់មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈត្រូវបានបែងចែក ២ (ពីរ) ផងដែរ គឺនីតិវិធីខាងវិន័យ និងទណ្ឌកម្មផងដែរ។

១.៣.៣.១. នីតិវិធីខាងវិន័យ

ចំពោះរាល់កំហុសទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ត្រូវតែឱ្យដំណឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយចៅក្រមស៊ើបសួរជូនចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែប្រកាសប្រាប់រដ្ឋមន្ត្រីដែលមន្ត្រី ឬភ្នាក់ងារនោះនៅក្រោមឱវាទ ដើម្បីចាប់ផ្ដើមនីតិវិធីខាងវិន័យ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានផ្ដល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យ។

១.៣.៣.២. ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យមិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។[21] ដូចដែលបានបកស្រាយខាងលើ យើងដឹងហើយថាមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈទាំងនេះត្រូវបានក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌផ្ដល់នីតិសម្បទាឱ្យក្លាយជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មានន័យថាប្រសិនបើគាត់បានប្រព្រឹត្តកំហុសក្នុងពេលអនុវត្តមុខងារ ប្រាកដជាត្រូវយកបញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទណ្ឌកម្មចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មកអនុវត្តជាក់ជាពុំខាន។ បញ្ញត្តិទាំងអស់នោះមានចែងចាប់ពីមាត្រា ៦៤ ដល់មាត្រា ៦៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

១.៤. សមត្ថកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

១.៤.១. សមត្ថកិច្ចដែនដី

ទៅនឹងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងដំណាក់កាលនៃការស៊ើបអង្កេតដែលដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៦៧ និង ៦៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧។ យើងបានធ្វើការបែងចែកជា ២ ចំណុច គឺគោលការណ៍ និងអញ្ញាត្រកម្មដូចខាងក្រោម៖

- **គោលការណ៍**

ជាគោលការណ៍ដូចដែលមានកំណត់ត្រង់មាត្រា ៦៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្ដីអំពី (មណ្ឌលរដ្ឋបាលបំពេញការងារ) បានបញ្ញត្តិយ៉ាងច្បាស់ថា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ម្នាក់ៗ មានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងព្រំប្រទល់ដែនដីនៃអង្គភាពដែលខ្លួនត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យបម្រើការងារ។ ដោយឡែកនៅភ្នំពេញវិញ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានសមត្ថកិច្ចនៅលើវិសាលភាពនៃក្រុងទាំងមូល ទោះបីជាអង្គភាពដែលខ្លួនផ្លាស់ទៅកាន់នោះស្ថិតនៅកន្លែងណាក៏ដោយ។

[21] មាត្រា ៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

សេចក្តីសម្រេចតែងតាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែបញ្ជាក់មណ្ឌលរដ្ឋបាលដែលមន្ត្រីនោះត្រូវចាត់តាំងឱ្យទៅមប្រើការ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវផ្តល់ដំណឹងដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។

- **អញ្ញត្រកម្ម**

ជាធម្មតាឱ្យតែមានគោលការណ៍ តែងតែមានអញ្ញត្រកម្ម។ ជាក់ស្តែងជាអញ្ញត្រកម្មទៅលើគោលការណ៍ខាងលើ សមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួនបាន ដោយយោងតាមមាត្រា ៦៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានបញ្ញត្តិយ៉ាងច្បាស់ថា ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ជាក់ស្តែងតាមអត្ថន័យនៃមាត្រា ៨៦ (និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) និងមាត្រា ៨៧ (ការចាប់ខ្លួនក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) នៃក្រមនេះ ហើយប្រសិនបើមានការបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ធ្វើប្រតិបត្តិការនៅលើវិសាលភាពនៃដែនដីទាំងមូល។ ការអនុញ្ញាតអាចធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ប៉ុន្តែការអនុញ្ញាតនេះត្រូវតែចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងលិខិតស៊ើបសួរជំនួសក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមនេះ អាចអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើប្រតិបត្តិការនៅលើវិសាលភាពដែនដីជាតិទាំងមូល។ ដូចនេះកាលណាធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្រៅមណ្ឌលរបស់ខ្លួននោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវសុំជំនួយពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដី។ ចៅក្រមដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យមានការពន្លាតសមត្ថកិច្ច ត្រូវជូន ពត៌មានតាមគ្រប់មធ្យោបាយដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដី។

ឧទាហរណ៍៖ មានបទល្មើសមួយកើតឡើងនៅខេត្តកំពត នៅពេលនោះជនសង្ស័យបានរត់គេចខ្លួនទៅដល់ខេត្តព្រះសីហនុ។ ក្នុងករណីនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងខេត្តកំពតបានពន្លាតនូវសមត្ថកិច្ចដែនដី ដើម្បីបំពេញភារកិច្ច តាមចាប់ជនសង្ស័យនោះនៅខេត្តព្រះសីហនុបានដោយត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីខាងលើ ជាដំបូងត្រូវតែសុំការឯកភាពពីព្រះរាជអាជ្ញាខេត្តកំពតជាមុនសិន ទោះបីជាការអនុញ្ញាតនោះធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ ក៏ដោយមុននឹងចាប់ផ្តើមបេសកកម្មរបស់ខ្លួន។ ពេលនោះព្រះរាជអាជ្ញាខេត្តកំពតនឹងធ្វើការជូនដំណឹង ទៅព្រះរាជអាជ្ញាខេត្តព្រះសីហនុឱ្យបានដឹងពីករណីដែលខ្លួនបានអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចអនុវត្តបេសកកម្មក្នុងខេត្តព្រះសីហនុដោយត្រូវតែមានកិច្ចសហការជាមួយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានទីតាំងនៅខេត្តព្រះសីហនុ ដើម្បីតាមចាប់ជនសង្ស័យរួចបញ្ជូនមកខេត្តកំពតវិញ។

១.៤.២. សមត្ថកិច្ចសម្ភារៈ

តាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ កងរាជអាវុធហត្ថ នគរបាលជាតិ មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកប្រគល់អំណាចឱ្យ ក៏ជានគរបាលយុត្តិធម៌ដែរ។ ប៉ុន្តែចំពោះបទល្មើសយោធាមានតែកងរាជអាវុធហត្ថទេ ដែលមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ រីឯក្នុងករណីបទល្មើសព្រៃឈើមានតែ

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ជាអ្នកធ្វើការស៊ើបអង្កេតក្នុងបទល្មើសព្រៃឈើមិនអាចស៊ើបអង្កេតបទល្មើសផ្សេងទៀត។ ម្យ៉ាងវិញទៀត មានតែមន្ត្រីនៃក្រសួងកិច្ចការនារី ដែលទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ទើបមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើអន្តរាគមន៍ទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការពារជនរងគ្រោះដែលជាស្ត្រី និងកុមារពីសំណាក់ការរំលោភបំពានផ្សេងៗ។

១.៤.៣. សមត្ថកិច្ចពិសេស

នគរបាលយុត្តិធម៌ អាចទទួលបាននីតិសម្បទាតាមរយៈច្បាប់ដោយឡែកមួយចំនួនដែលបានលើកឡើងខាងលើរួចហើយ។ ហេតុនេះយើងនឹងធ្វើការសិក្សាអំពីសិទ្ធិអំណាច និងសមត្ថកិច្ចពិសេសនៅក្នុងអង្គភាពដោយឡែកដូចខាងក្រោមនេះ៖

១.៤.៣.១. សិទ្ធិអំណាចពិសេសក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ

មន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលបានទទួលនីតិសម្បទា ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសពុករលួយ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងច្បាប់នេះ។ មន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចស៊ើបអង្កេតបទល្មើសពុករលួយ។ ក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបទល្មើសពុករលួយហើយរកឃើញបទល្មើសផ្សេងទៀតដែលមានអង្គហេតុទាក់ទិននឹងបទល្មើសដែលកំពុងស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយអាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសទាំងនោះរហូតចប់នីតិវិធី។[22]

អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយមិនអាចចាប់ផ្តើមការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសអ្វីក្រៅពីបទល្មើសពុករលួយបានទេ។ លើកលែងតែមានបញ្ជាពីអាជ្ញាធរតុលាការឱ្យអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយស៊ើបអង្កេតបទល្មើសអ្វីក្រៅពីបទល្មើសពុករលួយ។ តុលាការអាចបញ្ជាឱ្យអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ធ្វើកោសលវិច័យនានាដើម្បីជួយដល់ការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការ។ នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតទាំងនេះ និង ដោយបដិប្បញ្ញត្តិទៅនឹងមាត្រា ៨៥ (អំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង) មាត្រា ៩១ (ការឆែកឆេរ) មាត្រា៩៤ (បទបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួនក្នុងករណីការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង) និងមាត្រា ១១៤ (ការបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ការស៊ើបអង្កេតបឋម) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ឬតំណាងដែលខ្លួនបានចាប់តាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ មានតួនាទីដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង ត្រួតពិនិត្យបេសកកម្មរបស់មន្ត្រីទាំងនេះជំនួសតួនាទីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារហូតដល់មានការឃាត់ខ្លួនជនសង្ស័យ។ បន្ទាប់ពីមានការឃាត់ខ្លួន គឺព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវអនុវត្តអំណាចរបស់ខ្លួនដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងបទប្បត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

[22] មាត្រា ២៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

នៅចុងបញ្ចប់នៃការស៊ើបអង្កេតនីមួយៗ អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយត្រូវបញ្ជូនរាល់កិច្ចនីតិវិធីទាំងអស់ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីចាត់ការបន្តស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ក. បុព្វសិទ្ធិពិសេសរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ

ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយអាចស្នើសុំពីអាជ្ញាធរឋានុក្រមពាក់ព័ន្ធ ឱ្យផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្ននូវមុខងារនៃបុគ្គលទាំងឡាយណា ដែលមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់បញ្ជាក់ថាជាប់ទាក់ទិននឹងរឿងហេតុនៃបទល្មើសពុករលួយ។ ប្រសិនបើជនចោទរត់គេចខ្លួនទៅបរទេស ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយអាចស្នើសុំទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចធ្វើបត្យាប័នតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយអាចរៀបចំឱ្យមានទីកន្លែងមួយចំនួនជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬបណ្តោះអាសន្នសមស្រប សម្រាប់ការឃាត់ខ្លួននានាដែលធ្វើឱ្យស្របទៅតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ប៉ុន្តែនៅកន្លែងណាដែលអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយមិនអាចរៀបចំឱ្យមានទីកន្លែងជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសមស្របសម្រាប់ការឃាត់ខ្លួន អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែលអាចសុំឱ្យស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរក្សាទុកជនដែលត្រូវបានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយឃាត់ខ្លួន។[23]

ខ. បុព្វសិទ្ធិរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយទាក់ទងនឹងការតាមដាន

ដោយបដិប្បញ្ញត្តិទៅនឹងមាត្រា ១០៥ (ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯងជាអាទិ៍) និង មាត្រា ១៧២ (ការស្តាប់ទូរស័ព្ទជាអាទិ៍ដែលបង្គាប់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ក្នុងករណីដែលមានតម្រុយជាក់លាក់ថាមានបទល្មើសពុករលួយអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយអាចៈ

- ពិនិត្យ និងដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការឃ្លាំមើលនូវគណនីធនាគារ ឬគណនីឯទៀតដែលចាត់ទុកដូចជាគណនីធនាគារ។
- ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ និង បង្គាប់ឱ្យផ្តល់ ឬថតសំលេងយថាភូត ឬលិខិតឯកជន ឬឯកសារធនាគារ ហិរញ្ញវត្ថុ និង ពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់។
- តាមដាន ឃ្លាំមើល លបស្តាប់ លបថតសំឡេងនិងរូបភាព និងដាក់ខ្សែរទូរស័ព្ទក្រោមការលបស្តាប់ និងថត។
- ចូលទៅពិនិត្យឯកសារនានា ព្រមទាំងឯកសាររក្សាទុកក្នុងប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។
- រៀបចំប្រតិបត្តិការដែលមានគោលដៅប្រមូលភស្តុតាងជាក់ស្តែង។

វិធានការខាងលើនេះ មិនត្រូវចាត់ទុកជាការរំលោភលើការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈឡើយ។ ការសម្ងាត់របស់ធនាគារក៏មិនមែនជាយុត្តិកម្មសម្រាប់បដិសេធមិនផ្តល់ភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសពុករលួយ ដែលមានបញ្ញត្តិនៅក្នុងច្បាប់នេះឡើយ។

[23] មាត្រា ២៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

គ. បុព្វសិទ្ធិរបស់អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយទាក់ទងនឹងការបង្កកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គល

តាមការស្នើសុំរបស់ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចធ្វើអធិបញ្ញាឱ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ត្រូវបង្កកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ និងបទល្មើសពុករលួយដែលមានចែងក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ សម្រាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើនេះ រាប់បញ្ចូលទាំងមូលនិធិដែលបានមក ឬបង្កើតបានជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលនោះ។

ឃ. បុព្វសិទ្ធិរបស់អង្គភាពក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាជ្ញាធរសាធារណៈ

ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ អាចធ្វើអធិបញ្ញាដល់អាជ្ញាធរសាធារណៈ មន្ត្រីរាជការ ពលរដ្ឋដែលទទួលបានអាណត្តិសាធារណៈតាមការបោះឆ្នោត ព្រមទាំងបណ្ដាអង្គភាពនៃវិស័យឯកជនពាក់ព័ន្ធមានជាអាទិ៍ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយមន្ត្រីនៃអង្គភាពក្នុងការងារស៊ើបអង្កេត។ ប្រធានអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយក៏អាចស្នើសុំការសហការពីស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិក្នុងការធ្វើកោសលវិច័យនានាទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតរបស់ខ្លួនផងដែរ។ ចំពោះការចាប់យកត្រូវអនុវត្តតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។[24]

នីតិវិធីនៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសពុករលួយ តុលាការដែលបានទទួលបណ្ដឹង ត្រូវធ្វើការបើកសនវការជំនុំជម្រះយ៉ាងឆាប់បំផុត។[25]

១.៤.៣.២. សិទ្ធិអំណាចមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងបទល្មើសព្រៃឈើ

នៅពេលមានបទល្មើសព្រៃឈើកើតមានច្បាប់បានចែង ផ្ដល់សិទ្ធិពិសេសដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ មួយវិញទៀត មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើសច្ចាប្រណិធានបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បាន លុះត្រាតែសាមីខ្លួនបានទទួលនីតិសម្បទាពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ ចំពោះមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើ និងចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុបទល្មើសព្រៃឈើតាមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ចំណែកសំលៀកបំពាក់ឯកសណ្ឋាន សញ្ញាសម្គាល់ និងឋានន្តរសក្ដិរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។[26]

ក. ប្រតិបត្តិការរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌

អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ថ្នាក់ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ អាជ្ញាធរគយនិងរដ្ឋាករ អាជ្ញាធរព្រលានយន្តហោះ និង

[24] មាត្រា ៣០ នៃច្បាប់ស្ដីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

[25] មាត្រា ៣១ នៃច្បាប់ស្ដីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

[26] មាត្រា ៧៧ នៃច្បាប់ស្ដីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

កំពង់ផែ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ត្រូវបង្កភាពងាយស្រួល និងជួយផ្ដល់កម្លាំងសហការក្នុងការស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ ឬថែរក្សាវត្ថុតាងបទល្មើសព្រៃឈើជាបណ្ដោះអាសន្ន ក្នុងករណីមានការស្នើសុំមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ច។ ក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរទាំងឡាយបានជួបប្រទះនូវបទល្មើសព្រៃឈើជាក់ស្ដែងអាជ្ញាធរទាំងនេះ៖[27]

- ត្រូវជូនពត៌មានជាបន្ទាន់ដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ឬ ការិយាល័យរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចដែលនៅជិតបំផុត។
- អាចឃាត់ខ្លួនជនប្រព្រឹត្តិល្មើស និងចាប់ឃាត់វត្ថុតាងបទល្មើសជាបណ្ដោះអាសន្ន រួចបញ្ជូនជាបន្ទាន់ទៅមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធី។
- មិនត្រូវប្រមូលប្រាក់ពិន័យ ឬរឹបអូសវត្ថុតាងបទល្មើសដោយផ្ទាល់ឡើយ។

ដើម្បីអនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួន មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិដូចខាងក្រោម៖[28]

១. អាចឱ្យបុគ្គលណាមួយឆ្លើយតបសំណួរនឹងផ្ដល់ព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើ។

២. ចូលធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ឬឆែកឆេរគ្រប់ទីកន្លែងរួមទាំងក្នុងព្រលានយន្តហោះ កំពង់ផែ សមុទ្រ កំពង់ផែទន្លេ ផែស្ងួត ច្រកព្រំដែន ចំណតរថយន្ត ស្ថានីយ៍រថភ្លើង ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្ដែងដោយមានកិច្ចសហការជាមួយសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ។

៣. ដកហូតជាបណ្ដោះអាសន្ននូវអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬលិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ បើសិនជាបុគ្គលទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ បើសិនជាបុគ្គលទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬលិខិតអនុញ្ញាតនោះប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់នេះ។

ខ. សិទ្ធិអំណាចស៊ើបអង្កេតក្នុងបទល្មើសជាក់ស្ដែង

ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្ដែង មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិចូលឆែកឆេរនៅក្នុងទីធ្លា អគារ ឬក្នុងលំនៅដ្ឋានស្របតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ការឆែកឆេរត្រូវធ្វើចំពោះមុខជនជាប់សង្ស័យនិងមានសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ដែលជាអ្នកជិតខាង ឬអ្នកម្ចាស់ផ្ទះ។ មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្ដែងត្រូវចាប់ឃាត់ជាបណ្ដោះអាសន្នៈ

[27] មាត្រា ៧៨ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

[28] មាត្រា ៧៩ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

១. រាល់ផល អនុផលព្រៃឈើ ឬផលប្រមាញ់ ដែលល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ។

២. សត្វពាហនៈដែលបានជួបប្រទះកំពុងបំផ្លិតបំផ្លាញដំណាំឈើ។

៣. ចំពោះគ្រឿងចក្រ និងយានយន្ត ឧបករណ៍ព្រមទាំងសត្វពាហនៈដែលបានប្រើប្រាស់ជាមធ្យាបាយសម្រាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវឃាត់ខ្លួនជនប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រៃឈើបានដល់ ៤៨ ម៉ោងយ៉ាងយូរ ដើម្បីបំពេញសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ។ បញ្ជាក់ផងដែរពាក់ព័ន្ធនឹងការកសាងសំណុំរឿងនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។[29] ទម្រង់បែបបទនៃកំណត់ហេតុបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងក្រសួងយុត្តិធម៌។

គ. វត្ថុតាងនៃបទល្មើសព្រៃឈើ

ពាក់ព័ន្ធនឹង ការចាប់បានវត្ថុតាងនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវបានបែងចែកដូចតទៅៈ ផល អនុផលព្រៃឈើ ឬផលប្រមាញ់ដែលជាវត្ថុតាងពិតប្រាកដនៃបទល្មើស។ សម្ភារៈបរិក្ខារ និងមធ្យោបាយដឹកបញ្ជូន ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

វត្ថុតាងដូចបានលើកឡើងលើនេះ ត្រូវឃាត់ខ្លួនទុកជាបណ្តោះអាសន្នរហូតដល់សំណុំរឿងនៃបទល្មើសត្រូវបានដោះស្រាយរួចជាស្ថាពរ តាមការបង់ពិន័យអន្តរការណ៍ ឬតាមការជំនុំជម្រះរបស់តុលាការ។

ក្នុងខណៈពេលកំពុងដឹកបញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើល្មើស ឬ ផលប្រមាញ់ល្មើស អ្នកបើកបរមធ្យាបាយដឹកជញ្ជូនដែលគ្មានម្ចាស់នៅជាមួយត្រូវឃាត់ខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃការស៊ើបអង្កេតរកជនល្មើសនិងអ្នកសមគំនិត។ ផលប្រមាញ់ស្រស់ជាអាទិ៍ សត្វរស់ និងសំណាកសត្វព្រៃដែលបានឃាត់ទុកហើយ ងាយខូចខាត ផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិលែង ឬបំផ្លាញចោល ឬរក្សាទុកជាប្រយោជន៍សាធារណៈដោយមានកំណត់ហេតុត្រឹមត្រូវ។ មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានពាក់សញ្ញាសម្គាល់ និងពាក់ឋានន្តរសក្តិនៅពេលចូលរួមសវនាការរបស់តុលាការ។[30] នៅរាល់ពេលសវនាការ មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ពាក់ព័ន្ធទៅក្នុងសំណុំរឿងក្តីដែលត្រូវមានសិទ្ធិពិសេសឆ្លើយបំភ្លឺអំពីលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសព្រៃឈើនោះជូនតុលាការ។[31]

[29] មាត្រា ៨១ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

[30] មាត្រា ៨៣ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

[31] មាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

១.៤.៣.៣. សមត្ថកិច្ចពិសេសរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីគយ

មន្ត្រីគយដែលបានទទួលបាននីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើ និងចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុបទល្មើសគយតាមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ហេតុនេះមន្ត្រីគយដែលបានសច្ចាប្រណិធានមានលក្ខណៈសម្បត្តិជានគរបាលយុត្តិធម៌អាចសម្រេចឃាត់ខ្លួនបានក្នុងរយៈពេលសែសិបប្រាំបី (៤៨) ម៉ោងយ៉ាងយូរ ដោយអនុវត្តស្របតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។[32] ជនគ្រប់រូបមិនត្រូវបង្កឧបសគ្គ ឬធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់មន្ត្រីគយក្នុងការប្រើអំណាចស្របច្បាប់របស់ខ្លួនដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ឬច្បាប់ផ្សេងទៀតនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានឡើយ។[33] មន្ត្រីគយមានសិទ្ធិអំណាចដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះនៅក្នុងវង្វង់អំណាចគយ។ ក្នុងករណីដែលទំនិញត្រូវបានកំណត់ក្រោមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី២ ក្នុងមាត្រា ៨ នៃច្បាប់នេះ សិទ្ធិអំណាចរបស់មន្ត្រីគយត្រូវគ្របដណ្តប់នៅទូទាំងដែនគយ។

១.៤.៣.៤. សមត្ថកិច្ចពិសេសរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ

ពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថកិច្ច និង នីតិវិធី នៅពេលមានបទល្មើសអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារកើតឡើង គឺអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលនៅជិតបំផុត មានកាតព្វកិច្ចធ្វើអន្តរាគមន៍ជាបន្ទាន់ ក្នុងករណីមានអំពើហិង្សារកើតឡើង ឬបម្រុងនឹងកើតឡើង ដើម្បីទប់ស្កាត់និងការពារជនរងគ្រោះ។ ក្នុងអំឡុងពេលដែលចូលអន្តរាគមន៍ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុឱ្យបានជាក់លាក់អំពីហេតុការណ៍នោះ រួចរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ច។[34] ក្នុងករណីអវត្តមាននៃមន្ត្រីដែលទទួលបាននីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌រួចហើយនោះ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចដទៃទៀតរួមមាន មន្ត្រីនគរបាល ភ្នាក់ងារនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ឃុំសង្កាត់ មន្ត្រីរបស់ក្រសួងកិច្ចការនារី រួមទាំងមេភូមិ ដែលបានធ្វើអន្តរាគមន៍ទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការពារជនរងគ្រោះត្រូវបានទទួលអំណាចពីច្បាប់នេះ ដើម្បីធ្វើកំណត់ហេតុជូនទៅតុលាការ។ កំណត់ហេតុនេះមានតម្លៃស្មើគ្នាដូចកំណត់ហេតុដែលបំពេញដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែរ។

[32] មាត្រា ៦០ នៃច្បាប់ស្តីពីគយឆ្នាំ២០០៧

[33] មាត្រា ៦១ នៃច្បាប់ស្តីពីគយឆ្នាំ២០០៧

[34] មាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះឆ្នាំ២០០៥

ជំពូកទី២

បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ជំពូកទី២

បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

២.១. បេសកកម្មរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅដំណាក់កាលមុនជំនុំជម្រះ

ជាគោលការណ៍ នគរបាលយុត្តិធម៌ មានតួនាទីបង្ការ រក្សាសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ កុំឱ្យមានបទល្មើសណាមួយកើតឡើងក្នុងសង្គម ដែលបណ្ដាលឱ្យប៉ះពាល់សិទ្ធសេរីភាពរបស់បុគ្គលដែលរស់នៅក្នុងសង្គម។ បង្កភាពវឹកវរដល់សង្គមដែលធ្វើឱ្យអសន្តិសុខសង្គម។ ដោយនគរបាលយុត្តិធម៌ ជាអ្នកបម្រើសេវាយុត្តិធម៌ដោយផ្ទាល់ដែលស្ថិតនៅជិតប្រជាពលរដ្ឋបំផុតនៃដែនរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន។ ដូចនេះហើយរាល់ពេលដែលមានបទល្មើសកើតឡើង នគរបាលយុត្តិធម៌មានបេសកកម្ម ចុះទៅបង្ក្រាបបទល្មើសនោះភ្លាមៗ និងរហ័ស។ ដើម្បីកុំឱ្យមានការវឹកវរកាន់តែខ្លាំង នៅក្នុងសង្គមជាតិ។ ចំពោះបទល្មើសជាក់ល្មើស នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការឃាត់ខ្លួនជនសង្ស័យ ជៀសវាងការបង្ករគ្រោះថ្នាក់បន្ថែមទៀត។

យោងតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់អំពីភាពខុសគ្នារវាងបេសកកម្មរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងបេសសកម្មរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។ ចំពោះបេសសកម្មរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌សំខាន់ៗមាន ៣ (បី) ចំណុចៈ

- ការត្រួតពិនិត្យបទល្មើស
- ការទទួលពាក្យបណ្ដឹង
- ការស៊ើបអង្កេត។

២.១.១. ការពិនិត្យបទល្មើស

ការពិនិត្យបទល្មើស មានន័យថានៅពេលដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឃើញមានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយកើតឡើង គាត់មានសិទ្ធិធ្វើកិច្ចការនេះដោយខ្លួនឯង ទោះបីគ្មានអ្នកប្ដឹងក៏ដោយលើកលែងតែមានបទល្មើសមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ ដូចជាបទបរិហារកេរ្តិ៍ជាសាធារណៈ បទជេរប្រមាថជាសាធារណៈ ព្រមទាំងបទហិង្សាក្នុងគ្រួសារ...។

២.១.២. ការទទួលពាក្យបណ្ដឹង

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចទទួលពាក្យបណ្ដឹងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌបាន ចំណែករឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចទទួលបានទេ ហើយនៅក្នុងបណ្ដឹងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌនេះ វាមានបណ្ដឹងទាមទារ និងបណ្ដឹងបរិហារ។

២.១.២.១. បណ្ដឹងទាមទារ

បណ្ដឹងទាមទារ គឺជាបណ្ដឹងដែលធ្វើឡើងដោយជនរងគ្រោះប្ដឹងទៅសមត្ថកិច្ច (មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌) ឱ្យជួយដោះស្រាយនូវសំណងនៃការខូចខាត សំណងជំងឺចិត្ត និងផ្ដន្ទាទោសតាមផ្លូវច្បាប់។

២.១.២.២. បណ្តឹងបរិហារ

បណ្តឹងបរិហារ គឺជាបណ្តឹងដែលធ្វើឡើងដោយតតិយជន មន្ត្រីសាធារណៈ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលប្តឹងទៅសមត្ថកិច្ចដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាង និងឈានទៅដល់ការរកមុខចាប់ជនល្មើសមកផ្តន្ទាទោស។

២.១.២.៣. នីតិវិធីនៃការទទួលពាក្យបណ្តឹង

នៅពេលទទួលពាក្យបណ្តឹងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុទទួលពាក្យបណ្តឹងដែលមានបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកប្តឹងកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលពាក្យបណ្តឹងអំពីអំពើល្មើស និងឈ្មោះឋានៈរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ព្រមទាំងអង្គភាព ហើយត្រូវស្រង់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវចំពោះសេចក្តីរាយការណ៍របស់អ្នកប្តឹង។

ក្នុងករណីអ្នកប្តឹងមិនចេះភាសាខ្មែរ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរកអ្នកបកប្រែដោយហាមមិនឱ្យយកគ្នាឯងដែលចេះភាសាមកបកប្រែទេ គឺត្រូវយកអ្នកក្រៅដែលត្រូវស្បថតាមជំនឿ ឬសាសនាថាខ្លួននឹងបកប្រែភាសាឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមសេចក្តីរាយការណ៍។

ទំព័រនីមួយៗ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងដោយអ្នកប្តឹង។ ការឆូត ការថែម ត្រូវតែមានការបញ្ជាក់ដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងអ្នកប្តឹងនៅរឹមទំព័រ។

មុននឹងចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃ អ្នកប្តឹងត្រូវអានកំណត់ហេតុឡើងវិញ។ ក្នុងករណីអ្នកប្តឹងមិនចេះអក្សរ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអាននូវខ្លឹមសារកំណត់ហេតុដោយសំលេងខ្លាំងៗ។

នៅគ្រប់អង្គភាពមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែមានបញ្ជីបណ្តឹងមួយសម្រាប់ចុះនូវនិទ្ទេសដូចតទៅ៖

- អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកប្តឹង
- កាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលពាក្យបណ្តឹង
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលបានធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹង
- ប្រភេទនៃអំពើដែលប្តឹង
- ចំណាត់ការលើពាក្យបណ្តឹងដូចជាបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ឬក៏ផ្តើមធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯងបញ្ជីនេះត្រូវតែកាន់កាប់ជាអចិន្ត្រៃយ៍សម្រាប់ជូនអាជ្ញាធរតុលាការតាមតម្រូវការ។

២.១.២.៤. ចំណាត់ការលើពាក្យបណ្តឹង

ក្រោយពីបានទទួលពាក្យបណ្តឹង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែចាត់ការភ្លាមៗ គឺធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯង ឬក៏បញ្ជូនកំណត់ហេតុស្តីពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹងនោះទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីចាត់ការ។ មុននឹងធ្វើការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចសុំសេចក្តីណែនាំពីព្រះរាជអាជ្ញា។

ប៉ុន្តែកាលណាទទួលពាក្យបណ្តឹងពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបណ្តឹងបរិហារដែលអាចសន្និដ្ឋានបានថាមានបទល្មើស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចាំបាច់ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងសុំការណែនាំ។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចតម្កល់រឿងព្រហ្មទណ្ឌណាមួយទុកឥតចាត់ការបានទេ ទោះបីក្រោយពីមានការសម្រុះសម្រួលគ្នារវាងជនល្មើស ជាមួយជនរងគ្រោះហើយក៏ដោយ ឬក៏មានការដកពាក្យបណ្តឹងក៏ដោយ ព្រោះជាគោលការណ៍បណ្តឹងអាជ្ញាមិនអាចរលត់ដោយសារការសម្រុះសម្រួល ឬការដកពាក្យបណ្តឹងបានឡើយ លើកលែងតែបទល្មើសមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងឯកពន្ធភាព។

ក្នុងករណីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បំពានលើវិធាននេះមានន័យថាបំពានលើសកម្មភាពរបស់តុលាការ ដែលទាក់ទងនឹងការស្រាវជ្រាវរកភស្តុតាងគឺជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ទៅ ៣ (បី) ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ២ (ពីរ) លានរៀល ទៅ ៦ (ប្រាំមួយ) លានរៀល។

២.១.៣. ការស៊ើបអង្កេត

ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ជាដំណាក់កាលមួយដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធរនគរបាលយុត្តិធម៌ក្រោមការត្រួតពិនិត្យ និងទទួលខុសត្រូវរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

ជាគោលការណ៍ ការស៊ើបអង្កេត ត្រូវតែជាការសម្ងាត់។ បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលបានចូលរួមក្នុងការស៊ើបអង្កេត ជាពិសេសចៅក្រមខាងអយ្យការ មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ មន្ត្រីរាជការ អ្នកជំនាញ គ្រូពេទ្យ និង បុគ្គលដែលមានសមត្ថកិច្ចដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ) នៃក្រមនេះ ត្រូវរក្សាការសម្ងាត់នៃវិជ្ជាជីវៈ។ ប៉ុន្តែការគោរពការសម្ងាត់នៃវិជ្ជាជីវៈ មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការប្រើសិទ្ធិនៃការការពារខ្លួនឡើយ។ ម៉្យាងទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈ កាលណាខ្លួនយល់ឃើញថាព័ត៌មានដែលផ្សព្វផ្សាយពីរឿងណាមួយនោះ ជាព័ត៌មានមិនពិត។ ការបំពានលើការសម្ងាត់នៃការស៊ើបអង្កេត គឺជាបទល្មើស ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន។[35]

ការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺមានភាពខុសគ្នានៃអំណាចស៊ើបអង្កេតទៅតាមពេលវេលាដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ បម្រើការក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតលើករណីជាក់ស្តែង ឬក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតជាបឋមនៃបទល្មើស។[36] យោងតាមខ្លឹមសារខាងលើនេះ យើងឃើញថាអំណាចមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានភាពខុសគ្នាទៅតាមការស៊ើបអង្កេត ដែលត្រូវបែងចែកជា ០២ (ពីរ) ប្រភេទ គឺការស៊ើបអង្កេតក្នុងករណី

[35] យោងតាមមាត្រា ៨៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[36] មាត្រា ៨៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ជាក់ស្តែង និង ការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬករណីមិនជាក់ស្តែង។ តើអ្វីទៅជាការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង? ហើយអ្វីទៅជាការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬការស៊ើបអង្កេតមិនជាក់ស្តែង?

យើងនឹងមកធ្វើការសិក្សាលម្អិតទៅលើចំណុចនីមួយៗដូចខាងក្រោមនេះ៖

២.១.៣.១. ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង

មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការស៊ើបអង្កេតគឺជាភាពបន្ទាន់ ដែលតម្រូវឱ្យមានការប្រមូលនូវភស្តុតាងនៃបទល្មើសដែលកើតមានឡើង ដែលវាទើបត្រូវបានប្រព្រឹត្តថ្មីៗ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងភាពរហ័ស ភាពចាំបាច់ នៃកិច្ចស៊ើបអង្កេត ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៧ បានបង្កើត នូវវិធានដែលរហ័ស និងបង្កើតអំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ការយឺតយ៉ាវបន្តិចបន្តួចជាមូលហេតុនៃការបាត់បង់នៅតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាព ឬពិរុទ្ធជន និងស្លាកស្នាមនៃបទល្មើសជាហេតុដែលពុំអាចឱ្យពេលវេលាណាមួយបាត់បង់ឡើយ។

ក. លក្ខណៈទូទៅនៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង

ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែងគឺជាដំណាក់កាលដែលពុំអាចឱ្យវេលាណាមួយត្រូវបានបាត់បង់ឡើយ។ ការយឺតយ៉ាវតែបន្តិចបន្តួចអាចជាមូលហេតុនៃការបាត់នូវតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាព ឬពិរុទ្ធជន និងស្នាកស្នាមនៃបទល្មើស។ ហេតុនេះហើយទើបក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៧ បានផ្តល់ឱ្យកម្លាំងសាធារណៈដែលត្រូវប្រឈមនឹងបទល្មើសដែលទើបកើតឡើងភ្លាមៗនូវមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងល្បឿននៃការបាត់បង់នូវតម្រុយភស្តុតាង និងការរត់គេចខ្លួនរបស់ជនប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬអ្នកចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

ខ. ប្រភេទនៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង

ដើម្បីកំណត់បទល្មើសនោះថាជាបទល្មើសជាក់ស្តែង យើងត្រូវពិនិត្យទៅលើចំណុចមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- បទល្មើសដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត គឺសំដៅទៅលើសកម្មភាព
- បទល្មើសដែលទើបតែប្រព្រឹត្តរួច
- ជនដែលគេសង្ស័យត្រូវបានសាធារណជនស្រែកដេញប្រផាប់ចាប់ប្រភីង
- បុគ្គលដែលត្រូវគេរកឃើញមានវត្ថុ ឬស្លាកស្នាម ឬតម្រុយច្បាស់លាស់។[37]

គ. ថិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង

ក្នុងករណីដែលមានបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងកើតឡើង គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់អាចចាប់ខ្លួនជនល្មើស ហើយនាំខ្លួនជននោះទៅប្រគល់ជូនមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលនៅជិតបំផុត។[38] ថិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែងមិនអាចលើសពី ៧ (ប្រាំពីរ) គិតពីថ្ងៃប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

[37] មាត្រា ៨៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[38] មាត្រា ៨៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ក្នុងករណីដែលបទល្មើសត្រូវចាត់ទុក ឬប្រដូចបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង ចិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតនេះ មិនរាប់បញ្ចូលរយៈពេលចន្លោះរវាងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស និងការប្តឹងទៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ។

ឧទាហរណ៍៖ ដើម្បីឱ្យការស៊ើបអង្កេតនេះអាចធ្វើឡើងក្នុងចិរវេលាកំណត់នេះក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចែងអំពីលក្ខខណ្ឌទាមទារបន្ថែម។ ដូចនេះការស៊ើបអង្កេតត្រូវធ្វើឡើងបន្តបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ បើពុំនោះទេនាំឱ្យមានមោឃភាពក្នុងករណីមិនគោរព។ នៅពេលដែលថេរវេលានេះត្រូវបានបញ្ចប់ ប៉ុន្តែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនទាន់បញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនេះត្រូវរាយការណ៍ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលនិងពិនិត្យពិចារណាវាយតម្លៃអំពីភាពចាំបាច់ក្នុងការបន្តការស៊ើបអង្កេត ក្នុងក្របខណ្ឌការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬការស៊ើបសួរ ឬតម្កល់រឿងទុកមិនចាត់ការ ឬបញ្ជូនរឿងទៅសាលាជំនុំជម្រះក្តីដោយផ្ទាល់។

ឃ. ចិរវេលាក្នុងការឃាត់ខ្លួន

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់អាចចាប់ខ្លួនជនល្មើស ហើយនាំខ្លួនជននោះទៅប្រគល់ជូនមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលនៅជិតបំផុត។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការចាំបាច់នៃការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គលដែលសង្ស័យថា បានចូលរួមក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គលដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីរឿងហេតុបានដែរ ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌខាងក្រោមបានបំពេញ៖

- បុគ្គលដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានប្រកែកមិនព្រមផ្តល់ព័ត៌មាន
- មានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឱ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួនពីព្រះរាជអាជ្ញា។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងត្រូវបញ្ជូនគ្រប់ភស្តុតាងទាំងអស់ដែលតម្រូវឱ្យមានការឃាត់ខ្លួននេះ។ ការឃាត់ខ្លួនមានចិរវេលា ៤៨ ម៉ោង គិតចាប់ពីម៉ោងដែលសាមីខ្លួនមកដល់អង្គភាពកងរាជអាវុធហត្ថ ឬនគរបាល។

ប៉ុន្តែចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ កាលណាមានតម្រុយដែលបង្ហាញឱ្យឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពន្យារពេលឃាត់ខ្លួនបានប្រសិនបើវិធានការនេះជាការចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យការស៊ើបអង្កេតប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ។ ការពន្យារពេលនេះត្រូវសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់មើលមូលកភាព។ ការអនុញ្ញាត ឱ្យពន្យារពេលឃាត់ខ្លួន ដែលធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសម្អាងហេតុ ដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង។ ការពន្យារគឺជាវិធានការពិសេស។ ការពន្យារពេលនេះមិនអាចឱ្យលើសពី ២៤ (ម្ភៃបួន) ម៉ោង ឡើយ ដោយមិនគិតពីចិរវេលាចាំបាច់ក្នុងការដឹកជញ្ជូន។

ប៉ុន្តែបើបុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួននោះជាអនីតិជន មិនអាចពន្យារពេលបានទេ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ ម៉ោងឡើយ។

ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ២៤ ម៉ោងឡើយ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួស រយៈពេល ៤៨ ម៉ោងឡើយ។

ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួស រយៈពេល ៣៦ ម៉ោងឡើយ។

អនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ ឆ្នាំ ពុំអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនបានឡើយ។[39]

កាលណាមានការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលណាមួយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវឱ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដល់បុគ្គលនោះដោយប្រាប់ដល់សាមីខ្លួនឱ្យបានដឹងអំពីមូលហេតុនៃការឃាត់ខ្លួននេះ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រាប់ដល់សាមីខ្លួនឱ្យបានដឹងផងដែរ អំពីសិទ្ធិជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន។[40] កាលណាឃាត់ខ្លួនអនីតិជន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវជូនព័ត៌មានតាមគ្រប់មធ្យោបាយដល់ឪពុកម្តាយដល់អ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ឬដល់អ្នកទទួលភារកិច្ចលើអនីតិជននេះ។

ង. វិធានការស្រាវជ្រាវ

ទោះបីការស៊ើបអង្កេតត្រូវធ្វើឡើងក្រោមរូបភាពណាក៏ដោយទាំងបទល្មើសជាក់ស្តែង ឬ ការស៊ើបសួរជំនួសកិច្ចការស្រាវជ្រាវដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌គឺមានលក្ខណៈដូចគ្នាទាំងអស់។ ក្នុងនោះផងដែរកិច្ចទាំងឡាយដែលទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង មានចែងចាប់ពីមាត្រា ៨៥ រហូតដល់មាត្រា ១១០ នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

- **វិធានការដំបូង**

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញា។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចុះទៅកាន់ទីកន្លែងកើតហេតុ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យបទល្មើស។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធានារ៉ាប់រងរក្សាទុកនៅតម្រុយនៃភស្តុតាងទាំងឡាយដែលអាចបាត់បង់។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចហាមឃាត់បុគ្គលគ្រប់រូបមិនឱ្យទៅទីណាឆ្ងាយពីកន្លែងបទល្មើស រហូតដល់ពេលបញ្ចប់កិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ ព្រះរាជអាជ្ញាចុះទៅកាន់កន្លែងកើតហេតុ និងដឹកនាំការស៊ើបអង្កេត។

[39] មាត្រា ៩៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[40] មាត្រា ៩៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ប្រសិនបើមានការបន្ទាន់ព្រះរាជអាជ្ញា អាចអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ណាម្នាក់ធ្វើប្រតិបត្តិការលើវិសាលភាពទាំងមូលនៃដែនដីជាតិ ដោយគោរពតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៦ (ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី) នៃក្រមនេះ។[41] មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យរបស់ខ្លួន។

- **វិធានការឆែកឆេរ**

ក្នុងករណីនេះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវទទួលជាបឋមនូវការអនុញ្ញាតពីព្រះរាជអាជ្ញា ដោយមិនចាំបាច់មានដីកាពីតុលាការទេ ហើយការអនុញ្ញាតនោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬមួយដោយផ្ទាល់មាត់។ ដូច្នេះនៅពេលដែលគាត់ទទួលការអនុញ្ញាតជាបឋមពីព្រះរាជអាជ្ញា គឺមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការឆែកឆេរបាន ដែលការឆែកឆេរត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចជាការឆែកឆេរត្រូវធ្វើនៅចំពោះអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងប៉ុន្តប្រសិនបើពុំមែនអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងទេ ការឆែកឆេរត្រូវធ្វើចំពោះសាក្សី ២ (ពីរ) រូប ដែលសាក្សីត្រូវបានចាត់តាំងដោយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលបានចុះដឹកនាំប្រតិបត្តិ។ ដោយយោងតាមគោលការណ៍ណែនាំនេះ គឺត្រូវជ្រើសរើសអ្នក ដែលមិនមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការ សំដៅលើសាក្សីនោះមិនមែនជានគរបាល ឬក៏ជាកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ។ ដូច្នេះសាក្សីត្រូវជ្រើសរើសចេញពីអ្នក ដែលមិនបានចូលរួមនៅក្នុងប្រតិបត្តិការនៃការឆែកឆេរនោះ។ មួយវិញទៀត គឺទាក់ទងនឹងម៉ោងសម្រាប់ធ្វើការឆែកឆេរ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចផ្តើមធ្វើការឆែកឆេរមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចឡើយ។ ប៉ុន្តែច្បាប់ក៏បានចែងអំពីអញ្ញត្រកម្មផងដែរមានដូចជា៖

- ក្នុងករណីដែលមានចែងមាត្រា៨៦ (និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ២០០៧
- ក្នុងករណីដែលចែងដោយមាត្រា៨៨ (ការចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- ក្នុងករណីមានសម្រែកស្រែកឱ្យគេជួយពីក្នុងទីកន្លែង
- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅទីកន្លែងក្នុងពេលម៉ោង ដែលបើកចំហរដល់សាធារណៈជន។

ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅគ្រប់ទីកន្លែង ដែលផលិត រក្សាទុក ជួយដូរ ចែកចាយ ប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន។ នេះគឺជាវិធានពិសេសមួយ ដែលទាក់ទងទៅនឹងបទល្មើសគ្រឿងញៀន។ ករណីនេះ មិនចាំបាច់គោរពវិធានទាក់ទងនឹង

[41] មាត្រា ៨៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ពេលវេលាចាប់ពីម៉ោង ៦ ព្រឹក ដល់ ៦ ល្ងាចឡើយ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការឆែកឆេរ ដែលក្នុងនោះមានចុះ៖

- ការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយប្រាប់ថ្ងៃ និងម៉ោងនៃការអនុញ្ញាតនេះ
- អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬរបស់សាក្សីនីមួយៗ។

យើងសូមអនុញ្ញាតជម្រាបជូនផងដែរ អំពីលក្ខខណ្ឌពិសេស ដោយមានវិជ្ជាជីវៈមួយចំនួន ដែលត្រូវគាំពារជាពិសេសដោយច្បាប់។ ដូច្នេះហើយការឆែកឆេរត្រូវគោរពនូវលក្ខខណ្ឌពិសេសនេះ ក្នុងនោះសំដៅដល់វិជ្ជាជីវៈពីរគឺ **វិជ្ជាជីវៈមេធាវី** និង **វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មាន**។ តាមផ្លូវច្បាប់បានគាំពារដល់វិជ្ជាជីវៈទាំងនេះ ក្នុងក្របខណ្ឌនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដោយបានហាមឃាត់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនឱ្យធ្វើការឆែកឆេរក្នុងការិយាល័យមេធាវីឡើយ។

ការឆែកឆេរអាចធ្វើបានដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយការឆែកឆេរនេះ ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខប្រធានគណៈមេធាវី ឬប្រតិភូប្រធានគណៈមេធាវី ឬមេធាវីសាមី។ ដូច្នេះចំណុចនេះ ជាការការពារមួយចំពោះវិជ្ជាជីវៈមេធាវីដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចបំពានបានឡើយ។ ម៉្យាងវិញទៀត គឺការពារដល់វិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មាន ព្រោះនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌយើង ក៏បានចែងការពារផងដែរ ចំពោះវិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មានទាំងសារព័ត៌មានសរសេរទាំងសារព័ត៌មានសោតទស្សន៍ គឺបានន័យថា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចធ្វើការឆែកឆេរនៅក្នុងអគារសារព័ត៌មានដោយឯកឯងបានទេ គាត់ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ឬក៏ចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់។ ហេតុអ្វីចាំបាច់មានវត្តមានព្រះរាជអាជ្ញា ឬមួយចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ នៅពេលធ្វើការឆែកឆេរនៅក្នុងសហគ្រាសទាំងនោះ? ពីព្រោះគាត់ជាអ្នកធានារ៉ាប់រងកុំឱ្យមានការឆែកឆេរ ក្លាយទៅជាការរំលោភបំពាន ដែលនាំឱ្យមានការឃើតយ៉ាវក្នុងការប្រកបវិជ្ជាជីវៈដោយសេរីនូវមុខរបរអ្នកសារព័ត៌មាន និងធ្វើឱ្យឃើតយ៉ាវដល់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។

- **ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង**

បើសិននៅក្របខណ្ឌនៃការឆែកឆេរមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានរកឃើញនៅវត្ថុណាមួយដែលគួរសង្ស័យគាត់មានសិទ្ធិអំណាចចាប់យកវត្ថុតាងនោះបាន។ ជាទូទៅ បើមើលឱ្យបានលម្អិតនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌគឺមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសខ្លាំងណាស់ មានន័យថាគាត់ត្រូវបង្ហាញសាក្សីពីរនាក់ ឬអ្នកកាន់កាប់ ទីកន្លែងថាគាត់ចាប់បានភស្តុតាងនេះហើយគាត់បានចាប់យកទៅវេចខ្ចប់ នៅពេលដែលវេចខ្ចប់ហើយបិទស្លាក និងបោះត្រាដើម្បីរក្សាថា មិនមានការលួចដូរនោះឡើយ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ នៅពេលដែលគាត់បញ្ចប់ប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនគាត់ត្រូវធ្វើបញ្ជីសារពើភណ្ឌនៃវត្ថុតាងទាំងឡាយ ដែលបានចាប់យក ហើយត្រូវភ្ជាប់ជាមួយកំណត់ហេតុនៃការឆែកឆេរមួយទៀត។ កំណត់ហេតុនៃការឆែកឆេរ ត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់អំពីការអនុញ្ញាតនៅវេលាម៉ោងដែលព្រះរាជអាជ្ញាគាត់ផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យ ហើយការអនុញ្ញាតអាចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬ

ដោយផ្ទាល់មាត់។ កំណត់ហេតុនេះ ត្រូវចុះហត្ថលេខា ដោយអ្នកចូលរួមមានន័យថា សំដៅជាពិសេសទៅដល់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សី ២ រូប ដែលមានវត្តមាន ហើយដាច់ខាតត្រូវតែមានគាត់ចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃ។

- **ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ**

ប្រសិនបើត្រូវធ្វើការពិនិត្យបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រដែលមិនអាចបង្អង់បាន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពឹងដល់បុគ្គលគ្រប់រូប ដែលមានមុខជំនាញឱ្យធ្វើការពិនិត្យផ្នែកបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រ ទៅលើភស្តុតាងដែលគាត់ទទួលបាននោះ ដើម្បីឱ្យគាត់អាចតាមស្វែងរកភស្តុតាងបន្តទៀត។ ប្រសិនបើបុគ្គលនោះ មិនទាន់បានចុះឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីអ្នកជំនាញដូចចែងក្នុងមាត្រា ១៦៣ (បញ្ជីថ្នាក់ជាតិនៃអ្នកជំនាញ) នៃក្រមនីតិវិធីនេះទេ បុគ្គលនេះ ត្រូវស្បថតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា និងជួយដោយភក្តីភាពដល់តុលាការ។[42]

- **ការស្តាប់ចម្លើយ និងបទបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន**

នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស្តាប់ចម្លើយ ក្រមនីតិវិធីនេះ ពុំបានបែងចែកពាក្យថា អំណាច ឱ្យខុសគ្នាខ្លាំងនោះទេ ព្រោះជាគោលការណ៍គឺមានអំណាចដូចគ្នា។ នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងត្រង់មាត្រា ៩៣ និង ៩៤ បានកំណត់យកនូវគោលការណ៍ពីរ ដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការងារទាក់ទងជាមួយការស្តាប់ចម្លើយ។

ទីមួយ៖ គ្រប់ការស្តាប់ចម្លើយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិកោះហៅបុគ្គលគ្រប់រូប រួមទាំងជនដែលសង្ស័យថា បានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន ដើម្បីដកស្រង់យកចម្លើយ។ ដូច្នេះគ្រប់ការស្តាប់ចម្លើយ ត្រូវតែមានកំណត់ហេតុ ហើយកំណត់ហេតុនេះ ត្រូវបញ្ជាក់ព័ត៌មានមួយចំនួន មានន័យថា ព័ត៌មានដែលចាំបាច់សំខាន់ៗ ដើម្បីឱ្យអាជ្ញាធរតុលាការ ជាពិសេសខាងព្រះរាជអាជ្ញា និងចៅក្រមពិនិត្យពីនីត្យានុកូលភាព និងនិយ័តភាពនៃការស្តាប់ចម្លើយនេះ។ ការធ្វើកំណត់ហេតុនេះ ត្រូវបញ្ជាក់នូវធាតុពិត ឬការពិតនៃការឆ្លើយរបស់ជនដែលពាក់ព័ន្ធហើយនៅគ្រប់កំណត់ហេតុនីមួយៗ ត្រូវតែមានចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ក៏ដូចជាអ្នកដែលពាក់ព័ន្ធ ឬអ្នកដែលត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ។ មុននឹងចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃ បុគ្គលនោះត្រូវអានកំណត់ហេតុឡើងវិញ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអានដោយសំលេងខ្លាំងៗ នូវខ្លឹមសារនៃកំណត់ហេតុ។ កាលណាបុគ្គលនោះមិនព្រមចុះហត្ថលេខា ឬមិនព្រមផ្តិតម្រាមដៃទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុដូចសរសេរថា " បានអានឱ្យស្តាប់រួចហើយ តែបុគ្គលនោះមិនព្រមចុះហត្ថលេខា ឬមិនព្រមផ្តិតម្រាមដៃទេ " ម្យ៉ាងទៀតរាល់កំណត់ហេតុទាំងឡាយណាដែលមានការឆូតលុប ក៏ត្រូវមានការចចារ និងឯកភាពគ្នាដែរ។ បើក្នុងករណីអ្នកដែលបានកោះហៅមកមិនចេះភាសាខ្មែរនោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចរកអ្នកបកប្រែដែលបានស្បថទៅតាម

[42] មាត្រា ៩៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

ប្រពៃណី សាសនា និងជំនឿរបស់ខ្លួន។

ទីពីរ៖ គ្រប់ការស្តាប់ចម្លើយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិកោះហៅជន ដែលមានផលប្រយោជន៍ដើម្បីមកបំភ្លឺ ឬផ្តល់ព័ត៌មាន។ ក្នុងករណីដែលជននោះរឹងទទឹងដោយមិនព្រមចូលខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិស្នើសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំឱ្យចេញបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ព្រោះបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួននេះ គឺផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឱ្យកេណ្ឌកម្លាំងសាធារណៈ ដែលចាំបាច់នាំខ្លួនជននេះមកបំភ្លឺនៅចំពោះមុខមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ បញ្ជាឱ្យចូលខ្លួននេះ ត្រូវមានអត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ មានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា និងមានបោះត្រាផង។ ដូច្នេះកិច្ចទាំងឡាយណាដែលមិនគោរពនូវវិធានដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងបទបញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនេះ នឹងនាំឱ្យមានមោឃភាពនូវកំណត់ហេតុរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ។

២.១.៣.២. ការស៊ើបអង្កេតបឋម

ក្រៅពីការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែង គាត់ក៏អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតក្នុងករណីបទល្មើសមិនជាក់ស្តែងបានដែរតែត្រូវគោរពនូវនីតិវិធីមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

និយមន័យនៃបទល្មើសមិនជាក់ស្តែង ឬបទល្មើសបឋម

នៅក្នុងករណីនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬ ការស៊ើបអង្កេតក្នុងករណីមិនជាក់ស្តែងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអនុវត្តទៅតាមគោលការណ៍ ដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចាប់ពីមាត្រា ១១១ ដល់មាត្រា ១១៨។ សូមជម្រាបជូនថា អំណាចនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋមនេះ គឺខុសពីអំណាចក្នុងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែងដែលយើងនឹងលើកយកមកបង្ហាញដូចតទៅ៖

- ការបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម

  ទាក់ទងនឹងការបើកការស៊ើបអង្កេតបឋមមានភាពខុសគ្នាទៅនឹងការបើកការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១១ ថា "កាលណាដឹងពីអំពើ ដែលអាចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋមដោយឯកឯង ឬតាមការសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា"។

- វិធានដែលអនុវត្តចំពោះការស៊ើបអង្កេតបឋម

  ចំពោះវិធានដែលត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបឋម យើងសង្កេតឃើញថា មិនសូវជាខុសគ្នាប៉ុន្មាននោះទេ ទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ព្រោះមាត្រា ១១២ បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រាមួយចំនួន ដែលមានចែងនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋមដែរ។ ចំពោះមាត្រាទាំងនោះរួមមាន៖

- មាត្រា៩០ (កំណត់ហេតុលើការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ)
- មាត្រា៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ)
- មាត្រា១០៥ (ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯងជាអាទិ៍)
- មាត្រា ១០៧ (ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា)
- មាត្រា ១០៨ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ)
មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម វិធាន និងទម្រង់ការដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា
- មាត្រា៩៦ (ការឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ៩៧ (កំណត់ហេតុស្តីពីការឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា១០០ (អនីតិជនដែលត្រូវឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ១០៥ (ការហាមឃាត់មិនស្តាប់ដោយឯកឯងជាអាទិ៍)
- មាត្រា ១០៧ (ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា)
- មាត្រា ១១៣ (ការឆែកឆេរ)
- មាត្រា ១១៤ (ការបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ការស៊ើបអង្កេតបឋម) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរពតាម បើពុំដូច្នេះទេ មាត្រា ១១៧ នេះនឹងនាំឱ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី មានន័យថា នីតិវិធីដែលបានធ្វើហើយនោះ នឹងត្រូវទុកជាឥតបានការ។

ក. ការកោះហៅ

ក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបឋម មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចកោះហៅ និងស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលគ្រប់រូបដែលត្រូវបានសង្ស័យថា បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ឬដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីរឿងហេតុ។ បុគ្គលដែលកោះហៅត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួន។ ក្នុងករណីរឹងទទឹងមិនចូលខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលអាចចេញបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួនបាន ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនបាន។[43]

ខ. ការឆែកឆេរ

ការឆែកឆេរនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋម ថ្វីត្បិតតែមានចំណុចមួយចំនួនដូចគ្នា ទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែងផ្ទុយទៅវិញ ក៏នូវតែមានចំណុចមួយចំនួនមិនដូចគ្នាដែរទាក់ទងនឹងបែបបទដែលត្រូវគោរព។ ចំណុចដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវគោរពគឺមានដូចតទៅ៖

[43] មាត្រា ១១៤ នៃក្រមនិតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសិហា ឆ្នាំ២០០៧

កាលណាការស៊ើបអង្កេតបឋមនោះទាក់ទងនឹងបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការឆែកឆេរ នឹងចាប់យកវត្ថុតាង។ ជាបឋមមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវទទួលបានការយល់ព្រមនេះត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវសេសេរដោយផ្ទាល់ដៃរបស់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង។ តែប្រសិនបើអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងមិនចេះអក្សរ នោះត្រូវសរសេរឱ្យបានច្បាស់លាស់ក្នុងកំណត់ហេតុថា អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងនោះមិនចេះអក្សរទេ ក៏ប៉ុន្តែយល់ព្រមឱ្យឆែកឆេរ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងអវត្តមាន ឬមួយបដិសេធការឆែកឆេរ ប្រធានសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី អាចចេញដីកាអនុញ្ញាតឱ្យឆែកឆេរ តាមការសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ហើយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវដឹកនាំដោយផ្ទាល់នូវការឆែកឆេរនេះ។ ការឆែកឆេរត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខ អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់។ សម្រាប់សាក្សីត្រូវចាត់តាំងដោយព្រះរាជអាជ្ញា។ សាក្សីមិនអាចជានគរបាល ឬជាកងរាជអាវុធហត្ថដែលជាកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការ ក្នុងការឆែកឆេរនោះឡើយ។ មួយវិញទៀតការឆែកឆេរមិនអាចចាប់ផ្តើមធ្វើនៅមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឡើយ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩២ (ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តក្នុងការចាប់យកវត្ថុតាង។[44]

គ. ការឃាត់ខ្លួន

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការចាំបាច់នៃការស៊ើបអង្កេតបឋម មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានចូលរួមក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស តែជាបឋមត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីព្រះរាជអាជ្ញាជាមុនសិន។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គលដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីរឿងហេតុបានដែរ ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌខាងក្រោមបានបំពេញដូចជា៖

- បុគ្គលដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានប្រកែកមិនព្រមផ្តល់ព័ត៌មាន
- មានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឱ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួនពីព្រះរាជអាជ្ញា។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញាព្រមទាំងត្រូវបញ្ជូនភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលតម្រូវឱ្យមានការឃាត់ខ្លួននេះ។ ចំពោះរយៈពេលឃាត់ខ្លួនក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋម គឺដូចគ្នានឹងរយៈពេលឃាត់ខ្លួននៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែងដែរ។

ឃ. ការបញ្ជូននីតិវិធី

ក្រោយពីធ្វើការស៊ើបអង្កេត (ការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង ឬស៊ើបអង្កេតបឋម) មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែបញ្ជូននីតិវិធីភ្ជាប់ជាមួយកំណត់ហេតុ និងរបាយការណ៍ ព្រមទាំងវត្ថុតាង (ប្រសិនបើមាន) ទៅព្រះរាជអាជ្ញា។

[44] មាត្រា ១១៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

២.១.៤. ចំណុចខុសគ្នារវាងការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង និងការស៊ើបអង្កេតបឋម

- ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាក់ស្តែងគឺមានន័យថាការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះគឺជនល្មើសកំពុងតែប្រព្រឹត្តជាក់ស្តែងហើយជនល្មើសនោះកំពុងតែត្រូវបានសមត្ថកិច្ចនគរបាលកំពុងតែដេញប្រដាប់ចាប់ប្រភឹង (ដូចជាករណីចោរឆក់ ឬចោរប្លន់ដែលត្រូវបានសមត្ថកិច្ចនគរបាលកំពុងតែដេញប្រមាញ់ ឬ តាមចាប់ខ្លួន) ហើយសមត្ថកិច្ចនគរបាលអាចចាប់ខ្លួនជនល្មើសនោះដោយមិនចាំបាច់សុំដីកាចាប់ខ្លួនពីតុលាការនោះឡើយ។ ចំណែកបទល្មើសបឋម មានភាពខុសគ្នាទៅនឹងការបើកការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១១ ថា "កាលណាបានដឹងពីអំពី ដែលអាចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋមដោយឯកឯង ឬតាមការសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា"។
- ចំពោះវិធានដែលត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបឋម យើងសង្កេតឃើញថា មិនសូវជាខុសគ្នាប៉ុន្មាននោះទេ ទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ព្រោះមាត្រា ១១២ បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រាមួយចំនួន ដែលមានចែងនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតករណីបទល្មើសជាក់ស្តែងត្រូវយកមកអនុវត្តនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋមដែរ។
- ការឆែកឆេរនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋម ថ្វីត្បិតតែមានចំណុចមួយចំនួនដូចគ្នាទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ផ្ទុយទៅវិញ ក៏នូវតែមានចំណុចមួយចំនួនមិនដូចគ្នាដែរទាក់ទងនឹងបែបបទដែលត្រូវគោរព។ ក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវទទួលជាបឋមនូវការអនុញ្ញាតពីព្រះរាជអាជ្ញា ដោយមិនចាំបាច់មានដីកាពីតុលាការទេ ហើយការអនុញ្ញាតនោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬមួយដោយផ្ទាល់មាត់។ ដោយឡែកក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបឋម ត្រូវមានដីកាអនុញ្ញាតឱ្យ ឆែកឆេរ ពីប្រធានសាលាដំបូង តាមការសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រសិនបើអ្នកដែលកាន់កាន់ទីកន្លែងអវត្តមាន ឬបដិសេធការឆែកឆេរ។ ការឆែកឆេរត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីពីរនាក់ ហើយមិនអាចផ្តើមមុនម៉ោង ៦ ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ៦ ល្ងាចឡើយ។

ប្រសិនបើមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ពុំបានអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធី ហើយមានការបំពានទៅសិទ្ធិបុគ្គល មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចត្រូវផ្តន្ទាទោសពីបទរំលោភលើលំនៅឋាន តាមមាត្រា ៣០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌដែលចែងថាៈ អំពើប្រព្រឹត្តដោយអ្នករាជការសាធារណៈ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃមុខងាររបស់ខ្លួន ឬ ក្នុងឱកាសបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់អ្នកដទៃដោយគ្មានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ផ្ទះទេនោះ នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ ឆ្នាំ ទៅ ២ ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ២ លានរៀល ទៅ ៤ លានរៀល លើកលែងតែករណីដែលច្បាប់អនុញ្ញាត។

២.១.៥. នីតិវិធីក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ

២.១.៥.១. ការអនុវត្តដីកាកោះ

ចំពោះការអនុវត្តដីកាកោះរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រម នគរបាលយុត្តិធម៌មានភារកិច្ច ត្រឹមតែយកដីកានោះប្រគល់ឱ្យជនដែលត្រូវកោះឱ្យចូលខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនមានអំណាចចាប់បង្ខំនាំខ្លួនជននោះបញ្ជូនទៅម្ចាស់ដីកាឡើយ។

២.១.៥.២. ការអនុវត្តដីកាបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន

ដីកាបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន គឺជាដីកាដែលចេញដោយព្រះរាជអាជ្ញា ហើយការអនុវត្តដីកានេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនបាន។

២.១.៥.៣. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន គឺជាដីកាដែលចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ បញ្ជាដល់បុគ្គល (ជនត្រូវចោទ ឬជនដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព) ឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចំពោះការអនុវត្តដីកានេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬអាជ្ញាសាលាមានភារកិច្ចត្រឹមតែយកដីកានោះ ទៅប្រគល់ឱ្យជនដែលត្រូវបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនមានអំណាចចាប់បង្ខំនាំខ្លួនជននោះបញ្ជូនទៅម្ចាស់ដីកាឡើយ។ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធទទួលចុងដីកា ហើយត្រូវចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកាដែលត្រូវបង្វិលជូនចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ។ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមានសិទ្ធិចូលក៏បានមិនចូលក៏បាន។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីមិនចូលតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននេះនាំឱ្យចៅក្រមចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬអាជ្ញាសាលាត្រូវជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីគ្រប់ការលំបាកក្នុងការអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន។

២.១.៥.៤. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន គឺជាដីកាដែលចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈ ឱ្យចាប់និងនាំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកានេះអាចចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬ ទៅលើបុគ្គលណាដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាពប៉ុណ្ណោះ។ សម្រាប់ការអនុវត្តដីកានេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចយកដីកានេះទៅអនុវត្តដោយប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈចាប់ និងនាំខ្លួនជនដែលពាក់ព័ន្ធ រួចបញ្ជូនទៅចំពោះមុខម្ចាស់ដីកា (ចៅក្រមស៊ើបសួរ) តាមគ្រប់មធ្យោបាយដែលអាចធ្វើទៅបាន។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេ។

ប្រសិនបើក្រោយពេលចាប់ខ្លួនហើយ បុគ្គលពាក់ព័ន្ធមិនអាចត្រូវនាំទៅបង្ហាញខ្លួនដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ ដោយមូលហេតុនៃកាលៈទេសៈ បុគ្គលនេះត្រូវតែនាំខ្លួនទៅក្នុងអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថក្នុងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬទៅក្នុងពន្ធនាគារ។ បុគ្គលនេះត្រូវតែនាំខ្លួនទៅបង្ហាញខ្លួនយ៉ាងយូរបំផុតថ្ងៃបន្ទាប់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬដល់អ្នកជំនួស។ បើមិនដូច្នេះទេត្រូវដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ។

២.១.៥.៥. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន គឺជាដីកាដែលចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរទៅលើជនត្រូវចោទ ឬទៅលើបុគ្គលណាដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាពប៉ុណ្ណោះ ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចយកដីកានេះទៅអនុវត្តដោយប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈស្រាវជ្រាវរកចាប់ និងឱ្យនាំខ្លួនបុគ្គលនោះទៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេ ហើយត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការលំបាកទាំងអស់ក្នុងពេលអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន។

២.១.៥.៦. ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន គឺជាសេចក្ដីសម្រេចពិសេសរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ បង្គាប់ឱ្យយកជនល្មើសទៅឃុំខ្លួនក្នុងពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ដែលត្រូវអនុវត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីធានាកុំឱ្យជនល្មើសរត់គេចខ្លួន រួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវនៅចំពោះមុខច្បាប់ និងមិនអាចប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្សេងទៀត ឬបង្កការលំបាកដល់ដំណើរការស៊ើបសួរ។ ក្នុងន័យនេះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចត្រឹមតែ នាំជនល្មើសពីតុលាការទៅប្រគល់ជូនប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។

២.១.៥.៧. ការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

តាមរយៈដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចប្រគល់សិទ្ធិឱ្យចៅក្រមនៃតុលាការរបស់ខ្លួន ឬតុលាការផ្សេងទៀត ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬដល់អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជំនួសខ្លួន។[45] ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មិនអាចមានលក្ខណៈជាទូទៅទេ ត្រូវតែណែនាំឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីប្រភេទនៃកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ និងកំណត់ចិរវេលាដែលត្រូវអនុវត្ត ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដកហូតដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសបានគ្រប់ពេលវេលា[46] នៅពេលដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយត្រូវរាយការណ៍ជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរនេះតែប៉ុណ្ណោះ។

---

[45] មាត្រា ១៧៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[46] មាត្រា ១៧៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ក្នុងករណីនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បំពេញកិច្ចដែលមានចែងក្នុងដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួនលើកលែងតែមានការពន្លាតសមត្ថកិច្ច ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដោយផ្អែកតាមស្ថានភាពចាំបាច់ និងមានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យរបស់ខ្លួន។

កាលណាស្តាប់ចម្លើយ ដោយអនុវត្តតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចកោះហៅនឹងស្តាប់ចម្លើយសាក្សី។ មុននឹងឆ្លើយសំណួរ សាក្សីម្នាក់ៗត្រូវស្បថតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា និយាយតែការពិត លើកលែងសាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ។

ក្នុងការស្តាប់ចម្លើយដោយអនុវត្តតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ដើម្បីគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចស្តាប់ចម្លើយក្នុងឋានៈជាសាក្សីនូវបុគ្គលណាមួយ ដែលមានតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាពលើបុគ្គលនោះបានទេ។ កាលណាការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីណាម្នាក់បានធ្វើឱ្យតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាពលើសាក្សីនោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបញ្ឈប់ការស្តាប់ចម្លើយហើយត្រូវរាយការណ៍ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចំពោះក្នុងករណីចាំបាច់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចហៅរកអ្នកបកប្រែដែលបានស្បថតាមសាសនា ជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងជួយបកប្រែឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។

បុគ្គលដែលកោះហៅក្នុងឋានៈជាសាក្សីត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួនក្នុងករណីរឹងទទឹងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌រាយការណ៍ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរដែលអាចចេញបញ្ជាឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន។ ចំពោះបញ្ជាឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំឱ្យសាក្សីចូលបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខខ្លួន។[47]

បញ្ជាក់៖ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចស្តាប់ចម្លើយជនត្រូវចោទ ឬស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានទេ។[48] ការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់អំណាច ដែលប្រគល់ឱ្យតាមការកំណត់ក្នុងដីកាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ នូវអំណាចដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមានដូចជាការស្តាប់ ការថតសន្ទនាតាមទូរស័ព្ទ ការចាប់ និងការថតគ្រប់ការឆ្លើយឆ្លងតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍ជាអាទិ៍ សារតាមទូរសារ ឬតាមអ៊ីនធើណែត។[49]

[47] មាត្រា ១៧៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[48] មាត្រា ១៨០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[49] មាត្រា ១៨៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

ការឃាត់ខ្លួន ការឆែកឆេរ ការចាប់យកវត្ថុតាង និងការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលបានឃាត់ខ្លួន ក្នុងពេលអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសអំណាចដែលប្រគល់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវប្រើប្រាស់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ។[50]

២.១.៥.៨. ឋានានុក្រមក្នុងពេលបំពេញបេសកកម្ម

ក្នុងពេលបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទទួលបញ្ជា ឬសុំបញ្ជាតែពីអាជ្ញាធរតុលាការ។[51] មានន័យថា នៅដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង ឬស៊ើបអង្កេតសម្រប សម្រួលការងារពីព្រះរាជអាជ្ញា។[52] នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ កាលណាអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។[53]

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ទទួលអំណាចទាំងអស់ពីព្រះរាជអាជ្ញាមកប្រើប្រាស់ក្នុងការស៊ើបអង្កេត។ អំណាចទាំងឡាយ ដែលផ្តល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ខុសគ្នាទៅតាមពេលដែលមន្ត្រីនោះបម្រើការងារក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ឬក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម។[54]

២.២. បេសកកម្មរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

បេសកកម្មរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌មាន ការពិនិត្យបទល្មើស ជាអាទិ៍ បទលហុ ជួយដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ពួកគេ។[55] ការពិនិត្យបទល្មើស ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើរបាយការណ៍ដែលរបាយការណ៍នេះមានតម្លៃត្រឹមតែព័ត៌មានធម្មតា។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ពុំអាចបំពេញកិច្ចទាំងឡាយ ដែលត្រូវរក្សាទុកតែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ចំពោះកិច្ចទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានបំពេញដោយបំពានលើការហាមឃាត់នេះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។[56]

២.២.១. ឋានានុក្រមក្នុងការបំពេញបេសកកម្ម

រាល់ប្រតិបត្តិការរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

២.២.២. ទម្រង់នៃការបំពេញកិច្ចរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ចំពោះការពិនិត្យបទល្មើស ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចបំពេញកិច្ចទាំងឡាយ ដែលត្រូវរក្សាទុកជូនតែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានទេ។ កិច្ចទាំងឡាយណាដែលបានបំពេញដោយបំពានលើការហាមឃាត់នេះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។

---

[50] មាត្រា ១៨១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[51] មាត្រា ៧០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[52] មាត្រា ៣៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[53] មាត្រា ៣៧ និងមាត្រា ១៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[54] មាត្រា ៨៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

[55] មាត្រា ៧៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

[56] មាត្រា ៧៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

រាល់ការបំពេញកិច្ចរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ជូនមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។

២.៣. ការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

២.៣.១. ការបញ្ជូនខ្លួនរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់នៃការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ហើយស្របពេលនោះគឺ មានផ្លូវពីរសម្រាប់ជាជម្រើសរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តធម៌នោះគឺៈ

- ការបញ្ជូនខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ឬ
- ដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ

ប្រសិនបើការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវបានបញ្ចប់ជាស្ថាពរហើយព្រមទាំងតម្រុយភស្តុតាងស៊ីសង្វាក់គ្នាទៅនឹងបទល្មើស និងជនសង្ស័យ ព្រមទាំងផុតរយៈពេលនៃការឃាត់ខ្លួននោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅកាន់អយ្យការ។

២.៣.២. នីតិវិធីនៃការបញ្ជូនខ្លួនជនសង្ស័យរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ក្នុងការបញ្ជូនខ្លួននោះត្រូវគោរពរយៈពេលនៃការបញ្ជូនខ្លួនដូចជាៈ

- បើបុគ្គលនោះត្រូវបាបញ្ជូនទៅអយ្យការ ជននោះត្រូវបញ្ជូនទៅភ្លាម
- បើមិនអាចបញ្ជូនដោយមូលហេតុលំបាកក្នុងការដឹកបញ្ជូន ព្រះរាជអាជ្ញាអាចផ្តល់រយៈពេលបន្ថែម
- ការបង្ហាញខ្លួនបុគ្គលឃាត់ខ្លួន ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលឆាប់បំផុតដែលអាចធ្វើទៅបាន
- កំណត់ហេតុអំពីឃឹតយ៉ាវ ត្រូវប្រគល់ជូនព្រះរាជអាជ្ញា ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។[57]

២.៤. បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌នៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ

បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់បេសកកម្មរបស់ខ្លួននៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតរួចហើយនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏នៅមានបេសកកម្មរបស់ខ្លួនបន្តនៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ ដែលយើងនឹងធ្វើការបែងចែកជា ៣ចំណុច ហើយតើមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានបេសកកម្មនៅសាលាជំនុំជម្រះក្តីណាខ្លះ? ហើយមានការប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងដំណាក់កាលសាលាជំនុំជម្រះក្តីនីមួយៗ យើងនឹងធ្វើការបកស្រាយដូចខាងក្រោមៈ

២.៤.១. បេសកកម្មនៅសាលាដំបូងរាជធានី ខេត្ត

ដោយយោងតាមមាត្រា ២៨៧ ដល់មាត្រា៣៧២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ប្រសិនបើយើងធ្វើការពិនិត្យឱ្យច្បាស់ទៅបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងដំណាក់កាលសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ខេត្ត ដែលបេសកកម្មទាំងអស់នោះមានអត្ថន័យដូចតទៅៈ

---

[57] មាត្រា ១០៤ នៃក្រមនិតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

២.៤.១.១. ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

យោងតាមមាត្រា ៤៦៣ ដែលបានចែងពីការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់គឺអាចត្រូវបានជូនតាមរយៈបុគ្គលច្រើនប្រភេទ ដែលក្នុងនោះយើងមានអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ឬអាជ្ញាធររដ្ឋបាល នោះមានន័យថាបើសិនជាគេបញ្ជូនតាមរយៈបុគ្គលណាមួយក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងនេះ។ គឺមានន័យថាក៏មានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលរួមក្នុងបេសកកម្មនេះផងដែរ បន្ទាប់ពីព្រះរាជអាជ្ញា សុំឱ្យប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនបន្តទៀតពោលគឺគាត់ត្រូវបញ្ជូនបណ្តឹងនោះភ្លាមទៅក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបានប្រកាសចេញសាលដីកាតាមមាត្រា ៤១០នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

២.៤.១.២. ការអមជនជាប់ចោទនៅក្នុងនីតិវិធីបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

ផ្អែកតាមមាត្រា ៣០៣ បញ្ញត្តិពី (ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាមរបស់ជនជាប់ចោទដោយមានកងកម្លាំងអម) និងមាត្រា ៣០៤ ចែងពី (នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបង្ហាញឱ្យដឹងថា ជនជាប់ចោទត្រូវឃុំខ្លួនដោយកងការពារ រហូតដល់សាមីខ្លួននៅមុខតុលាការដែលបង្ហាញខ្លួននោះត្រូវប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃនោះតែម្តង។ យើងពិនិត្យឃើញថាកងការពារ គឺអាចសំដៅទៅរកស្ថាប័ននគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ជាអ្នកបំពេញបេសកកម្មនេះ នៅក្នុងការអមជនជាប់ចោទដើម្បីចូលបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខតុលាការ ឬចៅក្រមជំនុំជម្រះ។

២.៤.១.៣. ការរក្សាទុកជនជាប់ចោទមុនចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ

នៅក្នុងការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាអ្នកអនុវត្តដីកាកោះ បានន័យថាគាត់ជាអ្នកដឹកនាំខ្លួនជនជាប់ចោទទៅកាន់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬពន្ធនាគារដើម្បីរក្សាទុកជាមុនរហូតដល់ពេលជននោះចូលបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការ។

២.៤.១.៤. ការនាំខ្លួនជនជាប់ចោទបង្ហាញខ្លួនតាមរយៈដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកាបញ្ជូន

មាត្រា ៣០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងបញ្ជាក់ពីករណីដែលតុលាការទទួលពាក្យបណ្តឹងតាមដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនដោយសេរីលើកលែងតែចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរបានសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនត្រូវបានដឹកនាំទៅកាន់សនវការដោយកម្លាំងសាធារណៈដែលអាចមានវត្តមានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលរួមការនាំខ្លួននេះផងដែរ។

២.៤.១.៥. ការធ្វើជាសាក្សីរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ដោយផ្អែកតាមមាត្រា ៣២៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានសបញ្ជាក់ពីប្រធានសវនាការដែលគាត់ស្តាប់

ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី និងអ្នកជំនាញ តាមលំដាប់លំដោយដែលខ្លួនយល់ថាមានប្រយោជន៍។ ប្រធានសវនាការ អាចស្តាប់ចម្លើយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារយុត្តិធម៌ដែលបានចូលរួមក្នុងការស៊ើបអង្កេតក្នុងឋានៈជាសាក្សី ដូច្នេះយើងឃើញថា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចជាសាក្សីក្នុងពេលសវនការចំពោះមុខចៅក្រមជំនុំជម្រះ ដើម្បីជំនុំជម្រះលើរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ។

២.៤.១.៦. ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ

នៅក្នុងមាត្រា ៣១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបញ្ជាក់ពីការធានារ៉ាប់រងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងសវនាការដែលជាតួនាទីរបស់ប្រធានសវនាការ។ ប៉ុន្តែប្រធានសវនាការក៏អាចប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈ ដែលអាចមាននគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងការធ្វើជំនួយឱ្យស្ថាប័នតុលាការនៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌពោលគឺ ពួកគាត់មានតួនាទីក្នុងការការពារ ថែរក្សា សណ្តាប់ធ្នាប់ល្អនៃសវនាការ។

២.៤.១.៧. ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ

ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការក៏អាចប្រគល់ឱ្យផងដែរ ដល់ក្រឡាបញ្ជីតាមផ្លូវរដ្ឋបាលដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវឃុំខ្លួនពីបទផ្សេងទៀត ឬតាមរយៈអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬកងរាជអាវុធហត្ថ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើតុលាការសម្រេចជូនដំណឹងតាមរយៈផ្លូវរដ្ឋបាល ឬអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬកងរាជអាវុធហត្ថ នោះមានន័យថាក៏សំដៅដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ផងដែរដែលគាត់ត្រូវតែបំពេញបេសកកម្មតាមបញ្ជារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ កិច្ចនេះត្រូវធ្វើដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៨៧ (ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចដល់មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

២.៤.១.៨. ការទទួល និងការបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ

យើងសង្កេតឃើញថាបណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើ ដោយពាក្យប្តឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលបានប្រកាសសាលក្រម ចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែលសំដៅដល់អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬនៅចំពោះមុខប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន។ កាលណាបើអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌បានទទួលពាក្យបណ្តឹងទាស់នោះ គឺគាត់ត្រូវតែបញ្ជូនបណ្តឹងទាស់នោះភ្លាមទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដេបានប្រកាសសាលក្រម។[58]

២.៤.២. បេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

ថ្វីត្បិតតែដំណាក់កាល នៃសាលាឧទ្ធរណ៍មានចែងចាប់ពីមាត្រា ៣៧៣ ដល់មាត្រា ៤១៦ ពិតមែន តែនៅក្នុងមាត្រា ៣៨៨ ចែងពី (ការជូនដំណឹង និងដីកាកោះហៅឱ្យចូលមកក្នុងសវនការ) បានចង្អុលបង្ហាញឱ្យយក

[58] មាត្រា ៣៦៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

មាត្រាទាំងឡាយ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាតិកាទី ២ ស្តីពី " ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ " និងមាតិកាទី ៣ ស្តីពី " ដីកាកោះហៅជនក្រៅពីជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ " នៃគន្ថីទី៧ ស្តីពី " ដីកាកោះហៅ បញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដីកាកោះហៅ និងដីកាជូនដំណឹង " នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមកអនុវត្តដែរ។

អាស្រ័យហេតុនេះយើងនឹងព្យាយាមលើកយកមកបង្ហាញនូវបេសកកម្មទាំងឡាយណារបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានចែងពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃសាលាឧទ្ធរណ៍នេះ មកបកស្រាយជូនដូចខាងក្រោម៖

២.៤.២.១. ការទទួលពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ

បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ គឺមិនមែនធ្វើត្រឹមតែនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី នៃសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបានសម្រេចចេញសាលដីកា ឬនៅចំពោះមុខប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬធ្វើនៅចំពោះមុខអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ។ បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាប្រភេទនេះ ក៏អាចធ្វើបានដែរនៅឯអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលភាគច្រើនបំផុតសំដៅទៅដល់អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌។ ដូច្នេះនៅពេលដែលមានការធ្វើបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខនេះ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយដាក់ជូនមកអង្គភាពរបស់ខ្លួន ពេលនោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែទទួលពាក្យបណ្តឹងនេះទុក ដើម្បីចាត់ការទៅតាមនីតិវិធីបន្តទៀត។

២.៤.២.២. ការបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ

នៅពេលដែលមានការធ្វើបណ្តឹងទាស់ ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខនេះ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយដាក់ជូនមកអង្គភាពរបស់ខ្លួន ហើយកាលណាអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ បានទទួលពាក្យបណ្តឹងទាស់នេះរួចរាល់ហើយ ដូច្នេះដើម្បីចាត់ការទៅតាមនីតិវិធីបន្តទៀត បុគ្គលដែលបានបម្រើការក្នុងអង្គភាពនោះ ត្រូវបញ្ជូនបណ្តឹងទាស់នោះភ្លាមទៅក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបានប្រកាសចេញសាលដីកា។[59]

២.៤.២.៣. ការប្រគល់ដីកាកោះហៅ

នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដីកាកោះហៅគឺអាចត្រូវបានប្រគល់តាមរយៈវិធីមួយចំនួនដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤៧២ ស្តីពី (របៀបផ្សេងទៀតនៃការប្រគល់ដីកោះហៅ)។ ឆ្លងតាមរយៈនេះ គឺមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏ត្រូវមានបេសកកម្មនៅក្នុងការប្រគល់ដីកាកោះហៅដែរ។ ប្រសិនបើតុលាការប្រើវិធីប្រគល់ដីកានេះតាមរយៈអង្គភាពនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ ឬតាមផ្លូវរដ្ឋបាល។ ដូច្នេះអាជ្ញាធររដ្ឋបាល មន្ត្រីនគរបាលជាតិ ឬមន្ត្រីនៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យប្រគល់ដីកាកោះហៅ ត្រូវតែគោរពតាមបញ្ជារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងត្រូវបំពេញកិច្ចនេះដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៦៩ (ការប្រគល់ចុងដីកាដោយអាជ្ញាសាលដល់ជនជាប់ចោទ) ដល់មាត្រា ៤៧១ (ការប្រគល់

[59] មាត្រា ៤១០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

២.៤.៣. បេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃតុលាការកំពូល

ក្រោយពីធ្វើការពិនិត្យលើដំណាក់កាលនៃតុលាការកំពូល ចាប់ពីមាត្រា ៤១៧ ដល់មាត្រា ៤៥៥ យើងឃើញថាបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌មានចែងតែក្នុងមួយមាត្រាប៉ុណ្ណោះគឺៈ

ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះគូភាគី ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ កំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនេះ ហើយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវឱ្យដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនេះដល់ភាគី និងមេធាវី។ ការឱ្យដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទ ដែលជាប់ឃុំដល់ពិរុទ្ធជន ដែលឃុំខ្លួន ឬដល់បុគ្គល ដែលគេទាមទារនៅក្នុងរឿងបត្យាប័ន ត្រូវធ្វើឡើងតាមរបៀបដូចជាៈ ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬតាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន។ ចំណែកឯការឱ្យដំណឹងដល់ពិរុទ្ធជន ឬជនជាប់ចោទក្រៅឃុំ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងដល់មេធាវីត្រូវធ្វើដូចតទៅៈ ដោយផ្ទាល់មាត់ តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬតាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ។ កាលណាការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការឱ្យដំណឹងទៅលើសំណុំរឿង។ ពិរុទ្ធជន ជនជាប់ចោទដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ឬមេធាវីចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងករណីដទៃទៀត ការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើដោយមានបង្កាន់ដៃបញ្ជាក់ថាបានទទួលសម្រាប់ទុកជាសម្គាល់។ ដោយឆ្លងតាមរយៈអត្ថន័យខាងលើនេះ បង្ហាញឱ្យឃើញថា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏ត្រូវបំពេញបេសកកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះភាគីនេះដែរ។[60]

២.៥. បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្រោយការជំនុំជម្រះ

ក្រោយពីបានសិក្សានូវបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងដំណាក់កាលវិធីទាំងឡាយ ដែលយើងបានរៀបរាប់ជូនខាងលើ នគរបាលយុត្តិធម៌នៅមានបេសកកម្មដទៃទៀតក៏មានផងដែរ។ យើងនឹងសិក្សាទៅលើបេសកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីប្រតិបត្តិ និងនីតិវិធីដោយឡែក។ តើនគរបាលយុត្តិធម៌មានបេសកកម្មអ្វីខ្លះក្នុងនីតិវិធីដោយឡែក និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិ? យើងនឹងមកធ្វើការបកស្រាយដូចខាងក្រោមៈ

២.៥.១. បេសកកម្មនៅដំណាក់កាលនីតិវិធីប្រតិបត្តិ

យើងឃើញថាក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចាប់ពីមាត្រា ៤៩៦ ដល់មាត្រា ៦៦៤ បានចែងពីបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ដូចតទៅៈ

---

[60] មាត្រា ៤៣៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

២.៥.១.១. ការធានារ៉ាប់រងការអនុវត្តទោស

យោងតាមមាត្រា ៤៩៩ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌដែលបានបញ្ជាក់ពីសិទ្ធិអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ក៏ដូចជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការសុំកម្លាំងសាធារណៈ ដែលមានចែងដូចជា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ជាដើម ដើម្បីទៅបំពេញបេសកកម្មក្នុងការធានានូវការអនុវត្តទោស នៅពេលដែលមានសាលក្រម ឬសាលដីការបស់តុលាការឱ្យផ្តន្ទាទោសជនណាមួយ។

២.៥.១.២. ការស្នើសុំពិនិត្យបញ្ជី និងបង្ហាញជនជាប់ឃុំ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តធម៌មានភារកិច្ចក្នុងការពិនិត្យបញ្ជីជនជាប់ឃុំ ដែលអំណាចនេះត្រូវបានប្រគល់ដោយអាជ្ញាធរតុលាការ ដែលមានន័យថាគ្រប់ភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលពន្ធនាគារ និងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវតែជូនបញ្ជីទៅបង្ហាញដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបំពេញបេសកកម្មនោះ ដែលបញ្ជីនោះត្រូវបានចុះនិទ្ទេសអំពីអត្តសញ្ញាណជនដែលត្រូវឃុំខ្លួន កាលបរិច្ឆេទឃុំខ្លួន កាលបរិច្ឆេទដោះលែង។[61] ចំពោះមាត្រា ៥០៨ បានបញ្ជាក់ឱ្យដឹងពីការដែលគ្រប់ភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលពន្ធនាគារត្រូវតែបង្ហាញខ្លួនជនឃុំរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបំពេញបេសកកម្មតាមការប្រគល់អំណាចពីអាជ្ញាធរតុលាការ។

២.៥.១.៣. ការជូនដំណឹង ការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួនទណ្ឌិតក្នុងករណីបង្ខំដល់រូបកាយ

ចំពោះករណីដែលទណ្ឌិតមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីទេ អង្គភាពរតនាគារជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការអមតុលាការដំបូង។ ព្រះរាជអាជ្ញា កំណត់រយៈពេលចុងក្រោយទណ្ឌិតដើម្បីបង់ប្រាក់នោះ បើមិនព្រមបង់នោះទេ សាមីខ្លួនអាចត្រូវបង្ខំដល់រូបកាយ ហើយរយៈពេលនេះមិនអាចតិចជាង ១០ (ដប់) ថ្ងៃទេ។ ការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ តាមផ្លូវតុលាការ តាមអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលចំណុចនេះច្រើនតែសំដៅលើនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។ ដូច្នេះពួកគាត់ត្រូវមានបេសកកម្មក្នុងការជូនដំណឹងនេះ។ ប្រសិនបើផុតរយៈពេលកំណត់ ហើយទណ្ឌិតនៅតែមិនទាន់បង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីប្រាក់សំណង់រដ្ឋប្បវេណីនោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញានឹងចេញបញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឃុំខ្លួនបាន ដោយយោងតាមមាត្រា ៥២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ប៉ុន្តែដើម្បីសម្រេចកិច្ចការនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវសុំកងកម្លាំងសាធារណៈ ពោលគឺនគរបាលយុត្តិធម៌នេះឯងដែលទទួលបេសកកម្មក្នុងការចាប់ និងឃុំខ្លួនទណ្ឌិតតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ តែព្រះរាជអាជ្ញា ក៏អាចបង្អង់សេចក្តីសម្រេចនេះបានដែរ ដោយសារមូលហេតុមនុស្សធម៌ជាអាទិ៍ ដូចជាបញ្ហាស្ថានភាពនៃសុខភាពរបស់ទណ្ឌិត។[62]

---

[61] មាត្រា ៥០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

[62] មាត្រា ៥២៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

២.៥.២. បេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីដោយឡែក

ក្នុងនីតិវិធីដោយឡែកនេះ យើងឃើញថាមានចែងចាប់ពីមាត្រា ៥៥៥ ដល់មាត្រា ៦០៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ តែមានចំណុចមួយដែលទាក់ទងទៅនឹងបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ផងដែរ គឺការរក្សាទុកនូវលិខិតនៃនីតិវិធី ពោលគឺលិខិតនៃនីតិវិធីត្រូវបង្កើតឡើងវិញតាមលិខិតចម្លងដែលរក្សាទុកដោយអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ភាគី អ្នកជំនាញ ក្រឡាបញ្ជី ឬបុគ្គលផ្សេងទៀត។ ការរក្សាទុកនៅកន្លែងផ្សេងៗបែបនេះ គឺដើម្បីមានភាពងាយស្រួលក្នុងពេលបាត់បង់លិខិតចម្លង ដោយថាហេតុណាមួយរបស់បុគ្គលដែលទទួលបន្ទុករក្សាលិខិតនោះ (ចុងសន្លឹក) ទើបខ្លួនអាចបង្កើតឡើងវិញលិខិតចម្លងថ្មីទៅតាមលិខិតដែលបានរក្សាទុកនៅឯអង្គភាពរបស់ខ្លួន។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងធ្វើការស្វែងយល់យ៉ាងលម្អិតរួចហើយទៅលើ ប្រធានបទទាំងមូលស្តីពី "**តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌**" យើងឃើញថានគរបាលយុត្តិធម៌មាន ៣ (បី) ប្រភេទ ដែលមានដូចជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ និងមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌។ នៅក្នុងដំណាក់កាលនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺពិតជាដំណាក់កាលមួយដ៏សំខាន់ ពីព្រោះនគរបាលយុត្តិធម៌គឺជាជំនួយការមិនអាចខ្វះបានរបស់អំណាចតុលាការ។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរថា នគរបាលយុត្តិធម៌បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការទប់ស្កាត់បទល្មើស បង្ក្រាបបទល្មើស និងបង្ការបទល្មើសមិនឱ្យកើតឡើងសារជាថ្មី ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ បទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម បទលហុ កំណត់អត្តសញ្ញាណ ចាប់ជនល្មើសព្រមទាំងប្រមូលភស្តុតាង ធ្វើការសាកសួរជនល្មើស សាក្សី និងធ្វើកំណត់ហេតុ បញ្ជូនភស្តុតាង និងជនល្មើសទៅកាន់តំណាងអយ្យការ។ ហើយក៏ជាជំនួយរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរផងដែរ នៅក្នុងការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ មួយវិញទៀត ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដាក់នគរបាលយុត្តិធម៌ស្ថិតនៅក្រោមការឃ្លាំមើល និងការត្រួតពិនិត្យរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលជាអ្នកអនុវត្តអំណាចខាងវិន័យទៅលើនគរបាលយុត្តិធម៌។

នៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ គឺជាសកម្មភាពដ៏សកម្ម ឬក៏ជាបេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌។ នៅក្នុងដំណើការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសនីមួយៗ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដោយគ្រាន់តែមានតម្រុយភាពមួយចំនួន ឬទទួលពាក្យបណ្តឹងពីជនរងគ្រោះផ្ទាល់ព្រមទាំងតតិយជនឬអាចជាជនអនាមិកដែលបានរាយការណ៍ជូនមកមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ផ្ទាល់។ បេសកកម្មទាំងនេះមានពីរប្រភេទគឺ ការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង និងការស៊ើបអង្កេតបឋម។ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវបែងចែកនឹងកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ថា បទល្មើសនោះ ជាបទល្មើសជាក់ស្តែង ឬបទល្មើសបឋម បើមិនដូច្នេះនីតិវិធីនឹងត្រូវធ្វើជាមោឃៈ។ ពីព្រោះក្នុងបទល្មើសជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានអំណាចធំធេងណាស់ ដោយសារតែភាពបន្ទាន់នៃបទល្មើស ក្នុងគោលការណ៍បង្ការ បង្ក្រាបទៅលើបទល្មើសនោះ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការឆែកឆេរ ត្រូវធ្វើទៅតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់ដែលបានចែង ពិតជាសំខាន់ណាស់ ដើម្បីកុំឱ្យក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃមោឃៈភាពនីតិវិធី។ ចំពោះការស៊ើបអង្កេតនីមួយៗមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវនីតិវិធីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ប្រសិនបើការស៊ើបអង្កេតណាមួយមិនស្របនឹងនីតិវិធីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ទេ ពេលនោះការស៊ើបអង្កេតនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។

ដំណាក់កាលបន្ទាប់មួយទៀតដែលនគរបាលយុត្តិធម៌មានបេសកកម្ម គឺក្នុងដំណាក់កាលនៃការស៊ើបសួរ។ គាត់បានទទួលអំណាច នៅពេលដែលមានដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ដែលត្រូវចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ

យុត្តាធិការស៊ើបសួរ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបំពេញបេសកកម្មក្រោមការបញ្ជា និងអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ គាត់ទទួលបានទាំងអំណាចមួយចំនួនដូចជា អំណាចក្នុងការកោះហៅនិងស្តាប់ចម្លើយសាក្សី អំណាចក្នុងការឆែកឆេរ និងចាប់យកវត្ថុតាង ព្រមទាំងអំណាចក្នុងការឃាត់ខ្លួនជាដើម។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គាត់មានកាតព្វកិច្ចដូចជា អនុវត្តដីកាឱ្យចូលខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ដែលចេញដោយយុត្តាធិការស៊ើបសួរពោលគឺបញ្ជូនដីកានោះទៅកាន់បុគ្គលដែលមានកំណត់ក្នុងដីកានោះ។

លើសពីនេះនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏នៅតែបន្តមានបេសកកម្មនៅក្នុងដំណាក់ជំនុំជម្រះ នៅក្នុងដំណាក់កាលនៅសាលាដំបូង សាលាឧទ្ធរណ៍ និងនៅតុលាការកំពូលផងដែរ។ ដោយនគរបាលយុត្តិធម៌នៅដំណាក់កាលសាលាដំបូងមានភារកិច្ចដូចជា ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ការអមជនជាប់ចោទនៅក្នុងនីតិវិធីបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ការរក្សាទុកជនជាប់ចោទមុនចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ការនាំខ្លួនជនជាប់ចោទបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ការនាំខ្លួនជនជាប់ចោទបង្ហាញខ្លួនតាមរយៈដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកាបញ្ជូន ការធ្វើជាសាក្សីរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ការទទួល និងការបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ។ រីឯសាលាឧទ្ធរណ៍នគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិអំណាចមួយចំនួនដូចជា ការទទួលពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ គឺដើម្បីចាត់ការទៅតាមនីតិវិធីបន្តទៀត ការបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ ការប្រគល់ដីកាកោះហៅជាដើម។ ដោយឡែកចំពោះបេសកកម្មនគរបាលយុត្តិធម៌នៅតុលាការកំពូល មានដូចជា ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះគូភាគី។ យោងតាមការបកស្រាយខាងលើនេះ វាបានបញ្ជាក់ឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ដែលពិតជាបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់មិនអាចខ្វះបានឡើយ នៅក្នុងដំណើររឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលស្ថាប័ននេះមានបេសកកម្មស្ទើរតែគ្រប់ដំណាក់កាលនៃកិច្ចនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧។ បន្ថែមពីលើនេះ នគរបាលយុត្តិធម៌ក៏មានបេសកកម្មនៅដំណាក់កាលក្រោយជំនុំជម្រះផងដែរ។

សរុបសេចក្តីមក យើងអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានបានថាគ្រប់បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងឡាយដែលបានបកស្រាយ គឺវាពិតជាមានអត្ថន័យ ដែលបេសកកម្មនីមួយៗរបស់ពួកគាត់ពិតជាបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការបង្ការ បង្ក្រាប និងការពាររក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ធានាការប្រព្រឹត្តទៅនៃដំណើរការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យមានភាពស្មើគ្នា ព្រមទាំងធានាក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ជូនប្រជាពលរដ្ឋ ដោយស្របតាមស្មារតីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៣ ដែលជាច្បាប់កំពូលរបស់រដ្ឋ ក៏ដូចជាចូលរួមយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការពង្រឹកនូវនីតិរដ្ឋ។

អនុសាសន៍

អនុសាសន៍

យោងតាមការស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមយើងខ្ញុំ និងសិក្សាឈ្វេងយល់ចំពោះប្រធានបទដែលទាក់ទងនឹង "**តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌**" ជាចុងក្រោយបំផុត ក្នុងគោលបំណង និងឆន្ទៈដើម្បីធ្វើឱ្យស្នាដៃមួយនេះ អាចយកទៅអនុវត្តបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ សមស្របទៅនឹងស្ថានភាពរួមទាំងកាលៈទេសៈជាក់ស្តែង ដើម្បីចែករំលែកនូវគំនិតខ្លះៗ យើងខ្ញុំសូមការអនុញ្ញាតលើកឡើងនូវសំណូមពរមួយចំនួនដូចខាងក្រោមៈ

- សូមសំណូមពរ ដល់រដ្ឋឱ្យផ្តល់នូវសម្ភារៈគ្រប់គ្រាន់ និងសូមយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ពីសុវត្ថិភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ នៅពេលដែលពួកគាត់ចុះបំពេញបេសកកម្មក្នុងការបង្ក្រាបបទល្មើសនានា ដោយធ្វើយ៉ាងណាឱ្យពួកគាត់ទទួលបាននូវសម្ភារៈសម្រាប់ការពារខ្លួនបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្ការពីការតបតពីសំណាក់ជនល្មើសជាយថាហេតុ។
- សូមសំណូមពរដល់នគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ ធ្វើការកំណត់បទល្មើសឱ្យបានច្បាស់លាស់ មុននឹងបើកការស៊ើបអង្កេតណាមួយថា អំពើល្មើសនោះ ជាបទល្មើសជាក់ស្តែង ឬបទល្មើសមិនជាក់ស្តែង ឱ្យបានត្រឹមត្រូវទៅតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់ ជៀសវាងការមោឃភាពនៃនីតិវិធី បើមានការកំណត់ខុស នោះកិច្ចការ និងការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់គាត់ទាំងឡាយដែលបានធ្វើនិងអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការស្នើសុំមោឃភាព មានន័យថា ត្រូវចាត់ទុកជាអាសារបង់។ ដោយផលវិបាកនីតិវិធីមានច្រើន ប្រសិនបើមានការមោឃភាពមែនជននោះនឹងទទួលផលប្រយោជន៍ដូចជា ជននោះនឹងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមួយដែលកង្វះខាតនៃភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគាត់ និងការចោទប្រកាន់លែងមានមូលដ្ឋានរឹងមាំ ធ្វើឱ្យជននោះត្រូវបានដោះលែង។ ជាហេតុបណ្តាលឱ្យអ្នកធ្វើខុសអាចនៅក្រៅឃុំ។
- សូមសំណូមពរដល់នគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ឱ្យលុបបំបាត់ចោលនូវ អំពើពុករលួយ ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ អ្នកធ្វើកោសលវិច្ឆ័យ ដើម្បីឱ្យការស៊ើបអង្កេតប្រកបទៅដោយយុត្តិធម៌ល្អបំផុត បន្ថែមពីនេះបានធ្វើឱ្យប្រទេសជាតិមានតម្លាភាព និងនីតិរដ្ឋ។
- សូមឱ្យនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ មេត្តាព្យាយាមរក្សាទុកនៅលេខទូរស័ព្ទរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាអ្នកដឹកនាំ សម្របសម្រួលការងាររបស់ខ្លួន ដើម្បីងាយស្រួលទំនាក់ទំនងគ្នានៅពេលមានបទល្មើសជាក់ស្តែងកើតឡើង។ មួយវិញទៀតនគរបាលយុត្តិធម៌គួរតែផ្សព្វផ្សាយលេខទូរស័ព្ទរបស់ខ្លួនទៅប្រជាពលរដ្ឋដែលស្ថិតនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ពួកគាត់ក្នុងការទាក់ទង នៅពេលដែលពួកគាត់ជួបប្រទះបទល្មើសណាកើតឡើងជាយថាហេតុ។

- សូមឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការសហការគ្នាជាមួយនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅពេលឃើញបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយកើតឡើងសូមប្រញាប់រាយការណ៍ភ្លាមទៅកាន់នគរបាលយុត្តិធម៌ ឬមន្ត្រីទាំងឡាយដែលមានសមត្ថកិច្ច ដែលនៅជិតទីបំផុត ដើម្បីឱ្យពួកគាត់ចុះធ្វើការស៊ើបអង្កេត និងបំបែកសំណុំរឿងបានឆាប់រហ័ស និងមានប្រសិទ្ធភាព។
- សូមឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់រួមគ្នាអនុវត្តច្បាប់ទាំងឡាយរបស់រដ្ឋដែលមានចែង ព្រមទាំងជៀសឆ្ងាយពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ពីព្រោះការប្រព្រឹត្តបទល្មើសវាអាចជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ដល់ខ្លួនឯង គ្រួសារ និងសង្គមជាតិជាខ្លាំង។ ការចូលរួមក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ គឺវាបានចូលរួមចំណែកក្នុងការធ្វើឱ្យសង្គមជាតិ មានភាពសន្តិសុខ របៀបរៀបរយ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ព្រមទាំងមនុស្សរស់នៅក្នុងសង្គមប្រកបដោយភាពសុខដុមរមនា។ លើសពីនេះទៀត សូមប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប ព្យាយាមសិក្សាស្វែងយល់ឱ្យបានជាអតិប្បរមាពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ពីព្រោះថាវាមានការទាក់ទងទៅនឹងជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់មនុស្សគ្រប់គ្នា។ ចំណេះដឹងផ្នែកនេះអាចបង្ការ និងការពារខ្លួនឯងផ្ទាល់ពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយកម្រិតផងដែរ ពីព្រោះតែការដឹងអំពីផលវិបាកទាំងឡាយក្រោយពីបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនេះ។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

ក. ច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តច្បាប់ជាតិ

១. រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣

២. ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧

៣. ច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយឆ្នាំ២០១០

៤. ច្បាប់ស្តីពីគយឆ្នាំ២០០៧

៥. ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២

៦. ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះឆ្នាំ២០០៥។

ខ. សៀវភៅផ្សេងៗ

៧. សៀវភៅ ដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនៅកម្ពុជាបច្ចុប្បន្នរបស់ វរសេនីយ៍ទោ អាន សូរីដា បោះពុម្ពលើកទី២ ឆ្នាំ២០១៤

៨. សៀវភៅ នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌពិសេស លោក រុន ពណ្ណារិទ្ធ និងលោកស្រី ចាំង ស៊ីណាត បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១៤

៩. ឯកសារ ដំណាក់កាលក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌសម្រាប់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់នៅកម្ពុជាដែលចេញដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ឆ្នាំ២០១៩

១០. សៀវភៅ នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌសម្រាប់នគរបាល អំណោយរបស់ស្ថានទូតបារាំងឆ្នាំ២០០៩

១១. វចនានុក្រម សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត

គ. គេហទំព័រ

១២. គេហទំព័រ https://youtu.be/H_itA3MZBfc ដកស្រង់នៅថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២

១៣. គេហទំព័រ https://youtu.be/z7PzzjjzZZk ដកស្រង់នៅថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២

១៤. គេហទំព័រ https://www.pac.edu.kh/detail/12534 ដកស្រង់នៅថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២២

១៥. គេហទំព័រ https://www.youtube.com/watch?v=T_zK9urvb1M វគ្គបណ្តុះបណ្តាលរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ចុះផ្សព្វផ្សាយថ្ងៃទី២៣ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦

ឧបសម្ព័ន្ធ

មាតិកាឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៖ ក្រមសីលធម៌សម្រាប់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៖ ប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពីការផ្តល់នីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣៖ គម្រូស្តីពីសម្បថ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤៖ ប្រកាសស្តីពីបែបបទ និងទម្រង់នៃការធ្វើសម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ឧបសម្ព័ន្ធទី៥៖ គម្រូសញ្ញាបត្រ និងវិញ្ញាបនបត្រ

ឧបសម្ព័ន្ធទី៦៖ គម្រូលិខិត

ឧបសម្ព័ន្ធទី១

ក្រមសីលធម៌សំរាប់
មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់

Code of Conduct
for Law Enforcement Officials

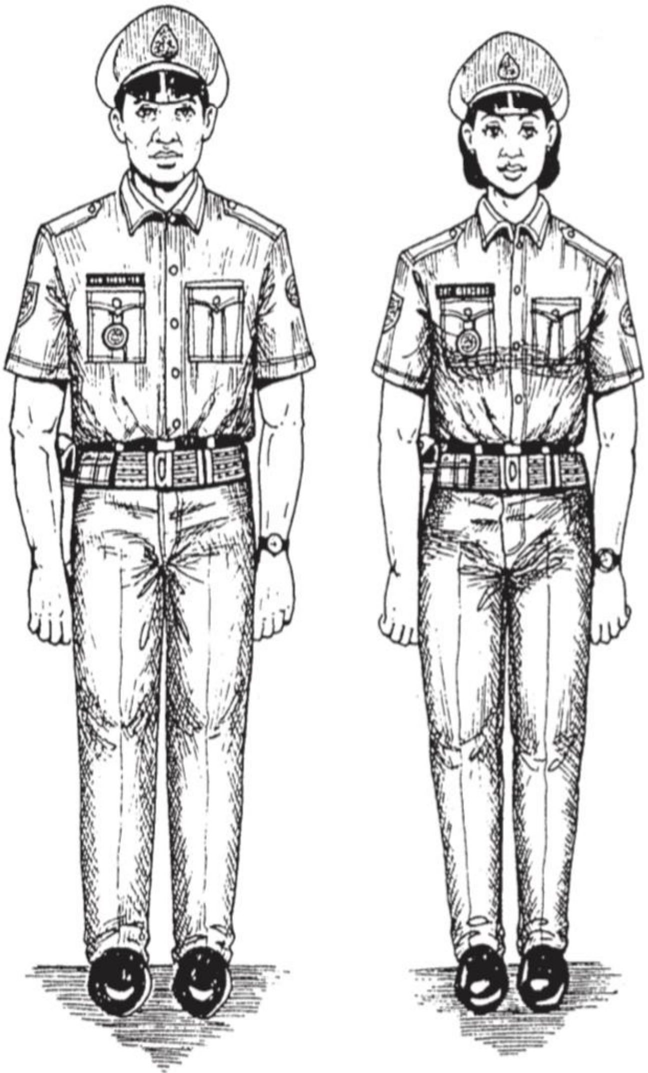

ក្រមសីលធម៌សំរាប់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់
Code of Conduct for Law Enforcement Officials

អនុម័តដោយសេចក្តីសំរេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិលេខ ៣៤/១៦៩ ចុះថ្ងៃ ទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩ ។
Adopted by General Assembly resolution 34/169 of 17 December 1979.

មាត្រា ១

ក្នុងការបំរើសហគមន៍ និងក្នុងការការពារមនុស្សគ្រប់រូបកុំឱ្យប្រព្រឹត្តខុសច្បាប់ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់គ្រប់ពេលវេលា ដោយមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់តាមវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- ពាក្យថា " មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ " សំដៅដល់មន្ត្រីទាំងអស់ ទោះជាត្រូវតែងតាំង ឬត្រូវជ្រើសតាំងក្តី ឱ្យតែប្រើប្រាស់អំណាចនគរបាល ជាពិសេសអំណាចក្នុងការចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួន ។

ខ- នៅក្នុងប្រទេសទាំងឡាយ ដែលអាជ្ញាធរយោធាប្រើប្រាស់អំណាចនគរបាល ទោះជាមាន ឬគ្មានឯកសណ្ឋានក្តី ឬដោយកំលាំងសន្តិសុខរបស់រដ្ឋ មន្ត្រីទាំងឡាយដែលបំរើការងារនោះត្រូវចាត់ចូលក្នុងនិយមន័យនៃមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ។

គ- ការផ្តល់សេវាបំរើសហគមន៍ គឺមានគោលដៅដាក់បញ្ចូលជាពិសេសនូវសេវាជំនួយឧបត្ថម្ភដល់សមាជិកសហគមន៍ទាំងនោះ ហើយដោយសារតែមូលហេតុផ្ទាល់ខ្លួន មូលហេតុសេដ្ឋកិច្ច មូលហេតុសង្គមកិច្ច ឬភាពបន្ទាន់បង្ខំផ្សេងទៀត ទើបពួកគេត្រូវការជំនួយទាំងនេះជាបន្ទាន់ ។

ឃ- បញ្ញត្តិនេះមានគោលដៅធ្វើការទប់ស្កាត់ មិនត្រឹមតែអំពើហឹង្សា អំពើសាហាវព្រៃផ្សៃ និងការធ្វើទុក្ខទោសដល់អ្នកដទៃប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងធ្វើការទប់ស្កាត់ចំពោះអពើល្មើសផ្សេងទៀត ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ។ បញ្ញត្តិនេះក៏ អនុវត្តចំពោះជនទាំងឡាយដែលមិនអាចទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទ័ណ្ឌផងដែរ ។

មាត្រា ២

ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវគោរព និងការពារសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្សជាតិ រក្សា និងលើកស្ទួយសិទ្ធិមនុស្សរបស់ជនគ្រប់រូប ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- សិទ្ធិមនុស្សដូចមានចែងខាងលើ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងការពារដោយច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិ ។ ក្នុងនោះមានលិខិតុបករណ៍ពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន ដូចជា សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ សេចក្តីប្រកាសស្តីពីការពារជនគ្រប់រូប កុំឱ្យមានការធ្វើទារុណកម្ម ឬការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប សេចក្តីប្រកាសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងពូជសាសន៍ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបំបាត់រាល់ទម្រង់ នៃការរើសអើងពូជសាសន៍ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបង្ក្រាប និងផ្តន្ទាទោសចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មនៃពួកអាប៉ាថេដ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបង្ការ និងផ្តន្ទាទោសចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ បញ្ញត្តិជាបទដ្ឋានអប្បបរមា សំរាប់គ្រប់គ្រងអ្នកទោស ហើយនិងមាន អនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែនស្តីពីទំនាក់ទំនងកុងស៊ុល ។

ខ- សេចក្តីអត្ថាធិប្បាយថ្នាក់ជាតិលើបញ្ញត្តិនេះ គួរបញ្ជាក់ថាជាបទបញ្ញត្តិថ្នាក់ជាតិ ឬថ្នាក់តំបន់ដែលបានទទួលស្គាល់ និងការពារសិទ្ធិទាំងនេះ ។

មាត្រា ៣

មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់អាចប្រើប្រាស់កំលាំងបាន តែក្នុងកាលៈទេសៈណាដែលចាំបាច់បំផុត និងស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់នៃការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- បញ្ញត្តិនេះបញ្ជាក់ថា ការប្រើប្រាស់កំលាំងដោយមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់អាចមានការលើកលែង មានន័យថា មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវបានអនុញ្ញាតិឱ្យប្រើប្រាស់កំលាំងតាមការចាំបាច់ និងសមហេតុផល ដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើស ឬដើម្បីធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ឬដើម្បីជួយក្នុងការចាប់ខ្លួនជនល្មើស ឬជនសង្ស័យតាមច្បាប់ ប៉ុន្តែមិនត្រូវប្រើកំលាំងហួសហេតុឡើយ ។

ខ- តាមធម្មតា ច្បាប់ជាតិនៃប្រទេសនីមួយៗ បានដាក់កំហិតយ៉ាងតឹងតែងដល់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ក្នុងការប្រើប្រាស់កំលាំងនេះ ដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍សមាមាត្រ ។ គេក៏ត្រូវយល់ដែរថា គេត្រូវគោរពតាមគោលការណ៍ជាតិស្តីពីសមាមាត្រក្នុងការបកស្រាយបញ្ញត្តិនេះ ។ ទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ មិនត្រូវធ្វើការបកស្រាយ

បញ្ញត្តិនេះ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់កំលាំង ដែលមិនសមាមាត្រ ដើម្បីសំរេចបាននូវគោលដៅស្របច្បាប់ណាមួយឡើយ ។

គ- ការប្រើប្រាស់អាវុធត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាវិធានការមួយដែលខ្លាំងក្លាបំផុត ។ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវខំជៀសវាងការប្រើប្រាស់អាវុធ ជាពិសេសទៅលើអនីតិជន ។ ជាទូទៅ ការប្រើអាវុធត្រូវហាមឃាត់ លើកលែងតែក្នុងករណីណាដែលជនល្មើសតដៃ ឬបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិតអ្នកដទៃ ឬក្នុងកាលៈទេសៈណាដែលការចាត់វិធានការមិនមានកំលាំងគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបញ្ឈប់ ឬចាប់ខ្លួនជនល្មើស ។ ពេលណាដែលមានការបាញ់កាំភ្លើងត្រូវរាយការណ៍ជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចភ្លាម ។

មាត្រា ៤

ចំពោះរឿងរ៉ាវទាំងឡាយមានចរិតជាការសំងាត់ ហើយដែលឋិតនៅក្នុងដៃមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវតែរក្សាទុកជាសំងាត់ លើកលែងតែត្រូវបំពេញភារកិច្ច ឬត្រូវស្វែងរកយុត្តិធម៌ ។

អត្ថាធិប្បាយ :

តាមប្រភេទការងាររបស់ខ្លួន មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ទទួលពត៌មាននានា ដែលអាចមានការទាក់ទងដល់ជីវិតរស់នៅផ្ទាល់ខ្លួន ឬដែលអាចបណ្តាលឱ្យខូចខាតដល់ប្រយោជន៍ជាសក្តានុពល ឬជាពិសេសប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសអ្នកដទៃ ។ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នបំផុតក្នុងការរក្សា និងការប្រើប្រាស់ពត៌មាននេះ ហើយព័ត៌មាននេះអាចលាតត្រដាងបានសំរាប់តែការបំពេញភារកិច្ច ស្វែងរកយុត្តិធម៌តែប៉ុណ្ណោះ ។ ការយករឿងអាថ៌កំបាំងរបស់អ្នកដទៃ ទៅលាតត្រដាងក្នុងគោលបំណងអ្វីផ្សេងពីនេះ ត្រូវហាមឃាត់ជាដាច់ខាត ព្រោះនេះជាការមិនសមរម្យទាល់តែសោះ ។

មាត្រា ៥

មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់គ្រប់រូបមិនអាចប្រព្រឹត្ត ធ្វើការញុះញង់ ឬបណ្តោយឱ្យមានការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតឡើយ ។ ក្រៅពីនេះ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់មិនត្រូវដាក់បញ្ជាបែបជាចៅហ្វាយនាយផ្សេងៗ ឬមានការលើកលែងចំពោះករណីមួយចំនួនដូចជា ក្នុងស្ថានភាពដែលមានសង្គ្រាម ឬការគំរាម

ធ្វើសង្គ្រាម ការគំរាមដល់សន្តិសុខជាតិ អស្ថេរភាពនយោបាយផ្ទៃក្នុង ឬភាពចលាចលទូទៅណាមួយ ដែលជាមូលហេតុនៃការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតនោះឡើយ ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- ការហាមប្រាមនេះ មានចែងនៅក្នុងបញ្ញត្តិនៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីអំពីកិច្ចការពារបុគ្គលគ្រប់រូប ដើម្បីកុំឱ្យមានការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ដែលអនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយខ្លឹមសារនៃ [អំពើនេះ] គឺជាអំពើល្មើសមួយដែល ប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស អំពើល្មើសនេះនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយសារមិនព្រមអនុវត្តតាមស្មារតីធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ហើយវាជាការរំលោភលើសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសជា សាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិដទៃទៀតដែលទាក់ទងនិងសិទ្ធិមនុស្ស ។

ខ- សេចក្តីប្រកាសនេះបានឱ្យនិយមន័យនៃពាក្យទារុណកម្ម ដូចខាងក្រោមនេះ :

"...ពាក្យទារុណកម្ម សំដៅដល់អំពើទាំងឡាយណាដែលនាំឱ្យមានការឈឺចាប់ ខាងផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត ដែលមន្ត្រីសាធារណៈណាម្នាក់បង្កឡើងដោយចេតនា ឬដោយការញុះញង់របស់មន្ត្រីនោះ ឱ្យប្រព្រឹត្តលើជនណាម្នាក់ ក្នុងគោលបំណងឱ្យជននោះ ឬតតីយជនណាម្នាក់ ឱ្យផ្តល់ព័ត៌មាន ឬចំលើយសារភាព ការដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះអំពើ ដែលជននោះបានប្រព្រឹត្ត ឬសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬធ្វើការបំភិតបំភ័យជននោះ ឬជនដទៃផ្សេងទៀត ។ នេះមិនបានគិតពីការឈឺចាប់ ដែលកើតមានដោយសារការដាក់ទណ្ឌកម្មស្របច្បាប់ ក្នុងករិតមួយដែលស្របតាមបញ្ញត្តិ ដែលមានចែងក្នុង បទដ្ឋានអប្បបរមាសំរាប់គ្រប់គ្រងអ្នកទោស " ឡើយ ។

គ- ចំពោះពាក្យថា" ការប្រព្រឹត្ត ឬការធ្វើទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប" មហាសន្និបាតមិនទាន់បានឱ្យអត្ថន័យពិស្តារនៅឡើយទេ ប៉ុន្តែពាក្យនេះគួរតែធ្វើការបកស្រាយយ៉ាងណា ដើម្បីពង្រីកការការពារឱ្យបានយ៉ាងទូលំទូលាយបំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន ប្រឆាំងរាល់ការរំលោភបំពានគ្រប់បែបយ៉ាង ខាងផ្លូវកាយ ឬ ផ្លូវចិត្ត ។

មាត្រា ៦

មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់គ្រប់រូបត្រូវធានារក្សាសុខភាពជនទាំងឡាយដែលឋិតក្នុងការឃុំឃាំងរបស់ខ្លួនឱ្យបានពេញលេញបរិបូរណ៌ ជាពិសេស ត្រូវចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ ដើម្បីធានាឱ្យមានការព្យាបាលជម្ងឺ តាមការចាំបាច់ ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- "ការព្យាបាលជម្ងឺ" សំដៅដល់ការផ្តល់សេវាផ្សេងៗដោយបុគ្គលិកផ្នែកសុខាភិបាល ក្នុងនោះមានគ្រូពេទ្យជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងគ្រូពេទ្យជំនួយ ដែលគ្រូពេទ្យទាំងនេះត្រូវធានាឱ្យមានជានិច្ចសំរាប់បំរើសេចក្តីត្រូវការ ។

ខ- ប្រសិនបើបុគ្គលិកផ្នែកសុខាភិបាលចាំបាច់ត្រូវចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិការជាមួយមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ហើយមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវពិចារណាលើការវិនិច្ឆ័យរបស់បុគ្គលផ្នែកសុខាភិបាលទាំងនេះ នៅពេលដែលគេព្យាបាលជនដែលនៅក្នុងការឃុំគ្រងរបស់ខ្លួន តាមរយៈ ឬក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយបុគ្គលិកផ្នែកសុខាភិបាលដែលមិនឋិតក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ។

គ- មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ក៏ត្រូវធានាឱ្យមានការព្យាបាលសុខភាពដល់ជនរងគ្រោះ ដោយការរំលោភច្បាប់ ឬដោយឧបទ្ទវហេតុផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងក្នុងពេលមានការប្រព្រឹត្តរំលោភច្បាប់ផងដែរ ។

មាត្រា ៧

មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់គ្រប់រូបមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយជាដាច់ខាត ហើយត្រូវប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយនេះឱ្យបានយ៉ាងខ្លាំងក្លា ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- អំពើពុករលួយ ក៏ដូចគ្នានឹងការបំពានច្បាប់របស់រដ្ឋពីសំណាក់អាជ្ញាធរដែរ ហើយអំពើបែបនេះជាអំពើដែលផ្ទុយពីកាតព្វកិច្ចរបស់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ។ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ដែលប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយត្រូវទទួលការផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ដោយគ្មានការយោគយល់ឡើយ ព្រោះថារដ្ឋាភិបាលពុំអាចយកច្បាប់ មកគ្រប់គ្រងលើប្រជាពលរដ្ឋបានទេ ប្រសិនបើ រដ្ឋាភិបាលមិនអាចអនុវត្តច្បាប់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវទៅលើភ្នាក់ងារ ឬស្ថាប័នរបស់ខ្លួន ។

ខ- និយមន័យនៃពាក្យ "អំពើពុករលួយ" ត្រូវតែមានចែងក្នុងច្បាប់ជាតិ ។ ការរួមគំនិតប្រព្រឹត្តអំពើសូកប៉ាន់ផ្សេងៗ គឺជាបទល្មើសពុករលួយ។ នៅពេលកំពុងបំពេញភារកិច្ចក្នុងនាម ជាមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ បើមានការ

ព្រងើយកន្តើយមិនបង្ក្រាបអំពើសូកប៉ាន់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ទេ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ត្រូវចាត់ទុកថា បានឃុបឃិតក្នុងអំពើពុករលួយដែរ ។ ការទទួលអំណោយ (ជាវត្ថុ ឬជាប្រាក់) រង្វាន់លើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ ការសន្យានានា ដែលមិនសមស្របទៅនឹងវិន័យត្រូវចាត់ទុកថាជាបទល្មើសពុករលួយ ។

គ- ពាក្យថា "អំពើពុករលួយ" ដែលបានចែងក្នុងប្រយោគខាងលើ ត្រូវរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវឆន្ទៈ ឬការប៉ុនប៉ងទទួលសំណូកគ្រប់ប្រភេទ ។

មាត្រា ៨

មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់គ្រប់ស្រទាប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវគោរពតាមច្បាប់ និងបទវិន័យនេះ ហើយត្រូវទប់ស្កាត់ និងប្រឆាំងយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុតចំពោះអំពើទាំងឡាយណា ដែលបំពាន ឬប៉ះពាល់ដល់ច្បាប់ និងបទវិន័យនេះ ។

មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ដែលដឹងប្រាកដថា មានជនណាម្នាក់បានរំលោភ ឬប្រុងនឹងរំលោភលើបទវិន័យនេះ ត្រូវតែរាយការណ៍អំពីរឿងនេះទៅអាជ្ញាធរថ្នាក់លើ ហើយប្រសិនជាចាំបាច់ត្រូវរាយការណ៍ទៅស្ថាប័ន ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដទៃទៀត ដែលមានអំណាចពិនិត្យ ឬដោះស្រាយ ។

អត្ថាធិប្បាយ :

ក- គេត្រូវតែគោរពតាមបទវិន័យនេះភ្លាម កាលណាបទវិន័យនេះបានត្រូវគេបញ្ចូលទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់នីតិបញ្ញត្តិ និងនីតិប្រតិបត្តិ ។ ប៉ុន្តែនៅប្រទេសខ្លះច្បាប់នីតិបញ្ញត្តិ ឬនីតិប្រតិបត្តិរបស់គេ មានលក្ខណៈតឹងរឹងជាងបទវិន័យបច្ចុប្បន្ននេះទៅទៀត ។ ក្នុងករណីបែបនេះ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវតែគោរពតាមច្បាប់ដែលតឹងរឹងនោះ ។

ខ- មាត្រានេះ សំដៅធ្វើការថ្លឹងថ្លែងរវាងសេចក្តីត្រូវការឱ្យមានការគោលសំខាន់ពីរ គោលសំខាន់ទី១ គឺការរក្សា និងការពង្រឹងវិន័យផ្ទៃក្នុងរបស់ស្ថាប័ន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដ៏ទូលំទូលាយដល់សន្តិសុខសាធារណៈ ។ គោលសំខាន់ទី២ គឺការបង្ការ និងការការពារកុំឱ្យមានអំពើរំលោភលើសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋាន ។ បើមានការរំលោភច្បាប់ មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ត្រូវធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ជូនទៅនាយចៅហ្វាយតាមលំដាប់ឋានានុក្រម ។ ដរាបណាស្ថាប័នរបស់ខ្លួនបានប្រើគ្រប់មធ្យោបាយហើយនៅតែគ្មានប្រសិទ្ធិភាព ដរាបនោះមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ អាចរាយការណ៍អំពីរឿងរំលោភច្បាប់នេះ ទៅស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដទៃទៀត ។ ក្នុងការធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍អំពីការរំលោភលើបទវិន័យ ឬអំពីគំរោងផែនការ នៃការប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយណាមួយ អ្នករាយការណ៍ (មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់) មិនត្រូវបាន ទទួលទណ្ឌកម្ម ឬដាក់វិន័យរដ្ឋបាលណាមួយពីស្ថាប័នរបស់ខ្លួនឡើយ ។

គ- ពាក្យថា "អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬអង្គការរដ្ឋដែលមានអំណាចពិនិត្យ និងដោះស្រាយ" សំដៅដល់ អាជ្ញាធរ ឬអង្គការរដ្ឋដែលស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់នៃច្បាប់ជាតិ ទោះជាអាជ្ញាធរ ឬអង្គការរដ្ឋនោះនៅក្នុង ឬឯករាជ្យពីស្ថាប័នប្រតិបត្តិច្បាប់នោះក៏ដោយ ដែលមានអំណាចតាមលក្ខខណ្ឌអំណាចតាមទម្លាប់ ឬអំណាចផ្សេងៗទៀត ក្នុងការពិនិត្យលើបណ្តឹងសារទុក្ខ ឬបណ្តឹងផ្សេងទៀតអំពីការរំលោភបំពានច្បាប់នៅក្នុងរង្វង់ព្រំដែននៃបទវិន័យនេះ ។

ឃ- នៅប្រទេសខ្លះ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានគ្រប់បែបយ៉ាង ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាបានបំពេញភារកិច្ចក្នុងការពិនិត្យសើរើពាក្យបណ្តឹងនានា ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងភារកិច្ចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងវគ្គ (គ) ខាងលើ ។

ង- ដើម្បីទាក់ទាញមតិសាធារណជន ឱ្យចេះឈឺឆ្អាលក្នុងរឿងរំលោភច្បាប់នេះ ភ្នាក់ងារក្រសួងការពារច្បាប់អាចផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈវិទ្យុ, ទូរទស្សន៍, ភាពយន្ត, ល្ខោន, ទស្សនាវដ្តី ឬកាសែតក៏បាន ឱ្យតែគេអាចបញ្ជាក់ហេតុផលថា គេបានអនុលោមទៅតាមច្បាប់ទម្លាប់របស់ប្រទេសគេ និងគោរពតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រាទី៤ ក្នុងបទវិន័យនេះ ។ ប៉ុន្តែការប្រើតាមមធ្យោបាយខាងលើនេះ អាចប្រើបានតែក្នុង ដំណាក់ការចុងក្រោយបំផុតប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើគ្រប់មធ្យោបាយឯទៀតដែលគេបានប្រើរួចមកហើយនោះ ពុំបានសំរេចដូចបំណង ។

ច- ភ្នាក់ងារក្រសួងការពារច្បាប់ទាំងឡាយណា ដែលបានគោរពច្បាប់នៃបទវិន័យនេះ តែងតែបានទទួលនូវការគោរពស្ញើចសរសើរ, ការគាំទ្រ, ព្រមទាំងការរួមសហប្រតិបត្តិការពីសំណាក់សហគមន៍, ពីសំណាក់ស្ថាប័នអនុវត្តន៍ច្បាប់ និងពីសំណាក់អ្នកដែលមានអាជីពក្នុងវិស័យប្រតិបត្តិច្បាប់ ។

~~~~~~~~~
~~~~~~~~~

ឧបសម្ព័ន្ធទី២

ប្រកាសអន្តរក្រសួង

ស្តីពី

ការផ្តល់នីតិសម្បទា

ជា

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌

លេខ: ៥៧ ប្រក.យធ.កសក/០៨

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

ប្រកាសអន្តរក្រសួង

ស្តីពី

ការផ្តល់នីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស /រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស /រកម/០៥០៦/០១១ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីជលផល

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៤៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០០ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៧៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៦ ស្តីពីការប្តូរឈ្មោះនាយកដ្ឋានជលផលផល ទៅជារដ្ឋបាលជលផល
- បានឃើញប្រកាសលេខ ៣៨៦ ប្រក.កសក.ប ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្ត ទៅនៃអង្គភាពរបស់រដ្ឋបាលជលផល
- យោងតាមការចាំបាច់

សម្រេច

ប្រការ ១ :

ត្រូវបានទទួលស្គាល់នីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដល់មន្ត្រីរាជការដែលបំរើការងារនៅរដ្ឋបាលជលផល ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម :

ល.រ	គោត្តនាម-នាម	ភេទ	ឋានៈ និងតួនាទី	សេចក្តីផ្សេងៗ
១	ឯកឧត្តម ណៅ ធុក	ប្រុស	ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលបន្ទុក ជាប្រធានរដ្ឋបាលជលផល	
២	ឯកឧត្តម ឡុង ឈាង	-	អនុប្រធានរដ្ឋបាលជលផល	
៣	លោក សម នៅ	-	អនុប្រធានរដ្ឋបាលជលផល	
៤	លោក អ៊ឹង ទ្រី	-	អនុប្រធានរដ្ឋបាលជលផល	
៥	លោក អេង ជាសាន	-	អនុប្រធានរដ្ឋបាលជលផល	
៦	លោក ពុំ សុថា	-	នាយ អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
៧	លោក សុង ហុង	-	នាយ អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលចតុមុខ	
៨	លោក ឡុង គន	-	នាយ អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលមេគង្គ	
៩	ឯកឧត្តម វ៉ាន់ ផាន់នី	-	នាយអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប	
១០	លោក ហុង ហ៊ី	-	នាយអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប	

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

១១	លោក ជុន សុផាត	-	ប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល បុគ្គលិក	
១២	លោក សន ចាន់	-	ប្រធានការិយាល័យនីតិកម្ម និងវិវាទ	
១៣	លោក ចាប សៀកហេង	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលចតុមុខ	
១៤	លោក អ៊ុំ សុគន្ធ	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលសមុទ្រ	
១៥	លោក ងួន ម៉េង	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលសមុទ្រ	
១៦	លោក ស៊ិន ផល្គុណ	ប្រុស	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលសមុទ្រ	
១៧	លោក ម៉ៅ សុផល	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលចតុមុខ	
១៨	លោក កៅ មុនីរិទ្ធ	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលសមុទ្រ	
១៩	លោក ប៊ុន ឆេងហាក់	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលមេគង្គ	
២០	លោក ទឹម សាវុធ	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលមេគង្គ	
២១	លោក ស៊ុន សុធី	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប	
២២	លោក សោម សុវណ្ណ	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប	
២៣	លោក រស់ វុទ្ធី	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប	
២៤	លោក មាឃ សៀង	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប	
២៥	លោក ញ៉ែម អុន	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប	
២៦	លោក ជាវ វិជ្ជាក់	-	នាយ រងអធិការដ្ឋានជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប	
២៧	លោក សំ សត្យា		អនុប្រធានការិយាល័យនីតិកម្ម និងវិវាទ	
២៨	លោក ស៊ូ សាខន	-	អនុប្រធានការិយាល័យនីតិកម្ម និងវិវាទ	
២៩	លោកស្រី អ៊ុំសោភណ:	ស្រី	អនុប្រធានការិយាល័យនីតិកម្ម និងវិវាទ	
៣០	លោក សៀន គិន	ប្រុស	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលក្រចេះ	
៣១	លោក ប៉ែន ឈុនទី	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលស្ទឹងត្រែង	
៣២	លោក ឆេង វិបុលរិទ្ធ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប	
៣៣	លោក ហេង ពិសិដ្ឋ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបាត់ដំបង	
៣៤	លោក សេង ស៊ុនហ៊ួត	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលពោធិ៍សាត់	
៣៥	លោក គីម សារិទ្ធ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលតាកែវ	

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

៣៦	លោក ឃ្លាំង វណ្ណធុល	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្ដាល	
៣៧	លោក កែវ ថាយ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
៣៨	លោក ស សុរិន	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពត	
៣៩	លោក គង់ ពុទ្ធារិទ្ធ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ចាម	
៤០	លោក ហៀន វាចារ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ស្ពឺ	
៤១	លោក លី វេង	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបន្ទាយមានជ័យ	
៤២	លោក អួន ស៊ីណាត	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលព្រៃវែង	
៤៣	លោក ឯក ហេង	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ធំ	
៤៤	លោក ឡាង គីរី	ប្រុស	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកោះកុង	
៤៥	លោក ប៉ែន ផាន់រិទ្ធ	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលភ្នំពេញ	
៤៦	លោក ខុង សំអាត	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
៤៧	លោក ម៉ៅ ចាន់សាម៉ន	-	នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលរតនគិរី	
៤៨	លោក ខៀវ សំបុក	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ស្ពឺ	
៤៩	លោក ម៉ុក ពន្លក	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលក្រចេះ	
៥០	លោក ទុំ នីរ៉ូ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលស្ទឹងត្រែង	
៥១	លោក សៀប បូរ៉ា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលស្ទឹងត្រែង	
៥២	លោក ភុំ វិមល	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលពោធិ៍សាត់	
៥៣	លោក ថៃ សីលាលីតា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលពោធិ៍សាត់	
៥៤	លោក ឆាយ មន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលពោធិ៍សាត់	
៥៥	លោក អ៊ុន បុញ្ញវត្ត	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប	
៥៦	លោក ព្រិន សារិន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប	
៥៧	លោក ខុង សោភ័ណ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប	
៥៨	លោក លី ប្រុស	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប	
៥៩	លោក ហ៊ុង សុផានណារិទ្ធ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ចាម	
៦០	លោក ភួង ទីណា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ចាម	
៦១	លោក យឹម ប៊ុនណារ៉េត	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ចាម	

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

៦២	លោក សេង សំអឿន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលព្រៃវែង	
៦៣	លោក សៅ កុសល	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលត្បាកែវ	
៦៤	លោក អ៊ុ សុផាន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលតាកែវ	
៦៥	លោក ហេង សេង	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលឧត្តរមានជ័យ	
៦៦	លោក ងួន សុគន្ធ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលរតនគិរី	
៦៧	លោក នី សំអាត	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលរតនគិរី	
៦៨	លោក ឡុញ វុទ្ធី	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបន្ទាយមានជ័យ	
៦៩	លោក សៀវ សៅភាគ្យ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបន្ទាយមានជ័យ	
៧០	លោក សោម ពិសិដ្ឋ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកោះកុង	
៧១	លោក ប៉ែន វណ្ណរិទ្ធ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកោះកុង	
៧២	លោក អៀង គីមអេង	ប្រុស	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ធំ	
៧៣	លោក នេត ឈុនអ៊ាម	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ធំ	
៧៤	លោក ហួត លុច	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ធំ	
៧៥	លោក ស៊ិន សត្ថារតន៍	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
៧៦	លោក ហុក ឡាំ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
៧៧	លោក ប្រាក់ សារវុត្រ៍	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
៧៨	លោក នេន ចំរើន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
៧៩	លោក ប្រាក់ លាងហួរ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
៨០	លោក សោម ភិរុណ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
៨១	លោក សេង ប៊ុនឈឿន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
៨២	លោក លី ឡា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
៨៣	លោក ម៉ិន នី	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលភ្នំពេញ	
៨៤	លោក គី ស៊ិនយូ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលភ្នំពេញ	
៨៥	លោក ថៃ សាម៉ន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពត	
៨៦	លោក លី សីហា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពត	
៨៧	លោក ប៉ុម សីហា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

៨៨	លោក មាស ចំរើន	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	
៨៩	លោក ធិល ផល្លា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	
៩០	លោក ហេង សុភារិទ្ធ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	
៩១	លោក វ៉ិត ធាបុទ្ធិ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	
៩២	លោក ផុង សុភា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបាត់ដំបង	
៩៣	លោក មិត្រ សុខសុភ័ក្រ	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបាត់ដំបង	
៩៤	លោក គង់ សុខា	-	នាយ រងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបាត់ដំបង	
៩៥	លោក ជ្រេន វន្ត	-	មន្ត្រីការិយាល័យនីតិកម្ម និងវិវាទ	
៩៦	លោកស្រី វិបុល សុភាព	ស្រី	មន្ត្រីការិយាល័យនីតិកម្ម និងវិវាទ	
៩៧	លោក ភ័ន់ ភា	ប្រុស	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលចតុមុខ	
៩៨	លោក ប៉ែន ភារិន	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលចតុមុខ	
៩៩	លោក ម៉ែន វិបុល	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលចតុមុខ	
១០០	លោក អ៊ុន បូរ៉ា	ប្រុស	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលចតុមុខ	
១០១	លោក ប៊ុយ យាង	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០២	លោក ចាន់ សុវត្ថា	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០៣	លោក ហុក ប៊ុនធុន	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០៤	លោក ញ៉ុញ អ៊ុក	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០៥	លោក អំ អឿន	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០៦	លោក អ៊ុច ចំណាប់	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាល់ជលផលសមុទ្រ	
១០៧	លោក អ៊ុង យុទ្ធា	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០៨	លោក កើត គា	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលសមុទ្រ	
១០៩	លោក ប៉ែន សាវ៉េង	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលមេគង្គ	
១១០	លោក ធី វណ្ណា	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប	
១១១	លោក ទ្រឹង តាំងលី	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងជើងបឹងទន្លេសាប	
១១២	លោក ជាម ប៉ង	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប	
១១៣	លោក ឈិន តូ	-	មន្ត្រីអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលជលផលខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប	

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

១១៤	លោក ជិន ចាន់ថន	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលពោធិ៍សាត់	
១១៥	លោក កែ សារី	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលពោធិ៍សាត់	
១១៦	លោក ជិនឌី សុទ្ធី	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលសៀមរាប	
១១៧	លោកស្រី ហែម វណ្ណារ៉េត	ស្រី	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ចាម	
១១៨	លោក ជុំ រិទ្ធីវុឌ្ឍ	ប្រុស	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលព្រៃវែង	
១១៩	លោក ម៉ៅ ប៊ុនធឿន	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ចាម	
១២០	លោក សោម ភា	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលតាកែវ	
១២១	លោក យុត ឧុណ្ណា	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលតាកែវ	
១២២	លោក ទឹម ប៊ុនថន	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលតាកែវ	
១២៣	លោក សួន សុម៉ៅ	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបន្ទាយមានជ័យ	
១២៤	លោក ឡៅ នុលលី	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកោះកុង	
១២៥	លោក ឈ ប៊ុនឈង់	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកោះកុង	
១២៦	លោក យិន តាំងស៊ុ	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ធំ	
១២៧	លោក ជា វ៉ាន់ភី	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ធំ	
១២៨	លោក ឡៅ ថា	ប្រុស	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
១២៩	លោក ណឹប ស៊ីថា	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់សោម	
១៣០	លោក ឡៅ សុផានរិទ្ធ	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលភ្នំពេញ	
១៣១	លោក ឯម វណ្ណារិទ្ធ	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលភ្នំពេញ	
១៣២	លោក យុន វេហា	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពត	
១៣៣	លោក ហៅ ដា	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពត	
១៣៤	លោក អ៊ឹង ធីរ៉េា	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
១៣៥	លោក ពុំ សុផល	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង	
១៣៦	លោក យឹម ពេញ	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	
១៣៧	លោកស្រី អ៊ួ សុធា	ស្រី	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកណ្តាល	
១៣៨	លោក ម៉េង សុថៃ	ប្រុស	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបាត់ដំបង	
១៣៩	លោក កក អ៊ីខ្សែន	-	មន្ត្រីខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលបាត់ដំបង	

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

ប្រការ ២ :

- ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជលផលថ្នាក់កណ្តាល : មានសមត្ថកិច្ចដែនដីនៅលើវិសាលភាពទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

- ចំពោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជលផលថ្នាក់អធិការដ្ឋាន និងខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផល : មានសមត្ថកិច្ចដែនដីនៅលើវិសាលភាពទៅលើមណ្ឌលរដ្ឋបាលដែលមន្ត្រីនោះត្រូវចាត់តាំងឱ្យទៅបំរើការងារ លើកលែងតែការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដីដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ប្រការ ៣ :

មន្ត្រីដូចបានតែងតាំងក្នុងប្រការ១ និងប្រការ២ខាងលើ នឹងទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវអនុវត្តមុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមនីតិវិធីដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីជលផល និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ប្រការ ៤ :

សាមីខ្លួនដូចមានឈ្មោះក្នុងប្រការ ១ និងប្រការ ២ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មានភារកិច្ចអនុវត្តប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ.ថ្ងៃទី០៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ចាន់ សារុន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

អង្គ វង្សវឌ្ឍនា

កន្លែងទទួល :

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- តុលាការកំពូល
- សាលាឧទ្ធរណ៍
- មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- សាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្ត-ក្រុង
- គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
- ដូចប្រការ ៤ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

Downloaded from http://www.khmerlaws.com

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣

គម្រូ

ស្តីពី

សម្បថ

ឧបសម្ព័ន្ធ
នីតិវិធីក្នុងការធ្វើសម្បថ

ការធ្វើសច្ចាប្រណិធាន ត្រូវដឹកនាំដោយក្រឡាបញ្ជីមួយរូប ហើយត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខវត្ថុសក្តិសិទ្ធិ នៅទីកន្លែងនៃតុលាការនីមួយៗ ។

មុននឹងចាប់ផ្តើមធ្វើសម្បថ អ្នកស្បថត្រូវអុជទៀន ធូប បូជាចំពោះវត្ថុសក្តិសិទ្ធិ ដែលខ្លួនត្រូវស្បថនោះ ។ បន្ទាប់មកក្រឡាបញ្ជីត្រូវអានប្រាប់ឮៗខ្លាំងៗ ច្បាស់ៗ ឱ្យអ្នកស្បថស្តាប់ រួចអាន **ពាក្យសច្ចាប្រណិធាន** ឱ្យអ្នកស្បថ ថាតាម ។

ក្រោយពីធ្វើសម្បថរួច ក្រឡាបញ្ជីត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុដែលបានឱ្យស្បថនោះ បញ្ជាក់ថា បានធ្វើត្រឹមត្រូវហើយ សេចក្តីបានចេញវាចាឱ្យស្បថយ៉ាងណា ត្រូវកត់ក្នុងកំណត់ហេតុយ៉ាងនោះផង។

ប្រណិធាន

បពិត្រអស់ទេវត្រក្ស អារក្សអារក្សអ្នកតា និងបារមីដ៏សក្តិសិទ្ធិ មានព្រះអង្គដងកើរ ព្រះអង្គ ក្រពុំឈូក ព្រះអង្គស្វេតច្ឆត្រ ព្រះអង្គចេក ព្រះអង្គចម អ្នកតាឃ្លាំងមឿង អ្នកតា ក្រហមក លោកតាដំបងដែក លោកតាដំបងក្រញូង លោកយាយទេព ព្រះអង្គវិហារសួគ៌ ព្រះអង្គព្រះ ជីវីវត្តបារាយណ៍ ព្រះអង្គវត្តភ្នំខ្វែង ជាដើម សូមយាងអញ្ជើញមកធ្វើជាអធិបតី ក្នុងពិធីសម្បថនេះ ត្បិតគូក្តីនេះបានឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ហើយអះអាងលើសាក្សីថាជាអ្នកបានដឹង បានឃើញ បានឮ និងបានចាំដោយផ្ទាល់ ហើយច្បាប់តម្រូវឱ្យយកអ្នកទាំងនេះ មកធ្វើជាសាក្សី ឱ្យឆ្លើយឱ្យបានទៀងត្រង់តាមពិត ។

បើអ្នកណាឆ្លើយមិនពិត តាមដែលខ្លួនបានដឹង បានឃើញ បានឮ និងបានចាំទេ សូមអស់ទេវត្រក្ស អារក្សអារក្សអ្នកតា យាយទេព និងបារមីដ៏សក្តិសិទ្ធិ បំផ្លាញឱ្យលាញឱ្យស្លាប់តែហោង យ៉ាងវេទនា ដោយគ្រាប់កាំភ្លើង ខ្សែភ្លើងឆក់ រន្ទះបាញ់ ខ្លាខាំ ពស់ចឹក លុះអនាគតជាតិឱ្យព្រាត់ប្រាសឪពុកម្តាយ បងប្អូន កូនចៅ ឱ្យក្ររហេមរហាម ខ្សត់ទ្រព្យ វេទនាវេទនា អស់ប្រាំរយជាតិ ។

បើអ្នកណាឆ្លើយឱ្យការណ៍ដោយពិតត្រង់ មិនវៀចវេរ មិនភូតកុហក មិនលំអៀង

ព្រោះជាញាតិសាលោហិត មិនសមគំនិត ព្រោះខ្លាច ព្រោះស្អប់ ព្រោះលោភសក្ការៈ ព្រោះស៊ីសំណូកទេ សូមអស់ទេព្រក្ស អារុក្ខអារក្សអ្នកតា យាយទេព និងបារមីឫទ្ធិសក្តិសិទ្ធិក្នុងលោកជួយឱ្យគេមានអាយុយឺនយូរ មានសុខភាពល្អ មានទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូរណ៍ហូរហៀរ មានញាតិផៅគោរពស្រលាញ់ រាប់អាន លុះអនាគតជាតិបានជួបតែសេចក្តីល្អ ចម្រុងចម្រើន ថ្កុំថ្កើង រុងរឿង សមដូចសេចក្តី បំណងប៉ងប្រាថ្នា កុំបីអាក់ខានឡើយ ។

ពាក្យសច្ចាប្រណិធាន

ខ្ញុំសូមឆ្លើយតែការពិត ដែលខ្ញុំបានឃើញ បានឮ បានដឹង និងបានចាំថ្នាល់ ។

បើខ្ញុំឆ្លើយមិនពិត ដោយប្រការណាមួយ សូមអស់ទេព្រក្ស អារក្សអ្នកតា និងបារមីឫទ្ធិសក្តិសិទ្ធិទាំងអស់ បរាមុខខ្ញុំ ឱ្យវិនាសហោញ អន្តរាយទ្រព្យសម្បត្តិ និងស្លាប់តែហោងយ៉ាងវេទនា តែបើខ្ញុំឆ្លើយពិតត្រង់ សូមទេវតាជួយឱ្យខ្ញុំ មានទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូរណ៍ហូរហៀរ និងរស់នៅប្រកបដោយសេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្ត ជួបជុំបងប្អូន ញាតិផៅសន្តាន ជារៀងរហូតគ្រប់ជាតិកុំបីអាក់ខានឡើយ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌

លេខ: ៣៨ ក.យ.ប្រក/០៧

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧

ប្រកាស

ស្តីពី

បែបបទ និងទម្រង់ការ នៃការធ្វើសម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាស ឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៤៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងយុត្តិធម៌
- យោងតាមការចាំបាច់

ស ម្រេ ច

ប្រការ ១ :

ត្រូវបានទទួលនូវគុណសម្បត្តិ ជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ចំពោះមន្ត្រីនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ យោធិន ដែលចាំបាច់ក្នុងប្រតិបត្តិការបង្ក្រាបបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ៖

១- នាយនគរបាល និងនាយនគរបាលរង ដែលមិនមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

២- ភ្នាក់ងារនគរបាលជាតិផ្សេងទៀត ។

៣- នាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលមិនមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

៤- យោធិនផ្សេងទៀតនៃកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ប្រការ ២ :

មុននឹងបំពេញមុខងារ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើសម្បថនៅចំពោះមុខសាលាដំបូង ទៅតាមបែបបទ និងរូបមន្ត ដូចមានកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ៣ :

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអនុវត្តមុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ប្រការ ៤ :

ប្រធានសាលាដំបូង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងគ្រប់ខេត្ត-ក្រុង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ មានភារកិច្ចអនុវត្តប្រកាសនេះ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រដ្ឋមន្ត្រី

អង្គ វង្សវឌ្ឍនា

កន្លែងទទួល :

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងការពារជាតិ
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- តុលាការកំពូល
- មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- សាលាឧទ្ធរណ៍
- មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- តុលាការ និងអយ្យការសាលាដំបូងខេត្ត-ក្រុង
- គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
- ដូចប្រការ ៤ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសលេខ ៣៥ កយ.ប្រក/ ០៧ ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧

នីតិវិធី

នៃការធ្វើសម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

១- ក្រឡាបញ្ជី ជាអ្នកចាត់តាំងកម្មវិធី :

- ហៅឈ្មោះអ្នកដែលចូលធ្វើសម្បថម្នាក់ម្តងៗ ចូលក្នុងសាលពិធី
- ប្រកាសបើកពិធីធ្វើសម្បថ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌
- ប្រកាសសមាសភាព ក្រុមប្រឹក្សា តំណាងអយ្យការ និងក្រឡាបញ្ជី :

☞ តំណាងតុលាការ

- លោក........................... ប្រធានសាលាដំបូង

☞ តំណាងអយ្យការ

- លោក........................... ព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញារង

☞ ក្រឡាបញ្ជី

- លោក........................... ក្រឡាបញ្ជីនៃពិធី

២- ក្រឡាបញ្ជីអានបញ្ជីឈ្មោះអ្នកដែលត្រូវស្បថ

៣- សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ

៤- តំណាងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ម្នាក់ អាន **ព្រះពុទ្ធទាន** (ឱ្យអ្នកស្បថថាតាមខ្លាំងៗ)

៥- ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា អាន **សច្ចាប្រណិធាន** (ឱ្យអ្នកស្បថលើកដៃស្តាំដាក់ត្រឹមត្រចៀក និងថាតាមខ្លាំងៗ)

៦- មតិផ្តាំផ្ញើ របស់តំណាងអយ្យការ

៧- មតិផ្តាំផ្ញើ របស់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា

៨- ចប់កម្មវិធី

__សំគាល់:__ អ្នកស្បថទាំងអស់ ត្រូវចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុ និងថតចំលងកំណត់ហេតុជូនសាមីខ្លួនម្នាក់ៗ

ប្រណិធាន (សេចក្តីអំពាវនាវ)

៚

បពិត្រអស់ទេពារ័ក្ស អារុក្ខអារក្ស អ្នកតា និងបារមីដ៏សក្តិសិទ្ធិ មាន : ព្រះអង្គដង្កើរ ព្រះអង្គក្រពុំឈូក ព្រះអង្គ ស្វេតច្ឆ័ត្រ ព្រះអង្គចេក ព្រះអង្គចម អ្នកតាឃ្លាំងមឿង អ្នកតាក្របាមក លោកតាដំបងដែក លោកតាដំបងក្រញូង លោកយាយទេព ព្រះអង្គវិហារសួគ៌ ព្រះអង្គព្រះជីវិរវត្តបារាយណ៍ ព្រះអង្គវត្តភ្នំខ្មែងជាដើម សូមយាងអញ្ជើញមកធ្វើជាអធិបតីក្នុងពិធីសម្បថ ត្បិតយើងខ្ញុំបានចូលខ្លួនមកសុំធ្វើសម្បថសច្ចាប្រណិធាន ដើម្បីបំពេញតួនាទីជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌នាពេលនេះ ។

បើយើងខ្ញុំប្រព្រឹត្តល្មើសឃ្លៀងឃ្លាតចាកច្បាប់ មិនអនុវត្តត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ដោយមានចេតនាទុច្ចរិត សូមអស់ទេពារ័ក្ស អារុក្ខអារក្ស អ្នកតា យាយទេព និងបារមីដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិទាំងអស់ បំផ្លាញយើងខ្ញុំឱ្យវិនាសលាញ ឱ្យស្លាប់តែហោងយ៉ាងវេទនា ដោយគ្រាប់កាំភ្លើង ខ្សែភ្លើងឆក់ រន្ទះបាញ់ ឡានម៉ូតូបុក ខ្លាខាំ ពស់ចឹក លុះអានាគតជាតិ ឱ្យព្រាត់ប្រាស់ និរាសឪពុកម្តាយ បងប្អូន កូនចៅ ឱ្យក្ររហេមរហាម ខ្សត់ទ្រព្យ រងទុក្ខវេទនា អស់ប្រាំរយជាតិ ។

បើយើងខ្ញុំប្រព្រឹត្តល្អទៀងត្រង់ ត្រឹមត្រូវតាមគន្លងច្បាប់ យកចិត្តទុកដាក់ប្រឹងប្រែងអនុវត្តការងារ ដោយស្មោះត្រង់ អស់ពីចិត្តពីថ្លើម សូមអស់ទេពារ័ក្ស អារុក្ខអារក្ស អ្នកតា យាយទេព និងបារមីដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងលោក ជួយឱ្យយើងខ្ញុំ មានអាយុវែងយឺនយូរ មានសេចក្តីសុខដុមរមនា មានសុខភាពល្អ មានទ្រព្យសម្បត្តិ មាស ប្រាក់ កែវកង ពិទូរ្យស្វូរ្យកាន្ត សម្បូរហូរហៀរ លុះអនាគតជាតិ បានជួបតែសេចក្តីល្អ មានទ្រព្យស្តុកស្តម្ភ កិត្តិយសថ្លៃថ្នូរ ចម្រុងចម្រើន ថ្កុំថ្កើងរុងរឿង សមដូចសេចក្តីបំណងប៉ងប្រាថ្នា កុំបីអាក់ខានឡើយ ។ ៚

ពាក្យសច្ចាប្រណិធាន

ខ្ញុំសូមសច្ចាប្រណិធានថា នឹងអនុវត្តវិជ្ជាជីវៈ ជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌របស់ខ្ញុំ ដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ដោយសតិសម្បជញ្ញៈ ដោយសេចក្តីទៀងត្រង់ ដោយមនុស្សធម៌ ដោយស្មារតីឯករាជ្យ និងដោយគោរពរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់ទាំងឡាយនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាដរាបតរៀងទៅ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៥

គម្រូ

សញ្ញាបត្រ

និង

វិញ្ញាបនបត្រ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងយុត្តិធម៌ | ក្រសួងមហាផ្ទៃ

សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

បានឃើញលិខិតលេខ **៩២១ អ.ស** របស់អគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ. ចុះថ្ងៃទី **១១** ខែ **កញ្ញា** ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីមន្ត្រីនគរបាល ដែលមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ៦០ និងមាត្រា ៦០៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បញ្ជាក់ថា : .... កើតថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

ឋានន្តរសក្តិ .... អត្តលេខ .... ឋានៈ ....

អង្គភាព : **នាយកដ្ឋានកណ្តាលនគរបាលយុត្តិធម៌**

បានបំពេញគ្រប់លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់គុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៦០៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

សំរាប់ទទួល **សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌**

ចេញជូន : ....

នូវសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌នេះដើម្បីប្រើប្រាស់តាមការដែលអាចប្រើបាន ។

លេខ:

រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៨

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៨

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងមហាផ្ទៃ
សាលាភូមិន្ទនគរបាល

វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់ការសិក្សា

នាយកសាលាភូមិន្ទនគរបាល

CERTIFICAT DE SCOLARITE

Le Directeur de l'Ecole Royale de Police

បញ្ជាក់ថា:..កើតថ្ងៃទី....................................នៅ........................ភ្នំពេញ........................

Certifie que..**né(e)le**..**à**........................Phnom Penh........................

បានរៀនចប់វគ្គ..........បណ្ដុះបណ្ដាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌..........និទ្ទេស..........................នៅសាលាភូមិន្ទនគរបាល

a suivi le starge..........Classe de formation des Policiers Judiciers.......... **Mention**.......................... **à l'Ecole Royale de police**

ចាប់ពីថ្ងៃទី...២០....ខែ.....មិថុនា.......ឆ្នាំ២០០.៧....ដល់ថ្ងៃទី..២២....ខែ......មិថុនា.....ឆ្នាំ២០០.៧....។

du....................20 June 2007.................... **au**....................22 June 2007....................

វិញ្ញាបនប័ត្រនេះត្រូវបានចេញឱ្យសាមីជនដើម្បីប្រើប្រាស់ តាមការដែលអាចប្រើបាន។

Le présent certificat lui est délivré pour servir et valoir ce que de droit.

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី..៣០.....ខែ[illegible]...ឆ្នាំ២០០៧

លេខ:........................

Phnom Penh, le....................................

នាយកសាលាភូមិន្ទនគរបាល

Le directeur de l'Ecole Royale de Police

ឧត្តមសេនីយ៍ឯក.ម៉ៅ_ឈឿន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងការពារជាតិ | ក្រសួងយុត្តិធម៌

សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

បានឃើញលិខិតលេខ ២៥០/២០១១ ស.ណ របស់បញ្ជាការដ្ឋានកងរាជអាវុធហត្ថលើផ្ទៃប្រទេស ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ស្តីពីមន្ត្រីកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ៦១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បញ្ជាក់ថា : **លោក ម៉ាំង សុខលុច** កើតថ្ងៃទី **០៥** ខែ **កក្កដា** ឆ្នាំ **១៩៨០**

ឋានន្តរស័ក្តិ **វរសេនីយ៍ត្រី** អត្តលេខ **១០៨ ៣៦៥** មុខតំណែង **ជំនួយការ ការិយាល័យសន្តិសុខ**

អង្គភាព : **មន្ទីរព័ត៌មាន និងសន្តិសុខ បញ្ជាការដ្ឋានកងរាជអាវុធហត្ថរាជធានីភ្នំពេញ**

បានបំពេញគ្រប់លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់គុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា **៦១** នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ សំរាប់ទទួល

សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌

ចេញជូន : **លោកវរសេនីយ៍ត្រី ម៉ាំង សុខលុច** នូវសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌នេះដើម្បីប្រើប្រាស់តាមការដែលអាចប្រើបាន ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១១ | រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១១

លេខ **០៧៣៩/១១** ន.ប.យ.ន.អ.ហ

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ

ទាបឧត្តមសេនីយ៍.ទៀ-បាញ់

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

អង្គ.វង្សវឌ្ឍនា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

វិញ្ញាបនបត្រ

វគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជំនាន់ទី ១៦

បញ្ជាក់ថា : លោកវរសេនីយ៍ត្រី **ម៉ាំង សុខលុច** អត្តលេខ ១០៨ ៣៦៥

តួនាទីជំនួយការការិយាល័យសន្តិសុខ អ.ហ រាជធានី

បានបញ្ចប់ : វគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ជំនាន់ទី ១៦

ពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០១១ ដល់ថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១

ភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១

មេបញ្ជាការ

លេខ: ៣៩ /ស.ស.រ.
/២០១១

នាយឧត្តមសេនីយ៍ សៅ សុខា

ឧបសម្ព័ន្ធទី៦

3/

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តកណ្តាល ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុកខ្សាច់កណ្តាល

ប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំ[illegible]

លេខ: 137/20

របាយការណ៍បញ្ជាក់រឿងហេតុ

គោរពជូន

លោក អធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុកខ្សាច់កណ្តាល

សូមទាន់ជ្រាប។

កម្មវត្ថុ: ស្តីពីករណី អំពើលួច

-កើតហេតុថ្ងៃទី 09 ខែ មីនា ឆ្នាំ២០២០ វេលាម៉ោង 19 00 នាទី

នៅចំណុច ភូមិ [illegible] ឃុំ [illegible] ស្រុក ខ្សាច់កណ្តាល

ខេត្ត កណ្តាល។

ជនរងគ្រោះមាន 01 នាក់

១-ឈ្មោះ .... ហៅ .... ភេទ ស្រី អាយុ 63 ឆ្នាំ

ជនជាតិ ខ្មែរ សញ្ជាតិ ខ្មែរ សាសនា ព្រះពុទ្ធ មុខរបរ ធ្វើស្រែ

ទីលំនៅសព្វថ្ងៃភូមិ [illegible] ឃុំ [illegible] ស្រុក ខ្សាច់កណ្តាល

ខេត្ត កណ្តាល មានរបួសស្នាម............

២-ឈ្មោះ............

....

....

ជនល្មើសមាន 01 នាក់

១-ឈ្មោះ .... ហៅ .... ភេទ ប្រុស អាយុ 24 ឆ្នាំ

ជនជាតិ ខ្មែរ សញ្ជាតិ ខ្មែរ សាសនា ព្រះពុទ្ធ មុខរបរ មិនមានការងារធ្វើ

ទីលំនៅសព្វថ្ងៃភូមិ [illegible] ឃុំ [illegible] ស្រុក ខ្សាច់កណ្តាល

ខេត្ត កណ្តាល (ឃាត់ខ្លួន)។

២-ឈ្មោះ............

....

....

Scanned with CamScanner

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តកណ្តាល ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុកខ្សាច់កណ្តាល

[illegible]

17

កំណត់ហេតុ ស្តាប់ចម្លើយ

នៅ [illegible] ឆ្នាំ [illegible]

ខែ មីនា ថ្ងៃទី [illegible] វេលាម៉ោង [illegible] និង [illegible] នាទី

យើង [illegible] ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

បាន: [illegible]

ជំនួយដោយលោក [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

យើងបានធ្វើការស្តាប់ចម្លើយជនសង្ស័យពាក់ព័ន្ធក្នុងករណី [illegible]

កើតឡើងនៅវេលាម៉ោង 19 ០០ នាទី ថ្ងៃទី [illegible] ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២០

នៅចំណុច [illegible]

អំពីអត្តសញ្ញាណជនសង្ស័យ

គោត្តនាម និង នាម .... ឈ្មោះហៅក្រៅ ....

ភេទ ប្រុស អាយុ 25 ឆ្នាំ ជនជាតិ ខ្មែរ សញ្ជាតិ ខ្មែរ

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត 1995

ស្រុកកំណើត [illegible]

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន [illegible]

អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ គ្មាន ចុះថ្ងៃទី .... ផ្តល់នៅ ....

លិខិតឆ្លងដែនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ផ្តល់នៅ ....

មុខរបរ [illegible]

កំរិតវប្បធម៌: ថ្នាក់ទី 7 .... ទូរស័ព្ទលេខ គ្មាន

Scanned with CamScanner

[illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

[illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

[illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

[illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

[illegible] 100$ [illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

[illegible] 01 [illegible]

[illegible]

[illegible] ថ្ងៃទី 10 [illegible] 2020 ម៉ោង 11 [illegible]

[illegible]

[illegible] 25 ឆ្នាំ [illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

[illegible] 1 [illegible] 100$ [illegible]

[illegible] សាក្សី [illegible]

[illegible]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តកណ្តាល
អធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុកខ្សាច់កណ្តាល
ប៉ុស្តិ៍.ន.ន.រដ្ឋបាល.ឃុំ.........

កំណត់ហេតុស្លាប់ការបំភ្លឺ

នៅ .... ឆ្នាំ ពីរពាន់ម្ភៃ

ខែ មីនា ថ្ងៃទី ០១ វេលាម៉ោង ដប់ប្រាំបួន និង ពីរ នាទី

យើង [illegible] ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ឋានៈ [illegible]

ជំនួយដោយលោក [illegible] ឋានៈ [illegible] ប៉ុស្តិ៍.ន.ន.រដ្ឋបាល.ឃុំ.[illegible]

លោក [illegible] ឋានៈ [illegible] ប៉ុស្តិ៍.ន.ន.រដ្ឋបាល.ឃុំ.[illegible]

បានចុះទៅដល់កន្លែងកើតហេតុដែលមានករណី (១) [illegible] (.[illegible].)
[illegible] ឃុំ.[illegible] ស្រុក.ខ្សាច់កណ្តាល ខេត្ត.កណ្តាល

កើតហេតុនៅវេលាម៉ោង 19 និង 02 នាទី ថ្ងៃទី 01 ខែ 03 ឆ្នាំ 2020

យើងបានធ្វើកំណត់ហេតុស្លាប់ការបំភ្លឺពីលោក - លោកស្រី:

-គោត្តនាម និង នាម .... ឈ្មោះហៅក្រៅ ....

-ភេទ ប្រុស អាយុ 73 ឆ្នាំ ជនជាតិ ខ្មែរ .... សញ្ជាតិ ខ្មែរ ....

-ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត 1947

-ស្រុកកំណើត ភូមិ [illegible] ឃុំ.[illegible] ស្រុក.ខ្សាច់កណ្តាល ខេត្ត.កណ្តាល

-ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ភូមិ [illegible] ឃុំ.[illegible] ស្រុក.ខ្សាច់កណ្តាល ខេត្ត.កណ្តាល

-អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ផ្តល់នៅ ....

-លិខិតឆ្លងដែនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ផ្តល់នៅ ....

-មុខរបរ ....

-ភរិតប្បធម៌: [illegible] .... ទូរស័ព្ទលេខ ....

Scanned with CamScanner

[illegible] ....

....

....

....

....

ក្រៅពីអ្នកតើមានអ្នកណាដឹងអំពីរឿងហេតុនេះដែរឬទេ? បើមានសូមមេត្តាប្រាប់អត្តសញ្ញាណ:

ឈ្មោះ ....ភេទ ....អាយុ........ឆ្នាំ ជនជាតិ ....

អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ន ....

មុខរបរ / ការងារ ....

....

តើអ្នកនោះមាននៅទីនេះដែរឬទេ ? ....

កំណត់ហេតុស្តាប់ការបំភ្លឺបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំដដែលវេលាម៉ោង .[illegible]......... និង.[illegible]...នាទី និង បានអានឲ្យស្តាប់ឡើងវិញ ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬ សាមីខ្លួនអានផ្ទាល់ ហើយអះអាងថា ពិតជាត្រឹមត្រូវ និង ផ្តិតម្រាមដៃ ឬ ចុះហត្ថលេខាទុកជាភស្តុតាង ។

ជំនួយការ	មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌
ស្នាមម្រាមដៃ ឬ ហត្ថលេខា អ្នកឆ្លើយបំភ្លឺ	ស្នាមម្រាមដៃ ឬ ហត្ថលេខា អ្នកបកប្រែ

Scanned with CamScanner

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តកណ្ដាល ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុកខ្សាច់កណ្ដាល

[illegible]

កំណត់ហេតុស្ដាប់ការបំភ្លឺ

[illegible]

នៅ [illegible] ឆ្នាំ [illegible]

ខែ [illegible] ថ្ងៃទី [illegible] វេលាម៉ោង [illegible] និង [illegible] នាទី

យើង [illegible] ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ឋានៈ [illegible]

ជំនួយដោយលោក [illegible]

[illegible]

[illegible]

បានចុះទៅដល់កន្លែងកើតហេតុដែលមានករណី (១) [illegible]

[illegible]

[illegible]

កើតហេតុនៅវេលាម៉ោង 19 និង 00 នាទី ថ្ងៃទី 09 ខែ [illegible] ឆ្នាំ 2020

យើងបានធ្វើកំណត់ហេតុស្ដាប់ការបំភ្លឺពីលោក - លោកស្រី:

-គោត្តនាម និង នាម ឈ្មោះហៅក្រៅ

-ភេទ ស្រី អាយុ 63 ឆ្នាំ ជនជាតិ ខ្មែរ សញ្ជាតិ ខ្មែរ

-ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត 1957

-ស្រុកកំណើត [illegible]

-ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន [illegible]

-អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ 020237030 ចុះថ្ងៃទី 10.06.2015 ផ្ដល់នៅ [illegible]

-លិខិតឆ្លងដែនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ផ្ដល់នៅ ....

-មុខរបរ [illegible]

ទូរស័ព្ទលេខ 093 80 79 41

-ភរិយាឬប្ដីឈ្មោះ [illegible]

-អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខ ....ចុះថ្ងៃទី........................ផ្តល់នៅ........................

-លិខិតឆ្លងដែនលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ផ្តល់នៅ........................

-មុខរបរ..

-កំរិតវប្បធម៌: ....ឌូរស័ព្ទលេខ........................

-ឪពុកឈ្មោះ ....អាយុ........ឆ្នាំ (រ ☐ ស្លា ☐) មុខរបរ........................

-ម្តាយឈ្មោះ ....អាយុ........ឆ្នាំ (រ ☐ ស្លា ☐) មុខរបរ........................

-ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ: ....

-ប្តី ឬប្រពន្ធឈ្មោះ ....អាយុ........ឆ្នាំ (រ ☐ ស្លា ☐) មុខរបរ........................

-ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ: ....

-ចំនួនកូនក្នុងបន្ទុក: ....នាក់ (ស្រី)........................ នាក់ (ប្រុស)........................នាក់ ។

<u>សំណួរ និង ចម្លើយ:</u>

— សួរ៖ [illegible] មែនឬទេ?

ឆ្លើយ៖ ទេ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ។

— [illegible] ថ្ងៃទី ១២.3 ឆ្នាំ 2020 [illegible] ម៉ោង [illegible]

ខ្ញុំបាទ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]) ។

— [illegible] ថ្ងៃទី 09.3.2020 វេលាម៉ោង 11 [illegible] ខ្ញុំបាទ បាន[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ។

— [illegible] ម៉ោង 7 [illegible] ខ្ញុំបាទ បាន [illegible]

[illegible] (គ)

[signature]

-ឪពុកឈ្មោះ .... អាយុ 53 ឆ្នាំ (រ ☑ ស្ល ☐) មុខរបរ កសិករ

-ម្ដាយឈ្មោះ .... អាយុ 49 ឆ្នាំ (រ ☑ ស្ល ☐) មុខរបរ កសិករ

-ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ: [illegible]

-ប្ដី ឬប្រពន្ធឈ្មោះ .... (លីវ) .... អាយុ .... ឆ្នាំ (រ ☐ ស្ល ☐) មុខរបរ ....

-ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ: ....

-ចំនួនកូនក្នុងបន្ទុក: .... នាក់ (ស្រី) .... នាក់ (ប្រុស) .... នាក់ ។

-ទោសពីមុន 1 លើក

<u>ប្រវត្តិសកម្មភាពកន្លងមក និង បច្ចុប្បន្ន</u>

[illegible] 2007 [illegible] ។

[illegible] ។

មកចំពោះមុខអ្នកបកប្រែភាសា .... (សំរាប់ជនបរទេស)

-គោត្តនាម និង នាម .... ឈ្មោះហៅក្រៅ ....

-ភេទ .... អាយុ .... ឆ្នាំ ជនជាតិ .... សញ្ជាតិ ....

-ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត ....

-ស្រុកកំណើត ....

-ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ....

Scanned with CamScanner